

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE PROMOTION OF ETHICS AND MORAL FOR THE PEOPLE IN ELECTION OF MEMBER OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN LAMED SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHAIYA DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

PHRAMAHA NATTHAPONG TIKKHAVIRIYO (SINLAPASORN)

A THEMATIC PAPER SUBMTTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	2566
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....
(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร)

กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....
(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ .....
(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

กรรมการ .....
(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thematic Topic	:	The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Lamed Sub-District Administrative Organization, Chaiya District, Surat Thani Province
Student's Name	:	Phramaha Natthapong Tikkhaviriyo (Sinlapasorn)
Degree Sought	:	Master of Arts
Program	:	Government
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon
Co-Advisor	:	Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phrakhrupaladsuwatthanaphromajariyakhun)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Phrakhruarunsutalangkarn, Assoc. Prof. Dr.)

Member (Advisor) .....
(Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon)

Member/Co-Advisor .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

Member .....
(Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha)

Member .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

(Copyright of Mahamakut Buddhist University)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด จำนวน 355 คน ซึ่งผู้วิจัยทำการสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า:

1. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.38, S.D = 0.25) รองลงมาคือ ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.36) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.25, S.D = 0.27) ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

คำสำคัญ : การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม; การเลือกตั้ง

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**The Promotion of Ethics and Moral for the People In Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Lamed Sub-District Administrative Organization, Chaiya District, Surat Thani Province**
Student's Name	:	**Phramaha Natthapong Tikkhaviriyo (Sinlapasorn)**
Degree Sought	:	**Master of Arts**
Program	:	**Government**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon**
Co-Advisor	:	**Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew**

The objectives of this research were as follows: 1) to study the promotion of morality and ethics for people in the election of members of Tambon administrative organization in Lamed sub-district, Chaiya district, Surat Thani province, and 2) to analyze problems, obstacles, and ways to promote morality and ethics for the people towards the election of members of the subdistrict administrative organization in Lamed Subdistrict, Chaiya district, Surat Thani province. The sample used in the research were 355 people which the researcher surveyed and collected data by using questionnaires and interviews. Data were analyzed using a software program for social science research to find frequency, percentage, mean and standard deviation and qualitative data were used by descriptive analysis.

The Results of research were found that:

1.The promotion of morality and ethics for the people towards the election of members of Tambon administrative organization in Lamed Subdistrict, Chaiya district, Surat Thani province overall was at a high level ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.27) when considering each side in order of average from highest to lowest, it was found that the side with the highest mean was responsible citizens had the average ($\overline{X}$ = 4.38, 0.25), followed by the citizens who participated had the mean ($\overline{X}$ =4.32, S.D.= 0.36). citizens who focus on fairness mean ($\overline{X}$ = 4.25, S.D = 0.27), respectively.

2. Guidelines for promoting morality and ethics to the people in the election of sub-district administrative organization members in Lamed sub-district, Chaiya district, Surat Thani province, it was found that public relations should be made for the people to respect the rules and regulations in the election. Promote participation in the democratic electoral development process. Encourage people to exercise their right to vote honestly and fairly.

Keywords: The Promotion of Moral Ethics; Election

มหามกุฏราชวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยการความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ขอกราบขอบพระคุณ พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว รองศาสตราจารย์ ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์ ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร และอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้สละเวลาในการชี้แนะแนวทางตลอดจนการตรวจแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และกรุณาให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือในด้านเอกสารการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนนักศึกษา สาขาวิชาการปกครองทุกท่าน ที่กรุณาให้กำลังใจรวมทั้งความห่วงใยที่มอบให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดียิ่ง

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดนี้แด่บิดา มารดา และครู-อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด รวมทั้งเพื่อนๆ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ช

สารบัญ..... ฌ

สารบัญตาราง..... ฏ

สารบัญแผนภูมิ..... ฐ

สารบัญคำย่อ..... ฑ

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 3

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 4

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย..... 4

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย..... 5

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 7

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม..... 7

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย..... 29

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง..... 55

2.4 แนวคิดเกี่ยวการปกครองส่วนท้องถิ่น..... 63

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา..... 72

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 75

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย..... 80

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**81**
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	81
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	83
3.4	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	83
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	84
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	85
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	86
บทที่ 4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**88**
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	89
4.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	91
4.3	สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	95
4.4	ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	96
บทที่ 5	**สรุปผล และข้อเสนอแนะ**	**101**
5.1	สรุปผลการวิจัย	102
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	105
5.3	ข้อเสนอแนะ	112
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	112
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	113
บรรณานุกรม		**114**
บุคลานุกรม		**124**

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก..... 125

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ และ หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ..... 126

ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล..... 131

ภาคผนวก ค แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และ ค่า IOC..... 141

ภาคผนวก ง ภาพถ่ายการสัมภาษณ์..... 167

ประวัติผู้วิจัย..... 173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตตำบลเลม็ด.....	82
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	89
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม.....	91
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ.....	92
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม.....	93
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม.....	94
4.6	สรุปผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี.	99

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1	แสดงลำดับขั้นตอนของการเกี่ยวพันทางการเมือง.....	51
2.2	สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	79

มหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญคำย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลีอักษรไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2500 เรียกย่อว่า"ฉบับมหาจุฬาเตปิฎกำ" และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช 2539 ในที่นี้ขอเรียกว่าย่อว่า “ฉบับมหาจุฬาฯ แปล” อรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย และวิสุทธิมรรค ผู้ศึกษาอ้างพระไตรปิฎกเพียงบางส่วนเรียงตามคัมภีร์ ดังนี้

คำย่อ	**คำเต็ม**
พระวินัยปิฎก	
วิ.ม.	วินัยปิฎก มหาวรรค
พระสุตตันตปิฎก	
ที.สี.	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค
ที.ม.	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค
ที.ปา.	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค
ม.มู.	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปัณณาสก์
อง.จตุก.	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต
อง.ปญฺจก.	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต
ขุ.ชา. (	สุตตันตปิฎก ขุทฺทกนิกาย ชาตกปาลิ

วิธีอ่าน

1. พระไตรปิฎก อ้าง เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ ตัวอย่าง วิ.มหา.(บาลี) 1/174/287. หมายถึง วินยปิฎก มหาวิภงฺคปาลิ ปฐมภาค เล่มที่ 1 ข้อ 174 หน้า 287.

2. พระไตรปิฎก อ้าง เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ ตัวอย่าง วิ.มหา.(ไทย) 1/174/287. หมายถึง วินัยปิฎก มหาวิภังค์ ปฐมภาค เล่มที่ 1 ข้อ 174 หน้า 287.

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยพัฒนาการของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นก่อน โดยสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมประชาชนให้เข้าใจกระบวนการและกลไก ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น ดังนั้น หากประชาชนไม่เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและจริงจังแล้ว คงหวังจะเห็นการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับชาติได้ยากการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองที่รัฐได้กระจายอำนาจให้ประชาชนปกครองตนเอง มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 แนวความคิดในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้ยึดหลัก 3 ประการ คือ ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านประสิทธิภาพการการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537)

ในส่วนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตราที่ 66 มาตรา 67 และ มาตรา 68 ว่ามีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้ง บริการสาธารณะต่างๆ ซึ่งในการให้บริการสาธารณะเป็นการทำให้ในฐานะที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงาน ที่มีอำนาจกระทำเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ เพื่อให้เกิดความพอใจรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร ราชการแผ่นดิน ตลอดจนมีสิทธิอำนาจในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจ้งจากหน่วยงานราชการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการและการควบคุมกำกับการดำเนินงานของรัฐได้โดยตรงมากขึ้น และในระดับท้องถิ่น ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองได้หลายวิธี คือ สมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ใช้สิทธิ ลงคะแนน

ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น สนับสนุนคนดีมีความสามารถให้ได้เข้าไปบริหารท้องถิ่น ชำระภาษีตามกฎหมายให้ท้องถิ่น ดูแล ตรวจสอบการบริหารงานท้องถิ่นให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารท้องถิ่น ถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในเมื่อการปกครองส่วน ท้องถิ่น คือ การที่รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีสิทธิมีเสียงในการปกครองกันเอง ภายใต้กรอบของตัวบทกฎหมาย แต่ถ้าหากประชาชนรู้สึกว่าตนเองไม่ได้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวพันหรือ ต้องการไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่เกิดความรัก และหวงแหนหรือต้องการจะ ปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเอง เพราะยังมีความคิดทางการเมืองแบบดั้งเดิมว่ากิจกรรมต่างๆ เป็นเรื่องของผู้นำแล้ว การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะกลายเป็นเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มหรือส่วนน้อยในท้องถิ่นออกมาแสวงหาประโยชน์จากท้องถิ่นเพื่อตนเองและพวกพ้อง โอกาสที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัวแทนแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนตามหลักการที่ว่าไม่มีผู้ใดจะรู้ซึ้งถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่น และไม่มีใครจะแก้ไขปัญหาของคนในท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่นเอง ก็ไม่มีโอกาสจะเป็นจริงได้ รวมถึงจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของประเทศด้วย (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, 2555, หน้า 55)

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมหรือการพัฒนาพลเมืองให้มีคุณลักษณะของวิถีประชาธิปไตยให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำเป็นต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เยาวชนและประชาชนได้ตระหนักถึงฐานะของความเป็นพลเมืองในสังคมที่อยู่ภายใต้ระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานียังขาดความมรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย และไม่รักษาสิทธิของตนในฐานะมีสิทธิในการเลือกตั้ง อีกทั้งยังไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น คือ ไม่เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างจนบางครั้งทำให้เกิดความไม่เข้าใจและส่งผลให้มีความคิดเห็นทางการเมืองที่ต่างกันจนนำไปสู่ความขัดแย้งหรือทะเลาะวิวาท ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งในปัจจุบันประชาชนบางส่วนมักปล่อยปะละเลยในการทุจริตในการเลือกตั้งทำให้การซื้อสิทธิขายเสียงเป็นเรื่องปกติสนใจเพียงแต่ว่าผู้สมัครคนไหนจ่ายมากกว่าหรือเป็นพรรคพวกของใคร ไม่สนใจศึกษาความเป็นมาของผู้สมัครหรือไม่สนสนใจที่จะรับฟังนโยบายของผู้สมัครและไม่เข้าใจถึงผลกระทบร้ายแรงที่จะตามมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนากระบวนการการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเสริมสร้างความความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชน ในบทบาทการปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยที่แท้จริง นอกจากนี้คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านการพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557, หน้า 55-56) ได้วิเคราะห์จุดอ่อนของพลเมืองในสังคมไทย และกำหนดคุณลักษณะของพลเมืองเพื่อเป็นเป้าหมายร่วมในการพัฒนาความเป็นพลเมือง ดังนี้ 1) พึ่งตนเองและรับผิดชอบตนเองได้ 2) เคารพในสิทธิผู้อื่น 3)

เคารพในความแตกต่าง 4) เคารพหลักความเสมอภาค 5) เคารพกติกา และ 6) รับผิดชอบต่อสังคม จึงกล่าวได้ว่าคุณสมบัติของความเป็นพลเมืองที่กล่าวมาข้างต้นเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยจากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ มีความสอดคล้องกับแบบของพลเมืองตามแนวคิด Westheimer and Kahne (2004) ที่จำแนกแบบของพลเมืองออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ (Personally Responsible Citizen) ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Participatory Citizen) และ ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม (Justice-Oriented Citizen) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 6-98)

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้นดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการศึกษาวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเสริมสร้างความความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชน ในบทบาทการปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยที่แท้จริง และเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการสำหรับอนาคตที่ตรงกับความเป็นจริงและความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงๆ ร่วมกัน สร้างความพอใจให้กับประชาชน อันจะส่งผลต่อการบริหารงานในพื้นที่ของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับใด

1.2.2 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,802 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พ.ศ. 2564)

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

- คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ
- คุณธรรมจริยธรรมด้านด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม
- คุณธรรมจริยธรรมด้านด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานที่เขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2565-28 กุมภาพันธ์ 2566

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5.2 ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5.3 สามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเสริมสร้างความความรู้ ความเข้าใจ ทางด้านคุณสมบัติเฉพาะของบุคคลที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ รวมไปถึงการเป็นผู้มีจิตใจที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมในฐานะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย 3 ด้าน

คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลเคารพในสิทธิของผู้อื่น ดำรงตนเป็นผู้ยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ละเลยสิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ชุมชน และสังคม

คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการดูแล พัฒนาชุมชนและสังคม และเอาใจใส่ในการติดตามกระบวนการทำงานของภาครัฐในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการบ้านเมืองในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีทักษะการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง พยายามสืบค้นเรื่องราวเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมทางสังคม และแสวงหาแนวทางเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครอง และเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตยในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ 1) 18-30 ปี 2) อายุ 31-45 ปี 3) อายุ 46-60 ปี และ 4) อายุ 61 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา/ปวช. 3) อนุปริญญา/ปวส. และ 4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) เกษตรกร 2) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 3) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และ 4) รับจ้างทั่วไป

รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ คือ 1) ต่ำกว่า 8,000 บาท 2) 8,000-10,000 บาท 3) 10,001-15,000 บาท และ 4) 15,001 บาทขึ้นไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ซึ่งในบทนี้จะเป็นการรวบรวมเอกสาร รายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.4 แนวคิดเกี่ยวการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย เกี่ยวกับความหมายของคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยได้นิยามความหมายออกเป็น 3 ส่วน คือ ความหมายของคุณธรรม ความหมายของจริยธรรม และความหมายของคุณธรรมจริยธรรม มีรายละเอียดดังนี้ ดังนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม

กรมการศาสนา (2551, หน้า 1) ได้กำหนดว่าคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นความดี เป็นมโนธรรมเป็นเครื่องประคับประคองใจให้นึกเกลียดความชั่ว กลัวบาป ฝ่ายความดีเป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน และเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและให้เหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 2) ได้กำหนดคุณธรรมไว้ว่า สิ่งที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์และความดีงามที่ดีที่แท้จริงต่อสังคม

จิดาภา มีเพชร (2554, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง เป็นคุณงามความดีที่อยู่ในจิตใจของบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์ตรง การอบรมสั่งสอน การไตร่ตรองด้วยเหตุผลจนสำนึกได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควร สิ่งใดเหมาะสม แล้วนำมายึดถือเป็นหลักปฏิบัติที่ถูกต้องและดีงามในสังคม

บุญประคอง ไม้เขียว (2554, หน้า 18) สรุปได้ว่า คุณธรรมมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างในตัวบุคคล เพราะคุณธรรมเป็นตัวบ่งบอกความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม ถ้าทุกคนมีจิตใจงาม พฤติกรรมก็ดีงามตามไปด้วย

ยุทธพล ฤชา (2554, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมหมายถึง เป็นคุณงามความดีอันเกิดกับจิตใจ อันเป็นรากฐานของความประพฤติของมนุษย์ ที่แสดงออกทางกายและทางวาจาจนเป็นบุคลิกภาพหรือนิสัยเฉพาะตน ซึ่งเป็นลักษณะหรือสภาวะที่มีคุณค่าภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม จึงเป็นนามธรรมอยู่ในใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, หน้า 263) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า สภาพคุณงามความดี

บำรุง โพธิ์ศรี (2555, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ เป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามทางจิตใจเป็นคุณค่าของชีวิต การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ให้เกิดความรักสามัคคีความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้น คุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรมจิตใจของแต่ละบุคคล

ไชยพร เรืองแหล้ (2556, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึงหลักของความงามแห่งการประพฤติตนและลักษณะอุปนิสัยอันดีงามที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของบุคคลมาเป็นเวลานานมีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ยึดถือปฏิบัติตาม อันนำมาซึ่งความเจริญของตนเองและสังคมซึ่งคุณธรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจนั้นเกิดจากการอบรมและปลูกฝัง

นาถอนงค์ วิริยา (2556, หน้า 8) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามที่เกิดขึ้นจากจิตใจ รู้สึกผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม ซึ่งแสดงออกทางความคิด และการประพฤติปฏิบัติตามทำนองคลองธรรมสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม

อัจฉรา ขจรศักดิ์สิริกุล (2556, หน้า 28) กล่าวถึง คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ปฏิบัติแล้วเกิดคุณประโยชน์ต่อตนเองและประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือความดีงามของลักษณะนิสัยหรือหลักของความดีความงาม ความถูกต้อง มีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ส่วนจริยธรรมเป็นสิ่งที่ปฏิบัติแล้วเกิดความดีความงาม ความสวย หรือธรรมและจริยธรรมมารวมกัน สามารถสรุปได้ว่า เป็นความประพฤติที่ดีงามทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม จุดมุ่งหมายสูงสุดของการมีคุณธรรม จริยธรรมในสังคมคือให้ทุกชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสันติและมีความสุข

เรืองรวิศ พายุหะธำรงรัตน์ (2557, หน้า 13) ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามที่บุคคลทั่วไปยอมรับว่าดีเป็นคุณสมบัติที่เสริมสร้างอุปนิสัย จิตใจที่ดีงามของบุคคล ซึ่งคุณธรรมในแต่ละสังคมอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนาและการศึกษาของคนในสังคมนั้น เมื่อบุคคลในสังคมเป็นผู้มีคุณธรรมอันประภัสสรแล้วย่อมดำรงชีวิตด้วยความสงบสุขและร่มเย็น

สุรศักดิ์ สีลูกวัด (2558, หน้า 13) ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมประจำจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความดีงามไว้ยึดถือปฏิบัติในทางที่ดี ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นและสังคมอีก ทั้งเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นยึดถือและปฏิบัติตาม ซึ่งคุณธรรมก็คือ สภาพคุณงามความดีภายในของแต่ละบุคคลเป็นความจริงแท้ หรือสัจธรรมที่ทำให้เกิดการประพฤติตนในกรอบที่ดีงาม มีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข มีความรักความเมตตา ปรารถนาดี และไม่เบียดเบียนผู้อื่น

เกษม วัฒนชัย (2559, หน้า 26) ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณหรือสภาพคุณงามความดี เริ่มตั้งแต่ความนึกคิด ความปรารถนา ความตั้งใจ

ศิริวรรณ กันศิริ (2559, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามเป็นหลักธรรมที่ได้รับการอบรม ปลูกฝังเสริมสร้างจิตใจสะสมจนเป็นนิสัย เกิดขึ้นในจิตใจที่ดามส่งผลให้รู้ผิดชอบชั่วดี และตัดสินใจได้ว่าอะไร อะไรถูก จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมจนได้รับการยอมรับ ได้รับการชื่นชมและยกย่อง

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดี เป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจที่เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงามโดยเกิดจากประสบการณ์ตรงการอบรมสั่งสอน การไตร่ตรองด้วยเหตุผล จนสำนึกได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควร สิ่งใดเหมาะสม และพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

คำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” มักจะกล่าวควบคู่กันเสมอ เพราะมีความหมายใกล้เคียงกัน เป็นคำที่แสดงถึงสภาพคุณงามความดีอยู่ในตัวเอง แต่ถ้าพิจารณาโดยละเอียดจะพบว่าคำสองคำนี้หมายความแตกต่างกัน คำว่า จริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้คล้ายๆกัน ดังนี้

Good (1973, p. 641) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเป็นเกณฑ์มาตรฐานของความประพฤติในสังคมซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเองผลของการกระทำพฤติกรรมนั้นจะเป็นเครื่องติดสินว่าการกระทำนั้นผิดหรือถูกโดยแต่ละระดับของการพัฒนาทางจริยธรรมจะมีเกณฑ์ตัดสินใจของสังคมนั้นๆ

Kohlberg (1976, p. 413) กล่าวถึงจริยธรรมว่า เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเป็นเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคมซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเองผลของการกระทำพฤติกรรมอันนั้นจะเป็นเครื่องตัดสินว่า การกระทำนั้นผิดหรือถูกโดยสังคมจะเป็นตัวตัดสิน

จิดาภา มีเพชร (2554, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึงความประพฤติที่บุคคลพึงมีในเรื่องความดี ความชอบ ความถูกต้องเป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดี ปฏิบัติชอบทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม อันจะก่อให้เกิดความสงบสุขความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและประเทศชาติ

บุญประคอง ไม้เขียว (2554, หน้า 17) กล่าวว่าจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามมีคุณงามความดีที่สั่งเสมออยู่ในจิตใจ โดยผ่านประสบการณ์เรียนรู้ การปฏิบัติหรือจากการกระทำจนเกิดเป็นนิสัยและเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, หน้า 303) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

บำรุง โพธิ์ศรี (2555, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมแสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติดีปฏิบัติถูกต้องอันเป็นผลมาจากความคิดที่สังคมหรือบุคคลความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ดีเป็นกรอบกำหนดไว้ เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคีและมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

ไชยพร เรืองแหล้ (2556, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ความดีงามที่เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย วาจา ใจ อันชี้ให้เห็นถึงความเจริญงอกงามในชีวิตและรวมถึงสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี เป็นหลักความประพฤติของบุคคลเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

นาถอนงค์ วิริยา (2556, หน้า 9) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมหรือข้อการปฏิบัติที่สังคมเห็นว่าถูกต้อง ดีงามทำให้สังคมเป็น

สุขเกษม วัฒนชัย (2559, หน้า 26) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือศีลธรรม หมายถึง คำพูดและการกระทำ

ศิริวรรณ กันศิริ (2559, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม เรื่องความดี ความชอบและความถูกต้อง เป็นกรอบกำหนดทางสังคมเพื่อให้สังคม มีระบบระเบียบ การประพฤติ ปฏิบัติชอบที่ดีทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม อันจะก่อให้เกิดความสงบสุขความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อกรพัฒนาประเทศชาติ

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ความดีงามที่เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม เรื่องความดีความชอบ โดยผ่านประสบการณ์เรียนรู้ การปฏิบัติ หรือจากการกระทำจนเกิดเป็นนิสัยและความถูกต้องอันจะก่อให้เกิดความสงบสุขความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและประเทศชาติ

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

คำว่า คุณธรรม ประกอบด้วย คำว่า “คุณ” หมายถึง ความดีที่มีประจำอยู่ในสิ่งๆ นั้น และคำว่า “ธรรม” หมายถึง คุณความดี และในทำนองเดียวกันกับคำว่า จริยธรรม ก็ประกอบด้วยคำว่า “จริย” หมายถึง ความพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรม มีคำว่า “ธรรม” เป็นคำร่วมเหมือนกัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายทรรศนะ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554กล่าว

ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วนจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ สำหรับความหมายอื่นๆ มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประไพ ธนะคำดี (2554, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณลักษณะในทางที่ดีงามที่ถูกต้อง เหมาะสมของบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะที่อยู่ในจิตใจของบุคคลบุคคล ส่วนจริยธรรมเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การมีคุณธรรมของบุคคลนั้น จะเห็นได้ว่าคุณธรรมจะเกิดขึ้นได้ด้วยการประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ซึ่งจริยธรรมจะเกี่ยวเนื่องกับศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติ สรุปแล้วผู้มีคุณธรรมก็คือผู้มีศีลธรรมนั่นเอง

ศิริพร สุขสบาย (2554, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง หลักและแนวคิดในการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามและถูกต้องในการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ อยู่ร่วมกันกับคนอื่นได้ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ธวัช ศรีรักษา (2555, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยยึดถือจนเป็นความเคยชิน อันเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องของตนเอง ผู้อื่นและสังคม

บำรุง โพธิ์ศรี (2555, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่เป็นสิ่งที่ดีงามถูกต้องตามหลักมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมหรืออาจจะให้ความหมายได้ว่า “คุณธรรมตามกรอบจริยธรรม”

นาถอนงค์ วิริยา (2556, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึงความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ในทางศีลธรรม มีจิตใจ ความตั้งใจที่ดีงาม ส่งผลให้มีข้อปฏิบัติ ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรม สังคมยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข

อัจฉรา ขจรศักดิ์สิริกุล (2556, หน้า 29) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมจริยธรรม เป็นพื้นฐานของการแสดงออกของการกระทำที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อันเป็นแบบแผนของการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเป็นเครื่องมือในการควบคุมความประพฤติ ของมนุษย์ให้เป็นไปตามแนวทางที่ดีที่ถูกต้องและสามารถอยู่ร่วมกันในโลกได้อย่างมีความสุข

พนมพร พะวะ (2557, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง สภาพความดีงามสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรมเป็นการริเริ่มจากภายนอกเข้าสู่ภายใน หรือฝึกพิจารณาจากภายในมาสู่ภายนอกและเป็นลักษณะนิสัยเป็นคุณสมบัติที่ดีในจิตใจ ฉะนั้นทำดีต้องทำบ่อยๆ จนเป็นนิสัย

วิริยา ทัพวัฒนะ (2557, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำทั้งกาย วาจา ใจที่ดีงาม อันเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์และมาตรฐานของความประพฤติอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อเนื่อง ต่อผู้อื่น ต่อสังคมเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ชุติเทพ ทองเรือง (2559, หน้า 10) ได้กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรม คือ แนวทางหรือกฎเกณฑ์ความประพฤติ การปฏิบัติที่ถูกต้องดีตาม เป็นที่ต้องการของสังคมและผู้กระทำเกิดจากความพึงพอใจก่อให้เกิดคุณค่าต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม คุณธรรมเป็นความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจคน เป็นแนวทางกำหนดให้เกิดจริยธรรม คือ การปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องและเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับปฏิบัติแล้วเป็นประโยชน์ต่อสังคม จรรโลงให้สังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข

ศิริวรรณ กันศิริ (2559, หน้า 21) ได้กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรมกฎเกณฑ์การกระทำความประพฤติที่ดีงาม เป็นการกระทำทั้งทางกาย วาจา ใจของบุคคลที่ดีงามที่ถูกปลุกฝังให้คิดดีและทำดี สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นความดีเป็นมโนธรรมเป็นความคิดดีที่กระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม ถูกต้องตามครรลองครองธรรมอันสังคมยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข

สรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรมหมายถึง สภาพคุณงามความดีธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติการแสดงออกในสิ่งที่ดีงาม หมายถึงสิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดี เป็นมโนธรรม เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นเป็นเครื่องกระตุ้นในการผลักดันให้ทำความดี ส่งเสริมให้เกิดความดีงาม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทั้งกาย วาจา ใจที่ดีงามอันเป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้ทุกชีวิตที่อยู่ร่วมกันในสังคมมีความสงบสุขมีความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อสังคมและต่อการพัฒนาประเทศ

2.1.4 ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก และคณะ (2551, หน้า 14) ได้เสนอพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทร์มหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงพระราชทานไว้ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศที่มีอยู่ 4 ประการ คือ

1. รักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตนเองที่จะพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในสัจความดี
3. การอดทน อดกลั้นและอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุผล
4. การรู้จักระวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมทั้ง 4 ประการ ประชาชนทุกคนควรนำมาประพฤติปฏิบัติจะช่วยให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุข ร่มเย็นและส่งผลให้ประเทศสามารถพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไป

อันเด ไชยเผือก (2551, หน้า 16) ได้กล่าวถึง จริยธรรมมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแสดงออกต่างๆ และเป็นเครื่องมือในการควบคุมความประพฤติของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ดีสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552, หน้า 24) ได้กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน เป็นสิ่งสำคัญในสังคม ความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้าจะบังเกิดขึ้น เมื่อคนในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรม นโยบายสังคมของรัฐบาล มุ่งมั่นที่จะสร้างคนให้เข้มแข็งให้คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรม ในส่วนของการศึกษาได้กำหนดไว้ว่าจะเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรม เป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถานศึกษา คุณธรรม จริยธรรมจึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนไทยที่ต้องการทั้งคนดีและคนเก่ง

จิดาภา มีเพชร (2554, หน้า 27-30) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ไว้ดังนี้

ประการแรก ประกอบด้วย 1) ช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ คำว่า “มนุษย์” แปลว่าผู้ที่มีจิตใจประเสริฐคุณธรรมและจริยธรรมจะช่วยให้มนุษย์มีศีล 5 ตามหลักของพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์จึงเรียกว่าศีล 5 ว่า “มนุษย์ธรรม” เป็นธรรมที่ทำให้คนเป็นมนุษย์ 2) เป็นพลังที่สำคัญที่ทำให้บุคคลได้รับความสุขและความสำเร็จ ได้แก่ พลังกายการมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงพลังความรู้ การมีความรู้ในวิชาการต่างๆ และพลังสามัคคี การมีคุณธรรม จริยธรรมไม่ประพฤติปฏิบัติผิดศีลธรรม 3) ช่วยทำให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ คนเรามีชีวิต 4 ชีวิตคือ ชีวิตการทำงาน ชีวิตสังคมชีวิตครอบครัว และชีวิตจิตวิญญาณ ผู้ที่ได้รับความสุขและความสำเร็จในชีวิตจะต้องมีชีวิตทั้ง 4 สมบูรณ์ไม่บกพร่อง ได้แก่ ชีวิตการเงิน ชีวิตสังคม ชีวิตครอบครัว ชีวิตจิตวิญญาณ 4) ช่วยทำให้เป็นผู้มีภูมิคุ้มกันที่ดี 5) ช่วยทำให้เป็นคนดีมีประโยชน์และมีคุณค่า คนเราจะมีประโยชน์และมีคุณค่าเพราะได้ทำประโยชน์พระพุทธศาสนาแบ่งประโยชน์เป็น 3 อย่าง คือ ประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น ประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์สังคม 6) ช่วยทำให้เป็นคนดีที่ได้รับการยกย่องและไว้วางใจ และ 7) ช่วยทำให้เป็นผู้มีอุดมคติหมายถึงจินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดีความงามและความจริง ทางใดทางหนึ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน เป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของการทำงานให้สำเร็จ ผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมเท่านั้นที่จะสามารถรักษาอุดมคติไว้ได้อย่างมั่นคงไม่ว่าจะประสบกับวิกฤติการณ์อย่างดี ผู้ที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมจะไม่สามารถรักษาอุดมคติไว้ได้ ประการสุดท้าย คือ 1) ช่วยพัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย 2) ช่วยพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญมั่นคง 3) ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม 4) ช่วยพัฒนาการศึกษาให้มีความสมบูรณ์แบบและบรรลุเป้าหมาย 5) ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน คุณธรรมและจริยธรรมจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญมั่นคงและช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น 6) ช่วยส่งเสริมความปรองดองและความสามัคคีระหว่างคนในชาติความสามัคคีเป็นคุณธรรมและ

จริยธรรมที่เป็นพลังสำคัญที่ทำให้หมู่คณะ กลุ่มคณะ กลุ่มคน และประชาชนซึ่งมีความรู้ ความคิด ฐานะอาชีพความต้องการที่แตกต่างกันผนึกกำลังกันทำงานให้เกิดความเป็นเอกภาพ ความสำเร็จและความสุข

นาถอนงค์ วิริยา (2556, หน้า 11) ได้กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ หากบุคคลในสังคมเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมแล้วจะทำให้สังคมเกิดความสงบสุขรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ละเว้นความประพฤติชั่ว มีเหตุผลถูกต้องตามกาลเทศะ ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับบุคคลในสังคมทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ

สถาพร แนวพานิช (2557, หน้า 18) ได้กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญมาก เพราะเป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรืองของสังคมและเป็นสิ่งที่กำหนดความเจริญและความล่มสลายของสังคม ดังนั้นผู้บริหารประเทศ นักวิชาการด้านการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของจริยธรรม โดยเร่งพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลในทุกระดับชั้น ให้ยึดมั่นในคุณความดี ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคุณธรรมจริยธรรมในสังคม และหาทางปลูกฝังให้บุคคลในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บุคคลสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและช่วยกันทำประโยชน์ให้แก่สังคม อันจะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติก้าวหน้าและสงบสุข

สมปอง ใจดีเฉย และคณะ (2557, หน้า 21) ได้กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นคำที่คู่กันเสมอ คุณธรรม คือ ความดีงามมีลักษณะเป็นนามธรรม แต่จริยธรรม หมายถึง การกระทำที่ดีงามทั้งที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีลักษณะเป็นรูปธรรมสังเกตเห็นได้เป็นกิริยาที่แสดงออกมาภายใต้กระบวนการคิดและการตัดสินใจของตนเอง ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่ทุกๆ คนจะต้องฝึกฝนตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอเพราะการกระทำที่ดีงามย่อมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนแต่กลับจะทำให้ทุกๆคนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรักและความเมตตาต่อกันเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามัคคีร่วมมือร่วมใจเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซื่อสัตย์ไม่คดโกงไม่เห็นแก่ตัว แต่กลับเห็นว่าส่วนรวมมาก่อนส่วนตัวและมีวินัยเป็นต้น ซึ่งการที่จะให้สมาชิกในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการอบรมบ่มเพาะปลูกฝัง ฝึกฝนลงมือปฏิบัติและพัฒนาตั้งแต่เยาว์วัย ดังคำพูดที่ว่าไม้อ่อนดัดง่ายไม้แก่ดัดยากเพราะวัยเด็กเป็นวัยที่ปลูกฝังได้ง่ายกว่าวัยผู้ใหญ่ ดังนั้น สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาจึงต้องร่วมมือกันดำเนินการให้เด็กๆ เจริญเติบโตและมีพัฒนาการทั้งด้านความรู้ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยมที่ดีงามนั่นเอง

พระเรืองฤทธิ์ ญาณเมธี (คิดข้างบน) (2558, หน้า 12) ได้กล่าวถึง คุณธรรม คือ สิ่งที่เป็นคุณงามความดี เป็นหลักแห่งการประพฤติปฏิบัติที่ดีและจริยธรรม คือ ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงามหรือการดำเนินชีวิตที่ดีงาม เหมาะสม สังคมยอมรับและเกิดประโยชน์แก่ตนเอง และบุคคลอื่น ดังนั้น คุณธรรมกับจริยธรรมจึงมีความหมายที่ใกล้เคียงกันมากหรืออาจใช้ร่วมกันว่า “ความดีงาม” มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งคุณธรรมเกิดขึ้นจากการประพฤติตนตามหลัก

จริยธรรม และจริยธรรมก็มีความเกี่ยวข้องกับศีลธรรมที่ดีของบุคคล จึงสรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดีงามเหมาะสมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เป็นพื้นฐานทางจริยธรรมการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องท่ามกลางสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในสังคมปัจจุบัน

วไลพรรณ อาจารีวัฒนา (2558, หน้า 22) ได้กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์มาก เพราะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ก่อให้เกิดค่านิยม การประพฤติตนที่ดีงามเหมาะสมซึ่งมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้พัฒนาและนำความรู้ความสามารถมาสร้างประโยชน์แก่สังคม ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

ศิริวรรณ กันศิริ (2559, หน้า 23) ได้กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญต่อเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะการได้รับการอบรมบ่มนิสัย จนสะสมเกิดเป็นสิ่งที่ดีงามในจิตใจ จะทำให้เยาวชนมีจริยธรรมที่ดีประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นผู้รักษาความสัตย์ รู้จักข่มใจตนเอง อดทน อดกลั่น อดออม ละเว้นความชั่ว ซึ่งเยาวชนที่ได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจะเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” จะได้รับการยอมรับจากสังคมได้รับการยกย่อง ชื่นชม สร้างความรัก ความภาคภูมิใจในตนเอง ตระหนักและเห็นคุณคาของความดีงามเป็นผู้มีอุดมคติ อุดมการณ์ในการดำรงชีวิตที่ถูกต้อง เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เรียนรู้อยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีความรู้ มีความเข้าใจในกฎเกณฑ์ของการดำเนินชีวิตตามกฎหมาย ตามกฎแห่งกรรม ช่วยทำให้สังคมมีความสงบสุข ลดความขัดแย้ง มีความปรองดองสามัคคี ประเทศชาติมีความมั่นคง ช่วยแก้ปัญหาสังคม มุ่งพัฒนาการศึกษาส่งผลให้ด้านเศรษฐกิจมีการพัฒนา ประเทศชาติจะมีพลังในการขับเคลื่อนเพื่อความก้าวหน้า ประชาชนในประเทศมีภูมิคุ้มกันสามารถที่จะแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้

ชัยรัตน์ คำลี (2560, หน้า 24) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของคุณธรรมทำให้เกิดจริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม ส่งผลสู่การนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง ตลอดจนทำให้เกิดความสุขความพอใจ ให้กับตนเองและทำให้เกิดสันติสุขต่อสังคม ซึ่งคุณธรรมสามารถปลูกฝังกันได้ เมื่อบุคคลเกิดคุณธรรมอย่างหนึ่งก็จะส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านอื่นๆ ตามมา

สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแสดงออกของการกระทำเป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรืองของสังคม ที่บ่งบอกถึงความเจริญหรือความเสื่อมถอยของสังคม การปลูกฝังให้บุคคลในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม เมื่อบุคคลเกิดคุณธรรมอย่างหนึ่งก็จะส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านอื่นๆ ตามมาและเพื่อให้บุคคลสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและช่วยกันทำประโยชน์ให้แก่สังคม อันจะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติก้าวหน้าและสงบสุข

2.1.5 องค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม

มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรมไว้ ดังนี้

Brown (1965, pp. 411-412) ได้แบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 มิติ คือ

1. มิติความรู้ (Knowledge) เป็นส่วนของความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม

2. มิติความรู้สึก (Feeling) เป็นส่วนของความรู้สึกต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ

3. มิติความพฤติ (Conduct) เป็นส่วนของความรู้สึกต่อพฤติกรรมต่อตนเอง ผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็นได้ว่าถูกต้องหรือไม่ ควรหรือไม่ควรเพียงใด

ประภาศรี สีหอำไพ (2553, หน้า 12) อธิบายว่า จริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต เป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สังคมที่ขาดกฎเกณฑ์ทุกคนสามารถทำตามอำเภอใจ ย่อมเดือดร้อนระส่ำระสาย ขาดผู้นำ ผู้ตาม ขาดระบบที่กระชับ ความเข้าใจเป็นแบบแผนให้ยึดถือปฏิบัติ การหย่อนในระเบียบวินัยทำให้เกิดการละเมิดสิทธิและหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละบุคคล ชาติใดไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาได้ทัดเทียมชาติอื่น บุคคลจึงควรปฏิบัติตามจารีตประเพณีของสังคม

2. สังคม (Society) เป็นการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีแบบแผน ก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันแสดงถึงระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

3. อิสรเสรี (Autonomy) ความมีมโนธรรมที่พัฒนาเป็นลำดับก่อให้เกิดความอิสระสามารถดำรงชีวิตตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิต มีความสุขในระเบียบวินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้ว สามารถบำเพ็ญตามเสรีภาพเฉพาะตนได้อย่างอิสระ สามารถปกครองตนเองและชักนำตนเองให้อยู่ในทำนองคลองธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2551, หน้า 40-41) ได้แบ่งพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับจริยธรรมเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ การกระทำที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ค่านิยมของสังคมซึ่งความรู้เชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และสติปัญญาส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยเฉพาะในช่วงอายุ 2-10 ปี ซึ่งจะได้รับการปลุกฝังเป็นพิเศษ

2. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกชอบไม่ชอบ ลักษณะพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามความรู้เชิงจริยธรรม

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การยกเหตุผลมาอ้างถึงการตัดสินใจในการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและเป็นเครื่องชี้นำว่าพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้นอยู่ในชั้นใด

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาตามสังคมนิยมชมชอบ เช่น การเสียสละ การทำให้หรืองดเว้นไม่แสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ค่านิยมในสังคมเช่น โกหก การขโมย เป็นต้น

ธีรพร กุลนานันท์ (2552, หน้า 8) กล่าวถึง องค์ประกอบทางจริยธรรมไว้ 3 มิติ คือ

1. มิติของความรู้ คือ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้องดีงาม ความสามารถในการตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยความคิด โดยใช้ความรู้สึกความเข้าใจทางจริยธรรมในการตัดสินว่าพฤติกรรมใดดี ถูกและควร พฤติกรรมใดไม่ดี ไม่ถูกหรือไม่ควร

2. มิติของความรู้สึก คือ ส่วนประกอบของอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความพึงพอใจความเลื่อมใส ศรัทธา ความนิยมยินดีที่จะรับและนำจริยธรรมนั้นๆ มาเป็นแนวปฏิบัติ และ

3. มิติด้านประพฤติ คือ เป็นส่วนของการแสดงพฤติกรรมต่อตนเอง ต่อผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็นว่า ถูกหรือไม่ ควรหรือไม่ควรเพียงใด

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน ธวัชชัย เพ็ญสุริยะ, 2554, หน้า 9) สรุปว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถติดสินแยกความถูกผิด ได้ด้วยความคิด 2) องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก คือ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะได้รับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการแสดงออก คือ พฤติกรรมที่บุคคลตัดสินในการที่จะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ กัน แต่จริยธรรมที่แท้จริงนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระไม่ตกอยู่ในเงื่อนไขภายนอก

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของจริยธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านอารมณ์และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม เพื่อให้เห็นเป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลนั้นๆ และเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน เพื่อให้บุคคลเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

2.1.6 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2550, หน้า 10-13) ได้ให้ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับความหมายการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมว่า การปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย เป็นการดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การ “ปลูก” และการ “ปลุก” ในส่วนของการ “ปลูก” นั้นใช้สำหรับเด็กและเยาวชนที่เป็นดังผ้าขาวและจะเป็นพลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนสังคมไทยในอนาคต ซึ่งจะต้องได้รับการปลูกฝังความคิดและทัศนคติด้านคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเจริญงอกงามเป็นเมล็ดพันธ์แห่งคุณธรรมจริยธรรมที่เผยแพร่ในสังคมไทยต่อไป ส่วนการ “ปลุก” นั้นใช้กับผู้ใหญ่ที่บางครั้งได้

หลงลืมหรือละเลยการนำคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการประพฤติปฏิบัติ ให้เกิดการระลึก นึกถึง ตระหนักถึงความสำคัญและนำคุณธรรมจริยธรรมกลับมาใช้ในการดำรงตน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชนต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 25) ได้กำหนดความหมายว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมหมายถึง การจัดสภาพการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของการมีศีลธรรมและจริยธรรมในด้านต่างๆ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมที่ดีงามดลใจ

ถาวรวงศ์ ตันเจริญ และจันทร์ชลี มาพุทธ (2552, หน้า 23-24) ได้รวบรวมและสรุปแนวทางสำหรับการขัดเกลา ซึ่งมีรายละเอียดที่สอดคล้องกับกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันครอบครัว พบว่า สถาบันครอบครัวมีความสำคัญในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมมากที่สุด ลักษณะการขัดเกลาทางสังคมมาจากสถาบันครอบครัวคือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างพ่อแม่และตัวเยาวชน พ่อแม่มีความรัก และเอาใจใส่ในทุกรายละเอียด เป็นที่ปรึกษาและดูแลเสมือนเพื่อน ให้อิสระในการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลที่มีร่วมกัน และพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่างๆ

2. กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูและเยาวชน ครูดูแลด้วยความรักและเอาใจใส่ สนใจในทุกรายละเอียด สอนและแนะนำแนวทางเช่นเดียวกับ สถาบันครอบครัว ที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้ ครูติดต่อปรึกษาหารือกับพ่อแม่เพื่อวางแผนการอบรมร่วมกัน และครูเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการพูด และการแสดงออก

3. กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันศาสนา พบว่า พระภิกษุ มีส่วนโดยตรงในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม บุคคลที่ถ่ายทอดแนวคำสั่งสอนและหลักคิดหลักปฏิบัติทางศาสนาที่สำคัญคือพ่อแม่ พ่อแม่จึงเป็นส่วนสำคัญในการปลุกฝังทางศาสนาให้กับเยาวชนคือ สอนให้สวดมนต์นั่งสมาธิ ปฏิบัติธรรมประจำวันและการพาเยาวชนเข้าวัดทำบุญตักบาตรในวันสำคัญนอกจากนี้สถาบันการศึกษายังมีส่วนในการปลุกฝังทางศาสนาร่วมกัน คือ การนิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญ

4. กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากชุมชน จำแนกได้ ดังนี้

4.1 กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากเพื่อนบ้าน พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนบ้านและเยาชน มีการสร้างสรรค์พูดคุยกันจนคุ้นเคยและเป็นกันเอง ร่วมรับรู้สุขทุกข์และร่วมแก้ปัญหา และด้วยการรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เพื่อนบ้านจึงมีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมเยาวชน อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมการทำความดีของคนในชุมชนและเยาวชน คือ ส่งเสริมคนขยันทำมาหากินและส่งเสริมการเป็นคนดี คนเก่งของเยาวชนด้วย นอกจากนี้ลักษณะวิถีชีวิตของเพื่อนบ้านชอบเข้าวัดทำบุญจึงเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนในการซึมซับและสืบทอดวิถีชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรม

4.2 กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากเพื่อน พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนและเยาวชน โดยมีลักษณะแนวคิดที่คล้ายคลึงสอดคล้องกัน คือ ขยันเรียนและทำกิจกรรมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่สนใจและถนัดร่วมกันและมีความจริงใจ สามารถปรึกษาหารือกันได้ทั้งเรื่องเรียนและการวางแผนอนาคต และสนับสนุนให้เยาวชนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมซึ่งพ่อแม่มีส่วนร่วมในการให้คำชี้แนะในการเลือกคบเพื่อนด้วย

5. กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสื่อมวลชน พบว่า สื่อมวลชนมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมที่เป็นประโยชน์ และเกิดผลดีกับเยาวชน โดยเยาวชนมีเจตคติที่จะเลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม และพ่อแม่มีส่วนช่วยให้คำแนะนำในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล พบว่า เยาวชนเลือกดูโทรทัศน์เฉพาะเรื่องที่สนใจ ได้แก่ ข่าว สารคดีและละคร แนวเพลง เลือกอ่านหนังสือ นิตยสารในเรื่องที่สนใจและนำไปใช้ประโยชน์กับชีวิต คือ หนังสือธรรมะ หนังสือสารคดีหนังสือประวัติประเทศต่างๆ และหนังสือบุคคลสำคัญ ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลและเรียนรู้เรื่องที่สนใจและมีประโยชน์ คือเรื่อง ธรรมะ สารคดี บุคคลสำคัญที่ประสบความสำเร็จ สำหรับวิทยุไม่มีผลในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของเยาวชนต้นแบบเนื่องจากเยาวชนทุกคนไม่ใช้วิทยุในชีวิตประจำวัน ทั้งเพื่อความรู้หรือเพื่อความบันเทิง

เชวง เตชะโกศยะ (2553, หน้า 35-39) ได้สรุปว่า การให้ความรู้ในเรื่องจริยธรรมการให้การศึกษา รวมไปถึงการอบรมบ่มนิสัยให้เรียนรู้สิ่งที่ถูกผิดและการตักเตือนให้เกิดความสำนึกในความถูกต้องและความผิด ดังนี้

1. การปลูกฝังพื้นฐานด้านวิชาการ การเรียนการสอน การศึกษาของไทยมีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอย่างเป็นเนื้อเดียวกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า หลักสูตรต่างๆ ที่นำมาใช้จะมีลักษณะแนวทางที่เป็นไปในทางเดียวกันกับพุทธปรัชญา

2. การปลูกฝังพื้นฐานด้านชีวิตและสังคม การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตทางด้านสังคมก็จะนำพระธรรมที่เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาเป็นหลักในคิดและการแก้ปัญหาในเชิงคุณธรรมจริยธรรม การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุขภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคมและจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3. การปลูกฝังพื้นฐานด้านจิตวิทยา เป็นพื้นฐานที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยการคิดและการหยั่งเห็น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการไตร่ตรองจนเกิดความเข้าใจ จนเกิดเป็นจิตสำนึกการศึกษาจึงต้องมุ่งอบรบให้บุคคลคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายปลายทาง คือให้คิดดี ทำดีและแก้ปัญหาได้ดี การศึกษาจิตวิทยาทำให้เข้าใจธรรมชาติความต้องการของมนุษย์เพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นด้วยการสร้างแรงจูงใจตนเองเพื่อสามารถพัฒนาไปสู่ความดีงามได้

ประภาศรี สีหอำไพ (2553, หน้า 242-244) ได้เสนอวิธีการปลูกฝังค่านิยม เป็นฐานของการปลูกฝังจริยธรรม ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาตามคุณธรรมจริยธรรมอย่างสอดคล้องกัน

2. เสนอตัวอย่างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา พร้อมทั้งแสดงให้เห็นผลดีผลเสีย

3. ประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้เกณฑ์ผลพฤติกรรมของตนเอง หมู่คณะและสังคม

4. แลกเปลี่ยนและวิจารณ์การประเมินในกลุ่ม

5. ฝึกปฏิบัติให้บุคคลกระทำด้วยใจสมัครและให้ประเมินผลสำเร็จของตนเอง

6. ย้ำให้บุคคลรับเอาพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจริยธรรมและคุณธรรมโดยให้นำมาเป็นส่วนหนึ่งของตน

7. การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและการชักชวนให้ผู้อื่นพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี

8. พัฒนาค่านิยมจากระดับญาติพี่น้อง ไปสู่หมู่คณะและสังคม เช่น เริ่มต้นความกตัญญู ความเสียสละ ความสามัคคีในหมู่พี่น้อง หมู่คณะ และสังคมไปจนถึงประเทศชาติ

9. จัดกิจกรรมเสริม เช่น กิจกรรมรณรงค์ นิทรรศการ การประชุม สัมมนา การอภิปราย การศึกษารายกรณี การจัดงานประเพณี เป็นต้น

ได้มีนักวิชาการให้ทฤษฎีการให้เหตุผลทางจริยธรรม คือ โคลเบิร์ก มีความเชื่อว่า กฎเกณฑ์ที่คนเราใช้ตัดสินความถูกผิดของการกระทำจะพัฒนาเป็นขั้นๆจากขั้นต่ำกว่าไปสู่ขั้นสูงกว่าทีละ 1 ขั้น ไม่มีการย้อนขึ้น ไม่มีการข้ามขั้นและไม่มีการเร่งขั้น ซึ่งวิธีการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ระดับก่อนเกณฑ์ (อายุประมาณ 2-12 ปี) ปฏิบัติ ดังนี้
   ขั้นที่ 1 : ใช้การลงโทษเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ
   ขั้นที่ 2 : ใช้การตอบสนองความต้องการของตนเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ
2. ระดับกฎเกณฑ์สังคม (อายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไปโดยประมาณ) ปฏิบัติ ดังนี้
   ขั้นที่ 3 : ใช้การเป็นที่ยอมรับของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสิน
   ขั้นที่ 4 : ใช้ระเบียบแบบแผนและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสิน
3. ระดับเลยกฎเกณฑ์สังคม (อายุประมาณ 20 ปีขึ้นไป) ปฏิบัติ ดังนี้
   ขั้นที่ 5 : ใช้สัญญาสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสิน
   ขั้นที่ 6 : ใช้หลักการจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลในการตัดสิน

ตามทรรศนะของโคลเบิร์ก จริยธรรมแต่ละขั้นเป็นผลของการคิดไตร่ตรองในการคิดไตร่ตรองจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ข้อมูลที่นำมาพิจารณาส่วนหนึ่งเป็นความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับใหม่ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้รับการฟังทรรศนะคติของผู้อื่น ซึ่งอยู่สูงกว่าระดับพัฒนาการของตน 1 ขั้น หากข้อมูลต่างๆเหล่านี้มีความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน ความรู้สึกไม่สมดุลก็จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้ตกอยู่ในสภาพไม่สมดุลนี้ต้องปรับตนเองโดยการสำรวจและจดระเบียบความคิดความเข้าใจของตนเองใหม่มีการจำแนกประเด็นปัญหาต่างๆ

ให้มีความชัดเจนและละเอียดมากยิ่งขึ้นและมีการบูรณาการประเด็นต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นความเข้าใจใหม่ที่สามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น สามารถเข้าใจใหม่เกิดจากการจัดระเบียบทางความคิดเป็นโครงสร้างทางความคิดใหม่ที่แตกต่างจากเดิม กระบวนการจำแนกและการบูรณาการจึงเป็นกลไกของการพัฒนาจริยธรรม ผลของกระบวนการนี้ทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ขึ้นมาแทนที่ความเข้าใจเก่า ทำให้เกิดจริยธรรมใหม่ขึ้นมาแทนที่จริยธรรมเก่า จริยธรรมใหม่นี้จัดอยู่ในขั้นสูงกว่าจริยธรรมเก่าและแตกต่างจากจริยธรรมเก่าในเชิงคุณภาพอย่างสิ้นเชิง

ประภาศรี สีหอำไพ (2553, หน้า 54-55) ได้สรุปว่า คุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นมาพร้อมๆ กันกับการพัฒนาการด้านสติปัญญาและการอบรม กล่อมเกลาให้รู้จักผิดชอบชั่วดีของสังคม คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งในระบบนอกโรงเรียนและในโรงเรียน การศึกษาคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและกำกับให้ตนเองเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ด้วยการปลูกฝังพื้นฐานด้านจริยธรรมในด้านต่างๆ

อ้อมเดือน สดมณี และฐาศุกร์ จันประเสริฐ (2554, หน้า 27-28) ได้รวมรวมแนวทางสำหรับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดสังคมวิทยา ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูพ่อแม่ถือเป็นการบอกกล่าวอย่างชัดเจน ถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรกระทำ ซึ่งวิธีการนี้ถือว่าเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาโครงสร้างทางบุคลิกภาพและการพัฒนาทางด้านต่างๆ ของบุคคล

2. การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ ถือเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่รู้ตัว กล่าวคือ บุคคลจะเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่และซึมซับเข้าไปในจิตใจจนหล่อหลอมมาเป็นบุคลิกภาพของบุคคล

3. การอบรมสั่งสอนจากครู ถือเป็นการชี้นำแนวทางหรืออำนวยโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินเข้าสู่ปัญญา ครูถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่รับช่วงต่อจากพ่อแม่ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมขัดเกลาลักษณะนิสัยของนักเรียนและมีบทบาทในการเป็นตัวแบบให้แก่นักเรียนในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ

4. การอบรมสั่งสอนจากพระ ถือเป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยหลักคำสั่งสอนและการจัดกิจกรรมทางศาสนา

5. การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนถือเป็นการพัฒนาและเป็นการสร้างอัตมโนภาพแห่งตนที่แตกต่างจากพ่อแม่และครู เป็นการเปิดโอกาสที่สำคัญในการฝึกหัดทักษะในการสวมบทบาทของบุคคลและให้บุคคลได้เรียนรู้บทบาท และค่านิยมทางสังคมที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องการสอน

6. การเรียนรู้จากสื่อมวลชน ถือเป็นการให้ตัวแบบที่สำคัญที่จะให้บุคคลสามารถรับรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

สถาพร แนวพานิช (2557, หน้า 19) ได้สรุปว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นการใช้วิธีการต่างๆ ในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียน เยาวชนมีจิตสำนึกที่ดีงาม มีพฤติกรรมเหมาะสมสอดคล้องกับแบบแผน และขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยการปลูกฝังอบรมจากหลายฝ่าย เพราะการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ที่คัดสรรมาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เข้าอบรม

สรุปได้ว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จากการรับประสบการณ์และจากการอบรมสั่งสอน เป็นภารกิจของทุกคนและเป็นพันธกิจของสถาบันสถานศึกษา เป็นหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ที่ต้องเข้ามาร่วมกันรับผิดชอบในการเสริมสร้างคุณความดีให้เกิดขึ้นกับพลเมืองของชาติ

2.1.7 ประโยชน์ของคุณธรรมจริยธรรม

ประโยชน์ของคุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

รัตนวดี โชติกพนิช (2554, หน้า 2) กล่าวไว้ว่า จริยธรรมจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อนำไปปฏิบัติเพราะจริยธรรมเป็นหลักสำหรับการปฏิบัติ การศึกษาเพื่อเข้าใจหรืออธิบายได้เท่านั้นไม่มีประโยชน์แต่การนำจริยธรรมไปใช้ปฏิบัตินั้นจะเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ต่อตนเอง คนที่มีจริยธรรมย่อมมีเครื่องมือที่ช่วยให้กระทำในสิ่งที่ดีสร้างประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม มีสิ่งยึดเหนียวจิตใจและจูงใจให้ทำแต่สิ่งดีๆมีความเจริญต่อตนเอง เช่น คนที่ขยันเรียนมีความรับผิดชอบ ย่อมประสบความสำเร็จในการเรียน ในทางตรงกันข้ามกัน คนที่เกียจคร้านและขาดความขยันหมั่นเพียร ก็จะสอบตก เป็นต้น หรือพนักงานขายของที่มีวาจาสุภาพอ่อนน้อมต่อลูกค้า ย่อมจะได้รับคำชมมากกว่าผู้ที่มีกิริยาวาจาหยาบคาย ไร้มารยาท

2. ต่อสังคม คนที่จริยธรรม ย่อมทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างน้อยการไม่ทำความชั่ว ก็เป็นการช่วยให้สังคมไม่ต้องแก้ปัญหา ถ้าคนในสังคมมีจริยธรรมดี สังคมนั้นก็จะมีความเจริญก้าวหน้าได้เช่นกัน คนดีจึงเป็นผู้รักษาทางสังคมด้วยการไม่ทำลายสังคมไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรของประเทศ สภาพแวดล้อม หรือการประพฤติทุจริต

3. ด้านการรักษาจริยธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าทั้งทางกาย ใจ และสังคมดังกล่าวมาแล้ว จะรักษาไว้ได้ก็ด้วยการปฏิบัติ ถ้าไม่ปฏิบัติแล้วก็เป็นเพียงตัวหนังสือ หรือคำพูดเปล่าๆ จะช่วยใครไม่ได้ทั้งสิ้น การศึกษาจริยธรรมและนำไปปฏิบัติจึงเป็นการรักษาจริยธรรมให้คงอยู่

4. การพัฒนาบ้านเมือง ต้องพัฒนาจิตใจคนก่อนหรืออาจพัฒนาควบคู่กันไปกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม เพราะการที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำ จะสูญเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมาก

นิตวดา อ่อนเทศ (2556, หน้า 20-21) ได้ศึกษาว่าประโยชน์ของจริยธรรมที่มีต่อสังคมเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติเอง ซึ่งหากบุคคลใดปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจะได้รับการยอมรับว่าเป็นคนดี ทำให้ตนเองรู้สึกภูมิใจ อิ่มใจ สบายใจ ไม่มีศัตรู เป็นที่รักใคร่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่นหลักธรรมที่ประพฤติจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในธุรกิจการงาน เช่น ความอดทน ความเพียร เป็นต้น

2. เป็นประโยชน์แก่สังคมและส่วนรวม บุคคลใดมีจริยธรรมที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติตนดีถือว่าเป็นคนดีของสังคม อย่างน้อยสังคมก็ไม่มีปัญหา ไม่เป็นภาระต่อสังคม การกระทำความดีเป็นการช่วยเหลือสังคมพร้อมทั้งเป็นการส่งเสริมให้สังคมมีความสุข

3. เป็นการรักษาจริยธรรม บุคคลที่มีจริยธรรมเป็นสิ่งดีมีคุณค่าควรแก่การรักษาไว้ซึ่งรักษาไว้ด้วยการปฏิบัติสืบทอดต่อๆ กันไป หากไม่มีใครปฏิบัติก็จะเหลือแค่ตัวอักษรหรือเหลือแค่คำพูด เป็นเพียงอุดมคติ เป็นเพียงจินตนาการ แต่ไม่มีผู้ปฏิบัติ เหมือนพระภิกษุปัจจุบันจำนวนมากตัวเองไม่เคร่งครัดต่อการปฏิบัติจึงมีแต่ตัวหนังสือหรือคำพูดเปล่าๆส่วนพระภิกษุเองก็เสื่อม ในที่สุดก็จะไม่มีพระ ไม่มีคนนับถือพระ ไม่มีใครใส่บาตร ในทำนองเดียวกันผู้ปฏิบัติจริยธรรมเป็นผู้สืบต่อรักษาจริยธรรมให้จริยธรรมยังมีปรากกอยู่โดยมีผู้ประพฤติปฏิบัติอย่างต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ก็เป็นการรักษาจริยธรรมไว้

4. จริยธรรมช่วยควบคุมมาตรฐาน องค์กรใดๆ จริยธรรมในการประกอบธุรกิจนั้นจะเป็นสิ่งรับประกันความถูกต้องของปริมาณและคุณภาพที่ถูกต้อง เช่น การประกอบธุรกิจด้านการผลิตด้านการจำหน่าย และการบริการไม่ปลอมปนสิ่งใดลงไปในตัวสินค้า ประชาสัมพันธ์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ตามความเป็นจริง

4.1 จริยธรรม มีส่วนช่วยควบคุมผู้ประกอบธุรกิจในด้านต่างๆ เช่น ผู้ผลิต ผู้ค้าให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม เป็นต้น

4.2 จริยธรรม จรรยาบรรณ มีส่วนช่วยส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพและปริมาณคุณค่าความสะอาด การโฆษณา การไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค เป็นต้น

5. พัฒนาบ้านเมืองและประเทศชาติ บ้านเมืองจะพัฒนาได้ก็ต้องอาศัยคนดีมีจริยธรรมช่วยกันพัฒนา การที่จะพัฒนาบ้านเมืองต้องมีการพัฒนาจิตใจของคน ควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การศึกษา การพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมอาจเป็นการพัฒนาที่สูญเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมาก ถ้าคนในสังคมละเลยจริยธรรมทำให้ประชากรทุกข์ยาก เศรษฐกิจเสื่อม คนลุ่มหลงอบายมุขกอบโกยแต่ผลประโยชน์ แล้งน้ำใจ ขาดเมตตาปราณี เป็นต้น

6. จริยธรรมทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย สำหรับผู้ประกอบอาชีพที่มีจริยธรรมมาช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ ซึ่งผู้ประกอบการต้องมี คือ ความสามัคคี เมตตา กรุณา และจรรยาบรรณในการทำงาน

7. จริยธรรมช่วยเน้นให้เห็นภาพพจน์ที่ดีของผู้มีจริยธรรม ผู้ที่รับผิดชอบต่อหน้าที่การงานและอาชีพอย่างแท้จริง เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และจริยธรรมยังช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ลดปัญหาการคดโกง ลดความเห็นแก่ตัว ลดความมักได้ ลดการเอารัดเอาเปรียบ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของจริยธรรมนั้นเกิดจากการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ รวมไปถึงประโยชน์ด้านอื่นๆ ที่จะส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

2.1.8 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวคำสอนพระพุทธศาสนา

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในด้านความเป็นพลเมืองในวิถีชีวิตประชาธิปไตย ควรเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนาตามแนวทางพระพุทธศาสนา และมีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิตนั้น เมื่อมาพิจารณาถึงแนวคิดทางการเมืองในเรื่อง ประชาธิปไตยในมุมมองของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) แล้ว มีนักวิชาการบางท่านกล่าวว่า ระบอบประชาธิปไตยของไทย แม้จะมีคนเข้าใจในหลักการของประชาธิปไตยอยู่บ้าง แต่โดยเนื้อหาแล้ว วิธีการปฏิบัติของคนที่อยู่ในระบบการเมืองแบบนี้ยังไปไม่ถึงระบอบประชาธิปไตยที่ควรจะเป็น ดั่งที่พระธรรมปิฎกได้แสดงไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบอบประชาธิปไตยแบบไทยนั้น ควรเน้นให้เป็นประชาธิปไตย ตามแนวธรรมาธิปไตย เพราะสังคมไทยนั้นยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของตนมาตั้งแต่ก่อตั้งประเทศตราบจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้น จึงไม่น่าจะเป็นความแปลกประหลาดอะไรที่จะนำหลักธรรมาธิปไตยของพระพุทธศาสนา ตามแนวที่พระธรรมปิฎกแสดงไว้มาประยุกต์เข้ากับระบอบประชาธิปไตยของไทย เพราะโดยที่สุดแล้ว เมื่อธรรมาธิปไตยสามารถนำมาเป็นฐานที่มั่นคงของระบอบประชาธิปไตยของไทย ก็จะทำให้สังคมไทยสามารถสถาปนาระบอบประชาธิปไตย ที่ทำให้ประชาชนของประเทศนี้อยู่กันด้วยความสงบสุขและเจริญรุ่งเรือง ตามจุดมุ่งหมายของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงตลอดไป (สุรพล สุยะพรหม, 2547, หน้า 4-5)

ในขณะเดียวกัน นักวิชาการ ได้นิยามคำว่า ประชาธิปไตยไว้อย่างน่าฟังยิ่งว่า เมื่อพูดถึงประชาธิปไตย ถ้ากล่าวถึงความหมาย มีวิธีพูดง่ายๆอย่างหนึ่ง คือ ยกเอาวาทะของประธานาธิบดีลินคอล์น มาอ้าง เพราะคนชอบ และรู้จักกันมาก คือวาทะที่ว่า “ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” วาทะนี้คนจำได้แม่น เวลาพูดกัน คนมักมองความหมายในแง่ของความรู้สึกตื่นเต้นว่า ตนเองจะได้ เช่น จะได้สิทธิ ได้อำนาจ หรือ ได้ความเป็นใหญ่ในการที่จะ

เป็นผู้ปกครอง แต่อีกแง่หนึ่งที่ไม่ค่อยได้มองคือ “ความรับผิดชอบ” ดังนั้น จาก วาทะลินคอล์นนั้น พระธรรมปิฎกมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ที่ว่า ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนนั้น เป็นการเตือนให้รู้สึกตัวด้วยว่า คุณภาพของประชาธิปไตยอยู่ที่คุณภาพของประชาชน เพราะว่าโดยปกติคุณภาพของการปกครองย่อมขึ้นต่อคุณของผู้ปกครองเป็นสำคัญ ด้วยว่าในสมัยก่อนการปกครองอยู่ในกามือของผู้ปกครองโดยตรง คุณภาพของประชาธิปไตย ก็วัดได้จากผู้ปกครองนั่นเอง แต่ในสมัยนี้ ในเมื่อประชาชนมาเป็นผู้ปกครอง บ้านเมืองจะเป็นอย่างไร ประชาธิปไตยจะมีคุณภาพแค่ไหน ก็อยู่ที่คุณภาพของประชาชนเป็นสำคัญ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543, หน้า 3) นอกจากนั้นยังกล่าวว่าประชาธิปไตยโดยให้ความสำคัญในแง่คุณภาพของประชาธิปไตยเป็นหลัก โดยเน้นว่า “ถ้าประชาชนมีคุณภาพดี ประชาธิปไตยก็มีคุณภาพดีด้วย ถ้าประชาชนมีคุณภาพต่ำ ประชาธิปไตยก็จะเป็นประชาธิปไตยอย่างเลวด้วย เพราะว่า คุณภาพของประชาธิปไตย ขึ้นต่อคุณภาพของประชาชน แล้วคุณภาพของประชาชนขึ้นต่ออะไร ก็ขึ้นต่อการศึกษา” (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543, หน้า 4)

ในฐานะที่เป็นระบบความคิด ยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และเชื่อในสติปัญญาของมนุษย์ในฐานะที่เป็นวิธีการดำเนินชีวิต เน้นที่การมีน้ำใจประชาธิปไตยที่ยึดหลักสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกัน ส่วนในฐานะที่เป็นระบบการเมืองยึดหลักการว่าอธิปไตยมาจากประชาชน กล่าวคือ ถือว่าผู้ปกครองมาจากความยินยอมพร้อมใจกันของประชาชน และจะต้องปกครองตามความต้องการของประชาชน และถ้าผู้ปกครองใด ไม่ปฏิบัติตามประชาชนมีสิทธิ์ที่จะต่อต้านผู้ปกครองได้ (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531, หน้า 117-122)

นอกจากนี้ ได้มีการกล่าวถึงสิทธิกับหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยว่า สิทธิกับหน้าที่ นั้นคู่กัน คือ การมีสิทธิที่จะได้และเรียกร้องเอาสิ่งที่ตนพึงได้นั้น บุคคลก็มีหน้าที่ที่จะต้องทำ เพื่อเป็นส่วนร่วมที่จะธำรงรักษาและสร้างสรรค์พัฒนาสังคมประชาธิปไตยนั้นด้วย ถ้าอยากใช้สิทธิก็ควรปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดี และเมื่อมีการทำหน้าที่ด้วยดี สังคมประชาธิปไตย ก็จะได้รับการรักษาไว้ เพื่อให้คนมีโอกาสที่จะใช้สิทธิได้ต่อไป (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531, หน้า 34) ส่วนเรื่องของเสรีภาพกับความรับผิดชอบนั้น มีนักวิชาการบางท่านเห็นว่า คู่กันกล่าวคือ เสรีภาพที่จะกระทำต่างๆ ตามความปรารถนาของตน บุคคลจะต้องรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำและผลการกระทำของตน และใช้เสรีภาพนั้นอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ด้วย เพื่อความชัดเจนขึ้นในเรื่องของเสรีภาพนั้น และได้ยกตัวอย่างเรื่องเสรีภาพที่เป็นหลักการของประชาธิปไตย ที่เน้นความหมายในแง่ของการที่บุคคลมีโอกาสที่จะนำเอาศักยภาพ เช่น สติปัญญา ความสามารถของตนออกไปเป็นส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม ซึ่งเป็นความหมายเชิงความร่วมมือและเอื้อเฟื้อต่อกัน แต่ภายใต้อิทธิพลของทุนนิยม เสรีภาพเน้นความหมายในแง่ของการที่จะได้ผลประโยชน์ตามที่ตนปรารถนา ซึ่งเป็นไปในทางแบ่งแยกและแก่งแย่ง (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2539, หน้า 33)

จะเห็นได้ว่า ในระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่าเป็นการปกครองของประชาชน บทบาททางการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจึงเป็นหัวใจของระบอบนี้ มีความเสมอภาค เสรีภาพ และเข้าใจสิทธิที่จะได้และเรียกร้องเอาสิ่งที่ตนพึงได้นั้น บุคคลก็มีหน้าที่ที่จะต้องทำเพื่อเป็นส่วนร่วมที่จะธำรงรักษาและสร้างสรรค์พัฒนาสังคมประชาธิปไตยนั้นด้วยการเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งและถ้าหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และรู้จักคำว่า “อธิปไตย”ว่ามีความสำคัญและหลักการอย่างไร ก็จะทำให้มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

พระพรหมคุณนาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2549, หน้า 71-72) กล่าวว่า หลักการที่เกี่ยวกับ “อธิปไตย” ในทางพุทธศาสนา มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. อัตตาธิปไตย ถือตนเป็นใหญ่ คือ ถือเอาตนเอง ฐานะ ศักดิ์ศรี เกียรติภูมิของตนเป็นใหญ่ เอาความทะนงตัว เอาทิฐิความเห็นความเชื่อถือส่วนตัว กระทำการด้วยการปรารภตนและสิ่งที่เนื่องด้วยตนเป็นประมาณ เอาผลประโยชน์ของตนเป็นเกณฑ์ตัดสิน

2. โลกาธิปไตย ถือโลกเป็นใหญ่ ถือความนิยมของชาวโลก หวั่นไหวไปตามเสียงนินทาและสรรเสริญ กระทำด้วยปรารถนาจะเอาใจผู้คน หาความนิยม หรือหวั่นกลัวเสียงกล่าวว่าเป็นประมาณจะเอาใจผู้คนหรือเอื้อประโยชน์ตอบแทน

3. ธรรมาธิปไตย ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ถือหลักการความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่ กระทำด้วยปรารภสิ่งที่ได้ศึกษา ตรวจสอบตามข้อเท็จจริง และความเห็นที่รับฟังอย่างกว้างขวาง แจ้งชัด และพิจารณาอย่างดีที่สุดเต็มขีดแห่งสติปัญญา มองเห็นได้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นไปโดยชอบธรรม และเพื่อความดีงามเป็นประมาณอย่างสามัญ ได้แก่ ทำการด้วยความเคารพหลักการ กฎ ระเบียบ กติกา

ในขณะเดียวกัน มีนักวิชาการกล่าวว่า เมื่อต้องการความดีงามและประโยชน์สุขแก่บ้านเมือง ก็ต้องยึดถือหลักการเหล่านี้ ซึ่งเรียกด้วยคำที่สั้นที่สุดคำเดียวว่า "ธรรม" เพราะฉะนั้นจะต้องมีจริยธรรมสำคัญขั้นต่อไป ต่อจากความอยากที่ถูกต้อง หรือความใฝ่ปรารถนาที่เรียกว่า ฉันทะ ก็คือ การที่จะต้องยึดถือธรรมเป็นใหญ่ ซึ่งทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า ธรรมาธิปไตย ถ้าคนเราไม่ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ไม่ถือหลักการ ไม่เอาความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม ประโยชน์สุขที่แท้เป็นมาตรฐาน เป็นใหญ่หรือเป็นที่ยึดถือ ก็จะเอนเอียงหรือเขวออกไป กลายเป็นยึดถือเอาตัวคนเป็นใหญ่ เอาผลประโยชน์เป็นใหญ่ หรือเอาคะแนนนิยมเป็นใหญ่ (สุรพล สุยะพรหม, 2547, หน้า 4-5)

ดังนั้น หากพิจารณาตามกฎธรรมนี้การยึดหลักธรรมาธิปไตยย่อมดีที่สุด คือ การถือหลักการความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่ แทนการใช้หลักถือตนเป็นใหญ่ หรือถือ

ความนิยมของชาวโลกเป็นใหญ่ในการใช้อำนาจที่ดีตามแนวคิดประชาธิปไตยจึงต้องยึดหลักธรรมาธิปไตย

นอกจากนั้น ได้อธิบายหลักการของธรรมาธิปไตย เพิ่มเติมว่า ผู้เป็นนักปกครอง เป็นนักการเมือง เป็นนักบริหาร ต้องถือเป็นเรื่องสำคัญว่า ตอนนี้จะออกสู่ภาคปฏิบัติ ต้องตั้งหลักก่อน การที่จะตั้งหลักก็คือ จะต้องยึดถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ถือหลักการ กฎกติกา กฎหมาย ถือความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผล ประโยชน์สุขที่แท้เป็นใหญ่ เป็นเกณฑ์ และเป็นมาตรฐานเมื่อถือธรรมเป็นใหญ่ ก็เห็นแก่ธรรม เห็นแก่ความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม และยึดถือตามหลักการ กฎกติกา รวมทั้งกฎหมายก็จะไม่เอนเอียงไปข้างไหน ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ ไม่เห็นแก่พรรคพวก ไม่เห็นแก่คะแนนนิยม เป็นต้น และจะมีความชัดเจนในการทำงาน ซึ่งโดยที่สุดแล้ว ธรรมาธิปไตยเท่านั้นจะเป็นแกนจริยธรรมของระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2546, หน้า 199)

แม้ว่ารูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีประชาชนเป็นใหญ่ โดยประชาชนมีอำนาจและใช้อำนาจตามหลักการที่เน้นปัจเจกชนนิยม หลักเสรีภาพและความเสมอภาค ในขณะที่ธรรมาธิปไตย มีธรรมเป็นใหญ่ในการใช้อำนาจเป็นไปตามหลักการธรรมฐิติ ผู้ปกครองต้องทรงธรรม ระบบหรือกระบวนการต้องเป็นธรรม โดยยึดถือหลักการ หลักเหตุผล หลักความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมในการบริหารจัดการต่างๆ คือ จะทำอะไรก็ยึดถือธรรมเป็นหลัก ละเว้นการยึดถือตนและกระแสเสียงคนส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกธรรม ไม่เป็นธรรม ในขณะที่บางท่านกล่าวว่า สังคมที่ผู้ปกครองเป็นธรรมาธิปไตย หมายถึง การที่มีการยึดถือเหตุผล ความจริง และความถูกต้องอย่างเป็นธรรมในการบริหารจัดการต่างๆ และเป็นไปตามแนวคิดของนักวิชาการบางท่านที่กล่าวสนับสนุนว่า เพลโตได้ให้ความหมายสอดคล้องกับพระพุทธศาสนาในเรื่องอุดมรัฐ ซึ่งรัฐในอุดมคติจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้ปกครองที่เป็นนักอุดมคติและผู้ปกครองจะดำรงอุดมคติไว้ได้ ก็ต่อเมื่อประพฤติปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่ตั้งตามอุดมธรรม (ส. ศิวรักษ์, 2543, หน้า 17)

อย่างไรก็ตาม การมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติดีย่อมเป็นแบบอย่างที่ดี มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทั้งสองฝ่าย คือทั้งผู้ปกครอง และผู้ตามให้มีการเรียนรู้ทางด้านการประพฤติปฏิบัติในทางธรรมให้ถูกต้องสอดคล้องกับการเมืองการปกครอง และต้องมีส่วนร่วมทางด้านการเมืองด้วย ถ้าเป็นเช่นนี้การเมืองไม่ว่าจะปกครองในระบอบใดก็ย่อมเป็นการเมืองที่ดีทั้งนั้น ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในส่วนนี้ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ที่อาจเป็นทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นลักษณะของพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยพลเมืองดีต้องมีหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาซึ่งเปรียบเสมือนภูมิปัญญาอันเป็นทุนทางสังคม ดังนั้น การนำประโยชน์จากทุนทางสังคมมาใช้ในการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งได้มีบางท่านกล่าวว่า ทุนทางสังคมถือเป็นสิ่งที่ดีงามในสังคม เป็นสิ่งซึ่งก่อเกิดและสั่งสมอยู่ในสังคมมาเป็นเวลานาน (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2559, หน้า 249) กล่าวคือ ควรมีธรรมใน

ตนเอง คือ เป็นผู้ที่มีธรรมเป็นเครื่องชี้นำในการดำเนินชีวิตนั่นเอง ซึ่งมีประเด็นหลักการสอนสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ หลักสัปปุริสธรรม 7 ดังนี้

สัปปุริสธรรม เป็นธรรมที่ทำให้คนเป็นคนสมบูรณ์แบบ คุณสมบัติของการเป็นคนที่สมบูรณ์แบบต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ 7 ประการ คือ 1) ธัมมัญญุตา รู้หลักหรือรู้จักเหตุ 2) อัตถัญญุตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล 3) อัตตัญญุตา รู้จักตน 4) มัตตัญญุตา รู้จักประมาณ 5) กาลัญญุตา รู้จักกาลเวลา 6) ปริสัญญุตา รู้จักชุมชน สังคม 7) ปุคคสัญญุญา รู้จักบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติทั้ง 7 ประการนี้เป็นองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันอย่างสมบูรณ์ ที่จะทำให้ผู้นำไปปฏิบัติ สามารถนำบุคคลนั้นไปสู่ความมีคุณค่าอย่างแท้จริง เป็นผู้สร้างความสุขให้เกิดขึ้นในสังคม เรียกได้ว่าเป็นคนสมบูรณ์แบบนั่นเอง และมีการกล่าวว่า สัปปุริสธรรม 7 หมายถึง ธรรมของสัตตุบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดี ประกอบด้วย (ที.ปา. (ไทย) 11/331/264; 439/312)

1. ธัมมัญญุตา คือ ความรู้จักธรรม รู้หลัก หรือรู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทาให้เกิดผล

2. อัตถัญญุตา คือ ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย คือ รู้จักผล คือ รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลัก

3. อัตตัญญุตา คือ ความรู้จักตน คือ รู้ว่าเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เท่าไร อย่างไร และประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

4. มัตตัญญุตา คือ ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ คฤหัสถ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑอาชญาและในการเก็บภาษี เป็นต้น

5. กาลัญญุตา คือ ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา เป็นต้น

6. ปริสัญญุตา คือ ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิริยาที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้นๆ ว่าชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา จะต้องทากิริยาอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น

7. ปุคคลัญญุตา คือ ปุคคลปโรปรัญญุตา คือ ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอัธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใครๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้ จะตำหนิ ยกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร

หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ที่มีการกล่าวถึงคุณสมบัติสำหรับสัปปุริสชน หรือคนดี, หรือ ธรรมของผู้ดี ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีที่ควรนำมาปฏิบัติ เป็นคุณธรรมสำคัญที่

สมบูรณ์แบบด้วยคุณธรรมทั้ง 7 ประการ หากบุคคลใดนำไปปฏิบัติ ย่อมนำบุคคลนั้นไปสู่ความมีคุณค่าอย่างแท้จริง เรียกได้ว่า เป็นคนสมบูรณ์แบบนั่นเอง

สรุปได้ว่า หลักสัปปุริสธรรม 7 เท่าที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนามีจำนวนมาก ซึ่งล้วนแต่เป็นคุณธรรมสำหรับคนดี และในขณะเดียวกันก็เป็นคุณธรรมที่สำคัญของการเป็นผู้ที่มีความเป็นพลเมืองที่ดี กล่าวคือ ถ้าใครมีคุณธรรมของมนุษย์และสามารถประพฤติได้อย่างถูกต้องตามหลักการเหล่านี้โดยสมบูรณ์แล้วผู้นั้นย่อมชื่อว่าเป็นผู้ที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่าเป็น “สัตบุรุษ” หรือ “คนดีแท้” หรือ “มนุษย์โดยสมบูรณ์” นั่นเอง การกระทำหรือพฤติกรรมของเขาย่อมเหมาะสมถูกต้องปราศจากความผิดพลาด นำประโยชน์มาให้ทั้งแก่ตนเองและสังคมโดยส่วนรวม นั่นคือในระบอบประชาธิปไตย พลเมืองที่เป็นผู้นำที่ดี ก็ควรมีธรรมในตนเองด้วย ผู้วิจัย จึงสามารถสรุปได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมบุคคลที่เป็นคนดี มีจริยธรรม มีคุณธรรม ซึ่งเป็นหลักการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตย นั่นเอง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

2.2.1 ความหมายของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

ทิพย์พาพร ตันติสุนทร (2554, หน้า 4-5) ได้ให้ความหมายของคำว่า “พลเมือง” เป็นคำสำคัญที่ได้รับการบันทึกไว้ในยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย “ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง” ใน ปี พ.ศ. 2554 ทำให้เห็นว่าในสังคมไทยนั้นมีความชัดเจนมากขึ้นที่จะสร้างคนในทิศทางที่จะให้เป็น “พลเมือง” โดยคำว่า “พลเมือง” นั้นมีปรากฏอยู่ในทุกระบอบการปกครองของแต่ละประเทศ แต่พลเมืองจะมีบทบาท หน้าที่และบุคลิกภาพอย่างไรนั้นจะขึ้นอยู่กับระบอบทางการเมืองของรัฐนั้นๆ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2555, หน้า 30) กล่าวว่า ขณะที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะเป็นเจ้าของประเทศที่มีอิสรภาพในการเลือกวิถีชีวิต มีสิทธิ เสรีภาพอย่างเสมอภาคกัน โดยจะต้องคำนึงถึงส่วนรวม และการใช้อิสรภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองผู้อื่น และสังคม

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ (2558, หน้า 36) กล่าวไว้ว่า พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยจะต้องเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีจิตสาธารณะ มีวินัยมีเหตุผล ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสม ไม่ละเมิดผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม มีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557, หน้า 37) กล่าวว่า พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยนั้น หมายถึง สมาชิกของสังคมที่มีอิสรภาพ และพึ่งตนเองได้รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เคารพความแตกต่าง หลักความเสมอภาค และ

กติกาของสังคม โดยตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะ กระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบหรือร่วมขับเคลื่อนสังคม ตลอดจนร่วมแก้ปัญหาสังคมในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงระดับประเทศ อาเซียน และประชาคมโลก

วิชัย ตันศิริ (2556, หน้า 29-30) ที่ได้กล่าวว่า พลเมืองนั้นมีหลายระดับ ได้แก่ พลเมืองทั่วๆ ไป เรียกว่า ราษฎร หมายถึง ผู้ที่รับทราบว่ารัฐจะทำอะไรให้บ้าง และตนเองมีหน้าที่เคารพกฎหมายและเสียภาษี และพลเมืองที่มีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมสาธารณะ เป็นผู้นำระดับชุมชนเข้าร่วมในองค์กรทางสังคมต่างๆ และร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณะ

ศรัณยุ หมั้นทรัพย์ (2550, หน้า 110-115) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงออกต่อกิจการสาธารณะว่าเป็นการกระทำที่มุ่งให้ชีวิตส่วนรวมดีขึ้น มีการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ต่อสภาพส่วนรวมและการเมือง มีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพทางการเมืองและชีวิตสาธารณะซึ่งสามารถปฏิบัติได้ตั้งแต่การออกเสียงเลือกตั้ง การวิพากษ์วิจารณ์ การกำหนดนโยบายหรือกฎหมาย การเคลื่อนไหวทางการเมือง การยืนหยัดทางการเมืองในประเด็นต่างๆ หรือการแสดงพลังในการผลักดันทิศทางการเมือง

สรุปได้ว่า พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง สมาชิกของสังคมที่มีอิสรภาพในการดำเนินวิถีชีวิต รู้จักเคารพสิทธิ ใช้เสรีภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ ไม่ละเมิดต่อผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะ และกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมต่อกิจการสาธารณะที่มุ่งเน้นพัฒนาสังคมส่วนรวมให้ดีขึ้น

2.2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548, หน้า 68-72) กล่าวว่า เพลโต เป็นนักคิดรุ่นแรกๆ ของโลกที่กล่าวถึงคำว่า “พลเมือง” โดยเสนอแนวคิดเรื่องพลเมืองที่สมบูรณ์ (Perfect Citizen Concept) ว่าการให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนควรเริ่มปลูกฝังคุณธรรมทางการเมืองในวัยเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ประถมให้มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ มีความรู้ทั้งวิธีการปกครองและวิธีการเป็นผู้ถูกปกครองผ่านกระบวนการที่เรียกว่า “การให้การศึกษา” ส่วนอย่างอื่นที่แตกต่างจากการปลูกฝังคุณธรรมทางการเมืองถือว่าเป็นการฝึกอบรมโดยทั่วไป ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองของอริสโตเติล จะมองว่ามนุษย์จะไปถึงศักยภาพเต็มที่ของชีวิตได้ด้วยการเป็นพลเมืองที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะ โดยใช้สิทธิเข้าร่วมในหน่วยงานที่กำหนดนโยบายหรือตัดสินคดีความ (enjoys the right of sharing in deliberative or judicial office) ในเวลาที่กำหนดตายตัวหรือไม่ก็ได้ (fixed or unfixed) เข้าร่วมส่วนในชีวิตพลเมืองที่มีทั้งการปกครองและการถูกปกครองโดยสลับกันไป (share in the civic life of ruling and begin ruled in turn) เป็นพลเมืองดีที่ต้องมีความรู้และความสามารถในการปกครองและถูกปกครอง(good citizen must possess the knowledge and the capacity requisite for rule as well as being

ruled) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นพลเมืองที่มีความรู้ในการปกครองเหนือเสรีชนทั้งหลายและความรู้ที่จะถูกพวกเสรีชนทั้งหลายปกครองเรา (a knowledge of rule over free man from both points of view)

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2554, หน้า 16-21) ได้นำเสนอแนวคิดที่อธิบายถึงความเป็นพลเมืองไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะแรก เป็นสำนักคิดที่มองว่าประชาธิปไตยไม่ได้เป็นการเมืองเพื่อประชาชนหรือพลเมืองอย่างแท้จริง แต่จะมองว่าการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นเป็นไปเพื่อชนชั้นนักธุรกิจชนชั้นกลาง ชนชั้นสูง ไม่ใช่เพื่อชนชั้นกรรมการ ผู้ใช้แรงงานหรือชาวนาเท่าที่ควร สำนักคิดดังกล่าวมี 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดแรก คือ แนวคิดสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ มองว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความเป็นประชาธิปไตยในด้านเศรษฐกิจด้วย คือ การที่ให้คนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตให้มากที่สุด โดยที่คนชั้นล่างเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายต่างๆ ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการต่อสู้ระหว่างชนชั้นล่างกับชนชั้นสูง แนวคิดที่สอง คือ แนวคิดสวัสดิการนิยมมองว่า ควรมีการกระจายโภคทรัพย์ที่ดี มีการสร้างอาชีพและพัฒนาคนชนชั้นล่างให้มากที่สุดโดยที่รัฐบาลควรมีบทบาทด้านเศรษฐกิจในการสงเคราะห์ให้แก่บุคคลที่มีส่วนเสียเปรียบในสังคม เช่นคนพิการ คนชรา คนยากจนเพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้พึ่งตนเองได้ จะเห็นได้ว่าแนวคิดสวัสดิการนิยมจะมุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นปัจเจกบุคคลที่ดี และมุ่งเน้นให้มีการรวมตัวกันเป็นปึกแผ่นเพื่อพัฒนาขึ้นมาเป็นชนชั้นกลางที่สามารถแก้ปัญหาให้ตนเอง หรือมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้นโดยที่ไม่ต้องพึ่งพาคนชั้นสูงหรือผู้ใหญ่มาแก้ปัญหาให้

ลักษณะที่สอง เป็นสำนักคิดที่มองว่าการเมืองปัจจุบันมิได้เป็นไปโดยประชาชน และมิได้เป็นของประชาชน แต่เป็นเพียงประชาธิปไตยแบบการเลือกผู้แทนเพียงอย่างเดียว เมื่อเวลานานเข้าก็จะไม่เป็นของประชาชน และประชาชนจะไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องอะไรมากกว่าการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของตนตามวาระเท่านั้น ประชาชนจึงควรที่จะเข้าไปดูแลปัญหาและพัฒนาบ้านเมืองตามความเหมาะสมและความเห็นของตนเองเป็นหลัก สำนักที่มีแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ สำนักคิดสาธารณนิยม (civic republicanism) สำนักชุมชนนิยม (Communitarianism) และสำนักคิดประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง (Participatory Democracy)

สำนักคิดสาธารณนิยม (civic republicanism) เห็นว่า การเมืองแบบประชาธิปไตยควรเป็นกิจการเพื่อส่วนรวมหรือกิจการที่มีจริยธรรมเพื่อส่วนรวม พลเมืองจะต้องเป็นผู้มีความกระตือรือร้น ไม่เป็นเพียงผู้ที่รอรับนโยบายหรือรอรับบริการจากรัฐเท่านั้น หากยังต้องเป็นพลเมืองที่มีความเป็นตัวของตัวเองและพึ่งตนเองหรือกันเองให้มากด้วย

สำนักชุมชนนิยม (Communitarianism) โดยนักคิดชุมชนนิยมสำคัญ คือ เอทซิออนี (Etzioni) ได้กล่าวย้ำเตือนว่าการเมืองปัจจุบันที่ประชาชนจะเอาแต่สิทธิและประโยชน์เฉพาะส่วน

เฉพาะกลุ่มนั้นจะไปไม่รอด หากจะรอดได้นั้นต้องสร้างภาคสังคม ภาคชุมชน และภาคเอกชนที่เข้มแข็งควบคู่ไปกับการใส่ใจเรื่องจริยธรรมและศีลธรรมให้มากขึ้น รู้จักและปฏิบัติหน้าที่ และเชิดชูการทำงานเพื่อชุมชน สังคม และประเทศชาติให้มากขึ้น อีกทั้งยังต้องให้ความสำคัญกับชุมชนที่มีสมาชิกเป็นอิสระและผูกพันกับกฎระเบียบ คือ เน้นชุมชนในบริบทของประชาธิปไตย ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความอิสระแต่ต้องตระหนักในคุณค่าการสร้างและการรักษาชุมชนที่เป็นประชาธิปไตย

สำนักคิดประชาสังคม (civil society) ประกอบด้วยบุคคลที่รวมตัวกันดำเนินงานในลักษณะของเครือข่าย กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ สถาบัน และชุมชนที่มีกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหวระหว่างรัฐกับปัจเจกชนหรือที่เรียกว่าภาคประชาสังคม มีแนวคิดไม่ต้องการให้รัฐครอบงำหรือบงการ แม้ว่าจะยอมรับความช่วยเหลือจากรัฐและร่วมมือกับรัฐได้ แต่ก็สามารถชี้นำ กำกับ และคัดค้านรัฐได้พอสมควร อีกทั้งยังสนับสนุนให้ปัจเจกชนรวมกลุ่มและรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยไม่ปฏิเสธการแสวงหาหรือปกป้องผลประโยชน์เฉพาะส่วนหรือเฉพาะกลุ่ม ภาพรวมของแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของภาคประชาสังคม ประกอบด้วย รัฐ-ประชาสังคม-ปัจเจกชน ต่างก็เป็นอิสระต่อกัน แต่ก็ยังสามารถเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องหรือแสดงการคัดค้านขัดแย้งกันได้ แต่ก็ต้องปรองดองประสานสามัคคีกันไปด้วย และยังเห็นความจำเป็นในการปลูกฝังทัศนคติให้ประชาชนเห็นว่าตนเองเป็นพลเมืองที่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ของผู้คนอย่างทัดเทียมกัน และเข้าสู่การเป็นประชาสังคมที่ผู้คนค่อนข้างมีความเท่าเทียมกัน

สำนักคิดประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง (Participatory Democracy) มุ่งเน้นความเป็นพลเมืองร่วมกันในลักษณะที่ทำให้สังคมได้หลุดพ้นจากผลประโยชน์ที่จำกัดเฉพาะส่วนหรือเฉพาะเรื่องของสำนักคิดประชาสังคม โดยให้ความสำคัญกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง กำกับตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมือง แสดงความคิดเห็น เอาใจใส่ต่อการติดตามนโยบายหรือกฎหมายของรัฐ พร้อมกับการสร้างประชาธิปไตยที่มีส่วนร่วม มุ่งเน้นให้ประชาชนปกครองตนเองควบคู่กันไปด้วย บุคคลหรือหมู่คณะต้องร่วมกันเสียสละหรือสมัครสมานร่วมใจกันทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม โดยเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกหรือคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมือง (civic virtue) ให้แก่ประชาชน

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองมีลักษณะมุ่งเน้นถึงสิทธิและผลประโยชน์ที่ประชาชนในสังคมพึงมีหรือพึงได้รับอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีแนวทางปฏิบัติที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยควรยึดมั่นและกระทำ คือ เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือกิจการสาธารณะ ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองตลอดจนเอาใจใส่ดูแลปัญหาและพัฒนาบ้านเมืองตามเห็นสมควร

2.2.3 ความสำคัญของคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

องค์ประกอบสำคัญของสังคมประชาธิปไตย คือ พลเมืองที่มีคุณสมบัติตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการน้าพาประเทศชาติไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย โดยนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญ ของพลเมืองที่มีคุณภาพตามวิถีประชาธิปไตย ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2555, หน้า 22-23) กล่าวถึงผลดีของการที่สมาชิกในสังคมรู้จักการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยไว้ดังนี้

1. ทำให้สังคมและประเทศชาติพัฒนาไปได้อย่างมั่นคง เนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลของคนในสังคม และการเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถได้ร่วมกันทำงานซึ่งจะส่งผลทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพ

2. ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เนื่องมาจากความผูกพันที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมจนสำเร็จผล

3. ทำให้สังคมมีความสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะสมาชิกในสังคมรู้จักปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ และกติกาของสังคม

4. สังคมมีความเป็นธรรม เนื่องมาจากทุกคนรู้จักใช้สิทธิ ปฏิบัติหน้าที่ คำนึงถึงหลักเสรีภาพและความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย จึงปฏิบัติต่อกันในสังคมอย่างเป็นธรรม

5. สมาชิกในสังคมปฏิบัติต่อกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจต่อกันบนหลักศีลธรรมอันเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2558, หน้า 14) กล่าวถึงความสำคัญของสังคมที่ประกอบด้วยพลเมืองที่มีคุณลักษณะของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยไว้ ดังนี้

1. สังคมมีความเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย
2. มีความรักและสามัคคีในหมู่คณะ
3. มีความเท่าเทียมและเกิดความเป็นธรรมในสังคม
4. สังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง
5. สมาชิกทุกคนได้รับสิทธิ บทบาทหน้าที่ และมีเสรีภาพตามกฎหมาย
6. สมาชิกในสังคมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจต่อกัน
7. สมาชิกมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า หากสังคมใดมีสมาชิกที่มีความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยย่อมจะส่งผลทำให้สังคมนั้นมีความมั่นคงผู้คนในสังคมสามารถอาศัยอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจต่อกัน มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนตามบทบาทและสถานภาพทางสังคม

รู้จักการคำนึงถึงการใช้สิทธิ เสรีภาพ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย นำไปสู่สังคมที่มีความเป็นธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดสังคมที่มีความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

2.2.4 แบบของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยควรมีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองที่มีความเป็นสากลและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ Westheimer and Kahne (2004) จึงได้ศึกษาและพัฒนาแบบของการเป็นพลเมืองออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ (Personally Responsible Citizen) การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนในสังคม พลเมืองจ้าเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยจะต้องมีหน้าที่ในการปฏิบัติต่อชุมชน เช่น การบริหารจัดการเกี่ยวกับขยะในชุมชน การบริจาคโลหิต การปฏิบัติตามกฎหมาย การชำระภาษี การเป็นอาสาสมัครในยามจำเป็น การสนับสนุนอาหารและเสื้อผ้าแก่คนยากไร้ เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความรับผิดชอบจึงต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัยในตนเองและเป็นผู้ลงมือตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง

คำจำกัดความของความรับผิดชอบ

มีนักการศึกษาและนักวิชาการจำนวนมากได้กล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยไว้ ดังนี้

Weeks (1998, pp. 12-15) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นการลงมือปฏิบัติและการมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างพันธะของประชาชนที่มีต่อชุมชนและการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองของชาติ และสร้างทัศนคติเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบสาธารณะโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการปฏิบัติต่อผู้อื่น การมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น

สุวิมล จุลวานิช (2548, หน้า 40) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า เป็นความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวเนื่องกับภาระหน้าที่ตามสถานภาพและบทบาทที่มีความแตกต่างกัน หากบุคคลได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบของตนได้ดีย่อมเป็นที่ยอมรับของสังคม

เวสาลี ชาติสุทธิพันธุ์ (2550, หน้า 35) กล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบที่มีต่อสาธารณะว่า เป็นพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเกิดจากการรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมทางสังคมจะก่อให้เกิดความรับผิดชอบและรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่ต้องช่วยเหลือด้วยความเต็มใจจนกลายเป็นพฤติกรรมในหน้าที่ต่อสิ่งนั้นๆ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยจิตสำนึกที่ดีต่อสาธารณชน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ (2554, หน้า 78) กล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบว่า เป็นความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีทั้งต่อตนเองและสังคมอย่างเต็มตามความสามารถ โดยเน้นการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นทั้งดีและไม่ดีจากการปฏิบัติหน้าที่การงานของตน

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ คือ การรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่มีต่อตนเองและสังคมด้วยความเต็มใจ พร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ ของตน ขณะที่ความหมายของความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมสาธารณะด้วยการมีจิตสำนึกที่ดี มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างประชาธิปไตยที่มุ่งเน้นถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม

ลักษณะของพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ดังนี้

Karen L. Hinton (2010, p. 11) ได้กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (Self-Responsibility and Social Responsibility) เป็นการรับรู้และยอมรับผลจากการกระทำของแต่ละคน รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายของบุคคลและวัฒนธรรม มีความสามารถในการยอมรับความคิดเห็นและประสบการณ์ที่แตกต่างและแปลกใหม่ เข้าใจความสำคัญของการเป็นอาสาสมัครและการมีส่วนร่วมในสังคมและกิจกรรมของชุมชน ตระหนักในประเด็นของชุมชนและโลก ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การร่วมมือและทักษะสังคม

กรมวิชาการ กลุ่มวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ (2540, หน้า 15) ได้กำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการมีความรับผิดชอบ ได้แก่ รู้จักหน้าที่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามข้อตกลงร่วมกัน หรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนางาน สามารถบอกผลของการปฏิบัติงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในงานที่กระทำจนสำเร็จปรากฏเป็นผลงานที่เด่นชัด และสามารถยอมรับผลจากการกระทำของตน รับฟังเหตุผลและข้อวิจารณ์ของผู้อื่นแล้วนำไปปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ ตลอดจนแสวงหาความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานโดยพิจารณาเลือกแหล่งความรู้มาใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2545, หน้า 10) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรมในสังคม รู้จักรวบรวมข้อมูลตัดสินใจอย่างมีเหตุผลทั้งในเรื่องชุมชนและสาธารณะ รู้จักสำรวจค่านิยม ความเชื่อ และความเห็นของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งเคารพในความเชื่อและค่านิยมของผู้อื่น มีส่วนร่วมในชุมชนและกิจกรรมอาสาสมัครในฐานะสมาชิกหรือผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินชีวิตด้วยความห่วงใยต่อสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความรับผิดชอบ หลีกเลี่ยงการเกี่ยวข้องกับพรรค

การเมืองที่ไม่ซื่อสัตย์ ช่วยแก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งโดยสันติวิธีและมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตนกับบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรม

สรุปได้ว่า พลเมืองที่มีความรับผิดชอบจะปฏิบัติตนตามตามสิทธิและหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ประพฤติตนเข้าร่วมส่วนในประโยชน์อันสำคัญของชุมชน คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ธำรงไว้ซึ่งแนวทางปฏิบัติที่มีความยุติธรรม และร่วมขจัดปัญหาสังคมอย่างสันติวิธี

ประเภทของความรับผิดชอบ

ชุติมา ไชยสิทธิ์ (2554, หน้า 26-30) ได้สรุปประเภทของความรับผิดชอบไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการดูแลเอาใจใส่สุขภาพอนามัยของตนเอง รักษาดูแลเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ตั้งใจเรียน ใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่ม สามารเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำงานด้วยความตั้งใจมีความเพียร อดทนในการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพทันเวลาที่กำหนด และรู้จักยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งผลดีและผลเสีย ตั้งตนอยู่ในศีลธรรม ละเว้นจากความชั่วทั้งปวง ตลอดจนรู้จักปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัวด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ แสดงการนับถือ เคารพเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ความช่วยเหลืองานตามสมควร ดูแลสมาชิกในครอบครัวตามกำลังความสามารถไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว รักษาและเชิดชูชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล

2. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนต่อเพื่อนด้วยการคำนึงถึงสิทธิของเพื่อน ไม่ล่วงละเมิดเรื่องส่วนตัวของเพื่อน ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อน ตักเตือนเมื่อเพื่อนกระทำผิด ให้ความช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนในทางที่เป็นประโยชน์ และรู้จักให้อภัยเมื่อเพื่อนกระทำความผิด

3. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน ให้ความเคารพ เชื่อฟังครู ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยเหลืองานโรงเรียน ช่วยกันรักษาความสะอาด และดูแลทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ให้เสียหาย

4. ความรับผิดชอบต่อชุมชน หมายถึง การปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับของสังคม ช่วยกันรักษาทรัพย์สมบัติของส่วนรวม เอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อม ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ช่วยคิดและแก้ปัญหาของชุมชน รู้จักแบ่งปันสิ่งของ ให้บริการ และเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน ตลอดจนให้ความร่วมมือแก้ไขสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชุมชนตามความสามารถ

5. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การปฏิบัติตนตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสังคม เคารพและค้านึงถึงสิทธิของผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมและร่วมมือในการทำงานเพื่อส่วนรวม ไม่ละเลยสิทธิและหน้าที่ของตน เอาใจใส่ในประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

สรุปได้ว่า การที่บุคคลเคารพในสิทธิของผู้อื่น ดำรงตนเป็นผู้ยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ละเลยสิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ชุมชน และสังคม

2. พลเมืองที่มีส่วนร่วม (Participatory Citizen) สังคมประชาธิปไตยมีหลักการสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน พลเมืองจึงต้องเป็นผู้ประพฤติตนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการของรัฐและชุมชน เอาใจใส่ดูแลความต้องการจำเป็นในการดำเนินชีวิต สนับสนุนและร่วมวางแผนการดำเนินการตามนโนบายของรัฐ สร้างความสัมพันธ์อันดี ทำความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจระหว่างกันในชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดการด้านอาหารแก่คนยากไร้ในสังคม พลเมืองที่มีส่วนร่วมจึงต้องมีคุณลักษณะมีความเป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการจัดระบบ และโครงสร้างของชุมชน

คำนิยามของการมีส่วนร่วมของพลเมือง

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้นิยามของค้าว่า “การมีส่วนร่วม”ไว้หลายแนวทาง ดังนี้

Milbrath (1965, p. 54) อธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมว่า เป็นการกระทำของบุคคลที่พยายามมีอิทธิพลหรือสนับสนุนต่อรัฐบาลและระบบการเมือง รวมถึงบทบาทของประชาชนในการกระทำใดๆ เพื่อให้มีอิทธิพลต่อผลทางการเมือง โดยพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเพิ่มความสนใจทางการเมืองไปสู่กิจกรรมทางการเมืองที่ต้องการความสนใจและแรงจูงใจมากขึ้นเป็นลำดับ

McClosky (1968, p. 60) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยสมัครใจด้วย และเป็นกิจกรรมซึ่งสมาชิกทั้งหลายที่อยู่ในสังคมได้มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของตน และกำหนดนโยบายของรัฐ ซึ่งการกระทำนั้นอาจกระทำโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้

คณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2550) ; อ้างถึงใน (เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2554, หน้า 47) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพลเมืองเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการ

สถาบันพระปกเกล้า (2556, หน้า 73) ได้นิยามความหมายของค้าว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า เป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหาร เกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของพลเมือง หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะกับภาครัฐด้วยความสมัครใจ โดยคาดหวังถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวจึงถือได้ว่าการมีส่วนร่วมของพลเมืองนั้นเป็นสิทธิอันชอบธรรมในฐานะของการเป็นพลเมืองในชุมชนทางการเมืองหนึ่งหรือรัฐหนึ่ง

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของพลเมือง

นักวิชาการได้จำแนกองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของพลเมือง ไว้ดังนี้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2550, หน้า 61) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของพลเมือง ดังนี้

1. มีประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนา

2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายาม เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถทั้งนี้จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชน

ถวิลวดี บุรีกุล (2557, หน้า 56) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของพลเมือง ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่งๆ จะต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจถูกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2. มีกิจกรรมเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

3. มีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจ้ากัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน ทั้งนี้ มักพิจารณาผู้เข้าร่วมจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ที่อาจได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ในเชิงบวกและเชิงลบ หรืออาจเป็นกลุ่มผู้ที่มีความสนใจ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของพลเมือง ประกอบด้วย กลุ่มคน เป้าหมาย กิจกรรม และผลที่ได้รับจากการเข้าไปมีส่วนร่วมซึ่งองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมนั้นจะทำให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตยได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเป็นกระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตน เพื่อให้รัฐสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการพิจารณา กำหนดนโยบายและตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม (Justice-Oriented Citizen)

พลเมืองที่สนใจในกิจการของบ้านเมืองในฐานะที่ตนหรือกลุ่มของตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีการตั้งคำถามต่อระบบสังคมที่เกิดขึ้น และแสวงหาแนวทางดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม โดยเป็นบุคคลที่สามารถประเมิน วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง โดยให้ความสนใจ สืบค้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมทางสังคม และสามารถจัดทำกลยุทธ์เพื่อใช้แก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น การพัฒนาสังคมพลเมืองในรูปแบบนี้จึง

ต้องมุ่งเน้นให้เกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ตั้งคำถามโต้แย้ง และมีความกล้าหาญทางจริยธรรมในการเปลี่ยนแปลงระบบและโครงสร้างเมื่อพบความไม่เป็นธรรมในสังคม

คำจำกัดความของความเป็นธรรม

“ความเป็นธรรม” มีลักษณะเป็นสิ่งที่ไม่เป็นรูปธรรม แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมมักปรากฏแฝงอยู่ในระบบนโยบายของรัฐ และระบบศีลธรรม ความเป็นธรรมทางสังคมจึงอาจไม่มีความเป็นสากลแต่เป็นสิ่งที่ได้รับการกำหนดควบคุมจากผู้มีอำนาจภายใต้ชุดของศีลธรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละสังคมวัฒนธรรม (Sociology Guide.Com, 2022)

ธีระพงษ์ วงษ์นา (2557, หน้า 138) ได้อธิบายว่า การศึกษาแนวคิดและคำจำกัดความของความเป็นธรรมได้มีการศึกษาค้นคว้ามาตั้งแต่ในอดีต โดยเริ่มจากแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมก่อนสมัยคริสตกาล ประกอบด้วย Socrates (469-399 ก่อน ค.ศ.) ที่มุ่งเน้นประเด็นความเป็นธรรมผ่านคุณธรรมของการมีชีวิตที่มีความสุข ซึ่งจะต้องมีคุณธรรมด้านความยุติธรรมประกอบด้วย ความเป็นธรรมในลักษณะดังกล่าวจึงหมายถึงความยุติธรรมของการแสดงการกระทำที่เคารพสิทธิของผู้อื่นและการไม่ยอมทำความชั่วต่อผู้อื่นแม้ว่าผู้นั้นจะทำอันตรายแก่ตน ส่วน Plato (427-347 ก่อน ค.ศ.) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความเป็นธรรมในลักษณะของการจัดสรรให้ทุกคนตามส่วนที่พึงได้รับ ซึ่งคนแต่ละกลุ่มในสังคมนั้นจะทำหน้าที่แตกต่างกันสมควรได้รับผลตอบแทนต่างกัน จึงเกิดความเป็นธรรมขึ้น ต่อมานักคิดในสมัยคริสตกาล John Stuart Mill (ค.ศ.1806-1873) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมในลักษณะของการเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่ง และเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในการดำรงชีพที่ดี โดยจะเกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพอย่างมาก และเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์เพื่อให้เกิดพันธะและการปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า ความเป็นธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีลักษณะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคมต่างๆ หลายอย่างด้วยกัน ซึ่งถ้ามีการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม สังคมก็จะเกิดความเป็นปกติสุขอย่างยั่งยืน

2.2.5 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

กระบวนการหล่อหลอมความเป็นพลเมืองเกิดจากการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมดังคำกล่าวที่ว่า “หากสังคมต้องการบุคคลลักษณะใด สังคมจะเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองขึ้น” การที่ประเทศใดจะพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยให้ก้าวหน้าไปได้ด้วยดีนั้น พลเมืองในสังคมดังกล่าวจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะที่จะนำประเทศไปสู่สันติสุขด้วยวิถีประชาธิปไตย (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, 2557, หน้า 56) ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายท่านได้นำเสนอคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยไว้ ดังนี้

Galston (1991, p. 109) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจริยธรรมหรือลักษณะความเป็นพลเมืองไว้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. จริยธรรมโดยทั่วไป ประกอบด้วย ความกล้าหาญ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความภักดี

2. จริยธรรมทางสังคม ประกอบด้วย ความเป็นอิสระใจกว้าง

3. จริยธรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย จริยธรรมในการทำงาน ความสามารถที่จะชะลอการสร้างความพึงพอใจให้ตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

4. จริยธรรมทางการเมือง ประกอบด้วย ความสามารถที่จะเข้าใจและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ความเต็มใจที่จะเรียกร้องเฉพาะในสิ่งที่สามารถจ่ายได้เท่านั้น ความสามารถที่จะประเมินผลการดำเนินงานของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

J. J. Cogan (1997, p. 22) สรุปลักษณะพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยที่มีความเป็นสากลเพื่อเตรียมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

1. มีความรู้ มีการศึกษา และสามารถมองเห็นเข้าใจในสังคมของตนและสังคมโลกเฉกเช่นเป็นสมาชิกของสังคมโลก

2. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในบทบาทส่วนตนและต่อสังคม.

3. สามารถเข้าใจ ยอมรับและอดทนต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม

4. สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

5. เต็มใจแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยท่าทีสันติไม่ใช้ความรุนแรง

6. เต็มใจเปลี่ยนการใช้ชีวิตและอุปนิสัยการบริโภคเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

7. สามารถที่จะเข้าใจและปกป้องสิทธิมนุษยชน

8. เต็มใจและสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ

Davies, Gregory, and Riley (2002, pp. 44-48) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่อง Good Citizenship and Educational Provision ที่ได้จากการสอบถามครูในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. คุณลักษณะทางสังคม คือ รู้จักตระหนักและเห็นใจสวัสดิภาพของผู้อื่นเป็นผู้มีพฤติกรรมที่มีคุณธรรม และมีความอดทนในความแตกต่างที่เกิดขึ้นในสังคม

2. คุณลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทในการอนุรักษ์และเชื่อถือในกฎเกณฑ์ คือรู้จักยอมรับในสิทธิอำนาจในทางกฎหมาย ยอมรับในความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย และมีความรักชาติ

3. คุณลักษณะด้านความรู้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง สังคมนานาชาติ และมีความสามารถในการตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็น

วลัย พานิช (2542, หน้า 226-235) ได้วิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นพลเมืองออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐาน ประกอบด้วย รู้และเข้าใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของสังคม สนใจกิจกรรมต่างๆ ของสังคมและโลก รู้และมีทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และธรรมะในการแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ใฝ่หาความรู้และมีทักษะในวิชาสามัญ วิชาเฉพาะด้านวิทยาการและเทคโนโลยี ดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม มีระเบียบ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม ประหยัดพึ่งตนเองได้และไม่เบียดเบียน เลือกรับวิทยาการและวัฒนธรรมจากภายนอก มีความคิดริเริ่ม อดทนมีความกล้าทางจริยธรรม แก้ปัญหาและประเมินผลได้ และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และโลก

2. ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประกอบด้วย รู้และเข้าใจ รับผิดชอบในสิทธิของตนในระบอบประชาธิปไตย รู้และเข้าใจกฎหมายของบ้านเมือง รักษาความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้และเข้าใจปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ไขในทางการเมืองการปกครอง และตระหนักในคุณค่าการใช้สิทธิเสรีภาพบนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรม และศาสนา

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย มีความสำนึกในความเป็นคนไทย รักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ธำรงรักษาไว้ซึ่งสัญลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ภูมิใจในผลงานอันดีเด่นของไทย รับผิดชอบต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำประโยชน์ให้สังคมตามบทบาทหน้าที่ เห็นคุณค่าในวิทยาการศิลปวัฒนธรรม และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

4. ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รู้และเข้าใจในพื้นฐานทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ เห็นคุณค่าของการรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม นิยมใช้ผลผลิตของไทย รู้และเข้าใจปัญหาด้านเศรษฐกิจตลอดจนสืบค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยว่า ต้องเป็นผู้มีคารวธรรม คือ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้สิทธิ รู้หน้าที่ของตนเอง มีสามัคคีธรรม คือ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น มีนิติธรรม คือ ตัดสินปัญหาโดยใช้เหตุผล มีความสมบูรณ์ทางกายและใจ มีสติปัญญาและอารมณ์มั่นคง มีวุฒิภาวะทางสังคม เห็นคุณค่าของสภาวะแวดล้อมท้องถิ่น ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ให้เกียรติผู้อื่น มีจิตสาธารณะหรือมีจิตสำนึกสาธารณะรู้เท่าทันทั้งงานกฎหมายและขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักพึ่งตนเอง กล้าหาญที่จะต่อต้านระบอบที่ไม่ใช่ประชาธิปไตย มีความไว้วางใจในระบอบประชาธิปไตย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักทำงานร่วมกันโดยสันติ มีความภาคภูมิใจในตนเอง และเป็นผู้มีศีล หรืออย่างอื่นที่เทียบเท่า (สถาบันพระปกเกล้า, 2544, หน้า 116-117)

ทิพย์พาพร ตันติสุนทร (2554, หน้า 55-56) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยไว้ว่า ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีการศึกษา และมีความสามารถที่จะมองเห็นและเข้าใจสังคมของตนและสังคมโลกเฉกเช่นเป็นสมาชิกของสังคม ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมและสังคมเป็นหลักรักในเสรีภาพและมีความรับผิดชอบ เคารพความเสมอภาค ความยุติธรรม สามารถที่จะคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล เข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชน และยอมรับความแตกต่างในความเป็นพหุสังคมเคารพกฎหมายและยึดหลักนิติรัฐ มีความรู้ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและทางการเมือง (Political Literacy) และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ในทุกระดับตั้งแต่ชุมชน ท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนยึดมั่นในหลักสันติวิธี โดยการไม่ใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2555, หน้า 31-35) ได้อธิบายคุณสมบัติของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยไว้ดังนี้

1. มีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ โดยประชาชนในระบอบประชาธิปไตยมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศ มีสิทธิและเสรีภาพในประเทศของตน พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นอิสระชนที่รับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลอำนาจหรือการครอบงำของระบบอุปถัมภ์

2. รู้จักการเคารพสิทธิผู้อื่น ในระบอบประชาธิปไตยทุกคนเป็นเจ้าของประเทศ ทุกคนจึงสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

3. เคารพความแตกต่าง เมื่อประชาชนมีเสรีภาพในประเทศของตน ระบอบประชาธิปไตยจึงให้เสรีภาพ และยอมรับความหลากหลายของประชาชน ดังนั้น เพื่อมิให้ความแตกต่างนำมาซึ่งความแตกแยก พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องยอมรับและเคารพความแตกต่างของกันและกันและยอมรับว่าคนอื่นมีสิทธิที่จะคิดเห็นแตกต่างจากตนเองได้เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้

4. เคารพหลักความเสมอภาค ทุกคนล้วนเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศดังนั้นพลเมืองจึงต้องเคารพหลักความเสมอภาคและเห็นผู้อื่นเท่าเทียมกันกับตน

5. เคารพกติกา ประชาธิปไตยต้องใช้กติกาหรือกฎหมายในการปกครอง ทุกคนต้องเสมอภาคกันภายใต้กติกานั้น ระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีพลเมืองที่เคารพกติกาและยอมรับผลของการละเมิดกติกา เมื่อมีปัญหาหรือความขัดแย้งใดเกิดขึ้นต้องแก้ไขโดยใช้วิถีทางประชาธิปไตยและกติกา ไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรง

6. รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม สังคมย่อมดีขึ้นได้ด้วยการกระทำของคนในสังคม พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นผู้ที่ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และรับผิดชอบต่อการกระทำของตน การกระทำใดๆ ของตนเองย่อมมีผลต่อสังคมส่วนรวม พลเมืองจึงต้องรับผิดชอบต่อสังคมและมองตนเองเชื่อมโยงกับสังคม เห็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา และมีส่วน

ร่วมในการแก้ไขปัญหานั้นโดยเริ่มต้นที่ตนเอง คือ ร่วมแก้ปัญหาด้วยการไม่ก่อปัญหา และลงมือทำด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า คุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับการยึดถือปฏิบัติในสังคมประชาธิปไตยโดยผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง บุคคลที่เคารพในสิทธิของผู้อื่น ดำรงตนเป็นผู้ยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ละเลยสิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองต่อครอบครัว เพื่อนโรงเรียน ชุมชน และสังคม

2. พลเมืองที่มีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการดูแลพัฒนาชุมชนและสังคม และเอาใจใส่ต่อการติดตามกระบวนการทำงานของภาครัฐในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3. พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการบ้านเมืองในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีทักษะการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง พยายามสืบค้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมทางสังคม พยายามแสวงหาแนวทางเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม และมีความกล้าหาญทางจริยธรรมยึดมั่นและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

2.2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ทิพาพร พิมพิสุทธ์ (2542, หน้า 133-134) ได้ให้ความหมายของการเข้าร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง “การมีส่วนร่วมในการกระทำ (Activity) ของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบายของรัฐบาลเรียกว่า Autonomous Participation และการมีส่วนร่วมซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบายโดยทางอ้อมนอกเหนือจากแต่ละบุคคลโดยตรงแล้ว เรียกว่า Mobilized participation”

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (2539, หน้า 123) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง “บุคคลที่สนใจการเมือง มีความเข้าใจการเมือง เชื่อว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง มีความศรัทธาในกระบวนการทางการเมือง และตัวนักการเมือง และคิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของตน เป็นคนที่มีความสามารถในการเข้าสังคม และเป็นคนที่มีหวังในชีวิต”

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 8) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความหมายไปถึงการให้ความร่วมมือ ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนต่อระบบการเมือง นั่นคือการมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล การให้ความสนับสนุน เป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหา ในการปกครอง

และการบริหาร การให้ความร่วมมือในการเสียภาษีเป็นอีกทางหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการมีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดปัญหา จนกลายเป็นประเด็นทางการเมืองต่อไป”

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงหมายถึงการปฏิบัติการโดยสมัครใจไม่ว่าจะเป็นผลสำเร็จ หรือไม่มีการจัดองค์การหรือไม่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและจะใช้วิธีการที่ถูกต้องยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะไปมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับไหนของรัฐบาล

2.2.7 สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลพยายามที่จะทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จแต่การกระทำของเขาอาจไม่ใช่การกระทำทางการเมือง เพราะอาจเห็นว่าวิธีที่ไม่เป็นการเมือง น่าจะได้ผลดีกว่าวิธีการทางการเมืองแล้ว เขาก็จะทุ่มเทให้กับวิธีการที่ไม่เป็นการเมือง แต่เป้าหมายบางประการจำเป็นต้องใช้วิธีการทางการเมืองเท่านั้นจึงจะบรรลุผลได้ ดังนั้น เมื่อมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองขึ้น พวกนี้จำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

นอกจากนี้ ในสังคมที่มีการขัดแย้งเรื่องเชื้อชาติ มีการช่วงชิงอำนาจทางการเมือง ระหว่างกลุ่มต่างๆ ปัญหาเหล่านี้จะอยู่ในรูปของการเมืองและก่อให้เกิดการปลุกระดม อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่รุนแรงขึ้นได้ ส่วนปัญหาอื่นๆ ที่สังคมประสบ เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สินค้ามีราคาแพง ค่าครองชีพตกต่ำเหล่านี้ อาจนำมาซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใดๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวิธีการของรัฐบาลว่าจะมีประสิทธิภาพที่จะแก้ปัญหา และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนั้นๆ มากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับวิธีอื่นๆ

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีดังต่อไปนี้

1. กระบวนการสร้างความทันสมัย (Modernization) เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างสังคมดั้งเดิมกับสังคมทันสมัย กระบวนการนี้เป็นผลให้สังคมเดิมแปรเปลี่ยนไปมีการกลายสภาพเป็นเมืองพัฒนาอุตสาหกรรม ระดับการศึกษาของคนสูงขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากการระดมทางสังคม ในขณะเดียวกันในสังคมที่ระดับของการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่ากระบวนการระดมทางสังคมแล้ว ความคับข้องใจก็เกิดขึ้นถ้าไม่สามารถถูกขจัดไปได้แล้วประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อสร้างข้อเรียกร้อง และนำเข้าสู่ระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างชนชั้นทางสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลโดยตรงจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และมีส่วนเชื่อมโยงให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นอีกด้วย

นี, พาวเวลล์ และ พรีวิท (Nie, Powell and Prewitt) (1998, pp. 12-15) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 ตัว คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ โครงสร้างชนชั้น และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจาก 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี และเม็กซิโก พบว่า คนที่มีฐานะทางสังคมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าชนชั้นอื่นๆ อาจอธิบายได้ว่าผลจากการ

พัฒนาเศรษฐกิจจะช่วยเพิ่มการเข้าไปมีส่วนร่วม โดยทำให้เกิดชนชั้นกลางและชนชั้นสูงมากขึ้น และคนพวกนี้มีแนวโน้มว่าเป็นสมาชิกขององค์การใดๆ สูงกว่าชนชั้นอื่นๆ นอกจากนี้ ทั้งสามท่านยังศึกษาพบว่า สมาชิกที่เอาจริงเอาจังขององค์การมีแนวโน้มว่า จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าพวกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกองค์การใดๆ

ดังนั้น เมื่อโครงสร้างของคนเปลี่ยนไปจะเป็นผลให้ทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเมืองเปลี่ยนไปด้วย คือ

2.1 มีความสำนึกในหน้าที่ของราษฎรมากขึ้น

2.2 ได้รับข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

2.3 ตระหนักในผลกระทบที่นโยบายของรัฐที่มีต่อตนเองยิ่งขึ้น

2.4 มีความสำนึกในฐานะนักการเมือง

2.5 ให้ความสนใจอย่างยิ่งยวดในกิจกรรมทางการเมือง

3. อิทธิพลของปัญญาชนและการสื่อสารแบบใหม่ ในสังคมที่เกิดขึ้นใหม่หลายประเทศที่ผู้มีการศึกษาได้เข้ามีบทบาทสำคัญ ในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง นอกจากนี้ อิทธิพลจากวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ต่างๆ ยังมีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ในบางสังคมจะใช้สื่อมวลชนเพื่อการโฆษณาชวนเชื่อ ในการให้การอบรมทางการเมืองแก่สมาชิกของสังคม และที่สำคัญสื่อมวลชนจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง ซึ่งถ้าผู้ปกครองไร้ประสิทธิภาพไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม ก็จะเป็นผลทำให้ข้อเรียกร้องต่างๆ อันเป็นผลจากการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะเพิ่มขึ้นด้วย

4. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมือง ก็ถือเป็นสาเหตุประกอบอันสำคัญอันจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา การขัดแย้งมักเป็นความขัดแย้งระหว่างผู้นำที่อยู่ในอำนาจซึ่งไม่ต้องการที่จะเห็นผู้นำหัวก้าวหน้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำใหม่จำเป็นต้องหาทางปลุกระดมประชาชน ให้เกลียดชังระบบการเมืองที่เป็นอยู่ สร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมืองใหม่ โดยอ้างความสามารถที่จะให้ความยุติธรรมและสิ่งที่ดีกว่า การขัดแย้งนี้มักจะนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบรุนแรง

5. รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวกับเรื่องราวทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมมากยิ่งขึ้น นับเป็นสาเหตุที่สำคัญที่จะทำให้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ในระบบสังคมเดิมนั้นเรื่องราวในสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม จะตกอยู่ในอิทธิพลของกระบวนการประเพณี ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมักจะได้รับการแก้ไขกันเอง และมองรัฐบาลเป็นเรื่องของคนชั้นสูงโดยแยกตนเองออกจากการเมือง แต่ในปัจจุบันประเทศได้รับการพัฒนาขึ้น ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และติดต่อกับผู้อื่นได้สะดวกขึ้น ทำให้ประชาชนพยายามเรียกร้องหรือต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่พวกเขาต้องการมากยิ่งขึ้น

6. อิทธิพลของการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า คนที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

อัลมอนด์ และเวอร์บา (Almond and Verba) (1997, p. 22) ในหนังสือ The Civic Culture ได้สรุปว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ว่า

1. ผู้ที่มีการศึกษาดี ยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

2. ผู้ที่มีการศึกษาดีจะติดตามข่าวสารทางการเมือง และให้ความสนใจต่อการรณรงค์หาเสียงมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย

3. ผู้ที่มีการศึกษาดี ยิ่งมีข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาก

4. ผู้ที่มีการศึกษาดี จะสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องทางการเมืองได้กว้างขวาง และให้ความสนใจต่อการเมืองอย่างมีเป้าหมาย และมีประเด็นที่กว้างขวาง

5. ผู้ที่มีการศึกษาดี มีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการถกเถียง และพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น

6. ผู้ที่มีการศึกษาดี จะรู้สึกว่ามีความอิสระในการสนทนาเรื่องราวทางการเมืองกับบุคคลทั่วๆ ไป แต่ผู้มีการศึกษาน้อยมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจที่จะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทางการเมือง

สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะจูงใจให้บุคคลที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น ก้าวไปสู่สถานภาพทางสังคมสูงขึ้นมีโอกาสรับรู้ผลกระทบของรัฐบาล และมีโอกาสรับประโยชน์ในทางการเมือง

2.2.8 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยทั่วไปแล้วรูปแบบมีส่วนร่วมทางการเมือง มักจะถูกแบ่งออกไปตามการให้คำนิยามความหมายของการเข้าร่วมทางการเมืองว่าจะมีความครอบคลุมได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งนักวิชาการได้ทำการจัดรูปแบบไว้ค่อนข้างกว้างขวางมาก โดยได้จำแนกออกเป็นมิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

จรูญ สุภาพ (2514, หน้า 331-334) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบโบราณไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบกรีก (Greek System) วัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศ ได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยตรง ซึ่งกำหนดให้ประชาชนทั้งนครรัฐประชุมร่วมกันเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ความต้องการและกำหนดนโยบาย รวมทั้งกำหนดตัวผู้ปกครองด้วย

2. การมีส่วนร่วมแบบโรมัน (Roman System) การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ได้กำหนดให้มีสภาขึ้นแทนการประชุมประชาชนทั้งหมด ส่วนอำนาจหน้าที่สภานั้นครอบคลุมเสมือนการปกครองโดยประชาชนโดยตรง

3. การมีส่วนร่วมแบบศักดินา (Feudal System) เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในระหว่างเจ้านายกับไพร่ (Vassal) ที่แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ต่อกัน เจ้านาย (Lord) มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองและปกครองไพร่ ส่วนไพร่มีหน้าที่บริการด้านต่างๆ ให้เจ้านาย

4. การมีส่วนร่วมแบบสวิส (Swiss System) มีลักษณะสำคัญ คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง เช่นเดียวกับระบบกรีก

5. การมีส่วนร่วมแบบนิวอิงแลนด์ (New England System) มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง เช่นเดียวกับแบบสวิส

สำหรับประเทศแรกที่พยายามปฏิรูปการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้คือประเทศอังกฤษ เมื่อค.ศ. 1215 ได้มีการตกลงต่อรองกัน ระหว่างฝ่ายกษัตริย์กับขุนนาง เพื่อให้ฝ่ายกษัตริย์ทรงยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมบ้านเมืองจนเกิดเอกสารสิทธิแมคนาคาร์ต้าขึ้น ซึ่งเป็นเอกสารที่ยินยอมให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมรัฐบาล ต่อมา โอลิเวอร์ ครอมเวลล์ ได้ดำเนินการใช้กำลังเพื่อประชาชนกลุ่มต่างๆ ในประเทศได้มีบทบาททางการเมืองจนทำให้เกิดหลักการที่ว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิในการออกเสียง และประชาชนทุกคนจะมีสิทธิมีตัวแทนในสภานิติบัญญัติ และเมื่อเกิดเหตุการณ์ปฏิวัติในฝรั่งเศส ใน ค.ศ. 1789 สิทธิของการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนจึงขยายออกไป จนทำให้เกิดหลักเสรีภาพ ความเสมอภาค และการนำเอาเจตนารมณ์ของปวงชนมาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนั้นในสหรัฐอเมริกาก็มีการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตั้งแต่สมัยที่แซมมวล อดัมส์ ร่วมกับประชาชนเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเองจากอังกฤษ และโทมัส เพน ได้มีส่วนช่วยให้ประชาชนระลึกและสำนึกถึงความสำคัญในการที่จะเข้ามาดำเนินการปกครองตนเอง โดยเริ่มจากระดับท้องถิ่นขยายไปจนระดับชาติ

เกษม อุทยานิน (2516, หน้า 120-121) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรงของประชาชนในปัจจุบันไว้ ดังนี้

1. การแสดงประชามติ (Referendum) มีการให้ประชาชนนั้น มีส่วนร่วมในการพิจารณาและการตัดสินใจที่จะรับหรือไม่รับกฎหมาย ซึ่งจะออกผลบังคับให้แก่ตนที่ผ่านการพิจารณาของสภาเป็นขั้นต้นมาแล้ว ประชามตินี้อาจจะมีทั้งแบบบังคับใช้ ประชาชนต้องแสดงประชามติและไม่บังคับให้ต้องแสดงประชามติก็ได้ ขึ้นอยู่ว่าความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

2. การริเริ่มให้เสนอกฎมาย (Initiative) ซึ่งเกิดขึ้นในสวิสเป็นเวลามานานแล้ว ได้แก่ การชุมนุมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหมือนกับวิธีแบบประชุมชาวเมืองในสหรัฐอเมริกา แต่เป็นการเสนอกฎหมายรูปการจะเป็นการทำคำร้อง และลงมติในบัตรเลือกตั้ง จุดประสงค์ของการริเริ่มให้เสนอกฎหมายนี้ เพื่อให้ประชาชนได้ผ่านกฎหมายบางอย่าง ไม่ต้องฟังความคิดเห็นของสภา

3. การเลือกออกใหม่ (Recall) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจในการปลดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลได้ เมื่อเห็นว่าผู้นั้นไม่ดำเนินการตามความต้องการของประชาชน หรือปฏิบัติตนไม่สมควร แต่จะต้องเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้ง

4. การร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ (Plebiscite) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญ เมื่อรัฐบาลไม่สามารถตัดสินปัญหานั้นๆ ได้

สัมพันธ์ ภุ่มมาลา (2549, หน้า 19-20) ได้รวบรวมบทความจากนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาและจำแนกรูปแบบไว้หลายรูปแบบในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่ารูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีอยู่มากมาย และแตกต่างกันไปในแต่ละระบบการเมือง ดังนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Activities) กิจกรรมประเภทนี้ได้จัดรวมกันไว้และเรียกรวมกันว่า Campaign Activities กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น การให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมทางการเมือง

2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) ในการวิจัยเชิงวิชาการถือว่าการได้ไปลง คะแนนเสียงเลือกตั้ง นั้นเป็นรูปแบบและกิจกรรมของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ให้ความเที่ยงมากที่สุด

3. กิจกรรมชุมชน (Community Activities) คือการสร้างกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำตนร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมืองและสังคม บุคคลที่จะเข้าร่วมทำตนเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นในกลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้ ซึ่งเป็นองค์การที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะแต่ไม่ใช่องค์การของรัฐบาล

4. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Contacting Official) หมายถึง การกระทำของบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปกป้องผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือของกลุ่มตน ปัญหาที่เขาสนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลนั้น และมักจะไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก ซึ่งเรียกว่าการมีส่วนร่วมแบบคับแคบ (Parochial Participation)

5. การชักจูง (Lobbying) เป็นความพยายามของบุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมือง โดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบายประเด็นเรื่องที่กระทบต่อประชาชนจำนวนมากจากตัวอย่างจริงๆ นั้น หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนหรือต่อต้านพระราชบัญญัติ หรือการตัดสินนโยบายของฝ่ายบริหาร

6. การประท้วง (Protested) ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับที่ Huntington เรียกว่าการใช้ความรุนแรง (Violence) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน

สรุปได้ว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำในแง่ที่ว่า เป็นแรงกดดันที่ทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตน เพื่อคะแนนเสียงของตนเอง และทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล ดังนั้น บุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นผู้ที่มีความสำนึกในหน้าที่ของพลเมือง มีความสำนึกในบรรทัดฐานของสังคม และวิถีการดำรงชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน และยังพบว่าในบางครั้งประชาชนส่วนใหญ่ที่ไปลงคะแนนเสียงนั้นอาจไม่เห็นความสำคัญของการกระทำของตนต่อผลทางการเมืองก็ได้ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองในรูปแบบอื่นใดเลย และในทางกลับกันผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น จะพบว่า จะมีอยู่น้อยหรือมากในแง่ที่ว่า เมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก็จะยุติเพียงแค่นั้น และการเลือกตั้งที่ไม่สามารถมีขึ้นได้บ่อยครั้ง ก็เท่ากับว่าเป็นเสมือนข้อจำกัดที่ทำให้บุคคลไม่อาจเข้าร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ได้บ่อยครั้งเหมือนรูปแบบอื่น

2.2.9 ระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

มิลล์ (Mills) (อ้างใน สวนา พรพัฒน์กุล, 2520 หน้า 30) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย (Goal – Making) หมายถึง การกำหนดลักษณะและรูปแบบในการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับระบอบการปกครอง เช่น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสังคมนิยม และเผด็จการซึ่งมีลักษณะในการกำหนดเป้าหมายต้องแตกต่างกันอออกไป

2. การแสวงหาวิถีทาง (Means) หนทางไปสู่เป้าหมายของการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุด คือการประหยัดระยะทางสั้นและคุ้มค่า วิถีทางแสดงถึงทิศทาง (Orientation) ซึ้งต้องมีข่าวสารในการติดต่อที่ดี แล้วพิจารณาหาหนทางที่ดีที่สุด เพื่อกำหนดระดับของการมีส่วนร่วมให้มาก

3. มีการกระทำ (Action) ความสำเร็จของการเข้าร่วมอยู่ที่การกระทำ ด้วยกาประเมินจากสถานการณ์

4. มีตัวเร่ง (Catalyst) ตัวเร่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดี คือ การมีปฏิกิริยากันทางการเมือง (Political Interaction) การสื่อสารทางการเมืองที่ดี และการเข้าถึงเพื่อให้อยู่ใกล้ศูนย์กลางอำนาจ สำหรับการเจรจาต่อรอง

5. มีการระดมพลัง (Mobilization) คือการเตรียมการในเชิงหาสมัครพรรคพวก เครื่องมือช่องทางสำหรับการเข้าร่วม

6. มีการเปลี่ยนแปลง (Change) หมายถึง ผลของการกระทำที่เกิดจากการเข้าร่วม

7. มีปรากฏการณ์ทางการเมือง (Political Phenomenon) ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเข้าร่วม ให้ดูปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยพิจารณาความสำเร็จจากผลทางการเมือง

8. การถดถอย (Regression) จะเกิดกรณีการเข้าร่วมทางการเมืองไม่บรรลุวัตถุ ประสงค์ทำให้การเข้ามีส่วนร่วมขาดความชอบธรรม พลังการเข้าร่วมอาจสลายไปในช่วงนี้

9. การปะทะ (Counteraction) ผลการถดถอยอาจก่อให้เกิดการปะทะจากกลุ่มอื่นๆ ที่เหนือกว่าได้

สวนา พรพัฒน์กุล (2520, หน้า 21) ได้จัดแบ่งระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปหามาก ดังนี้

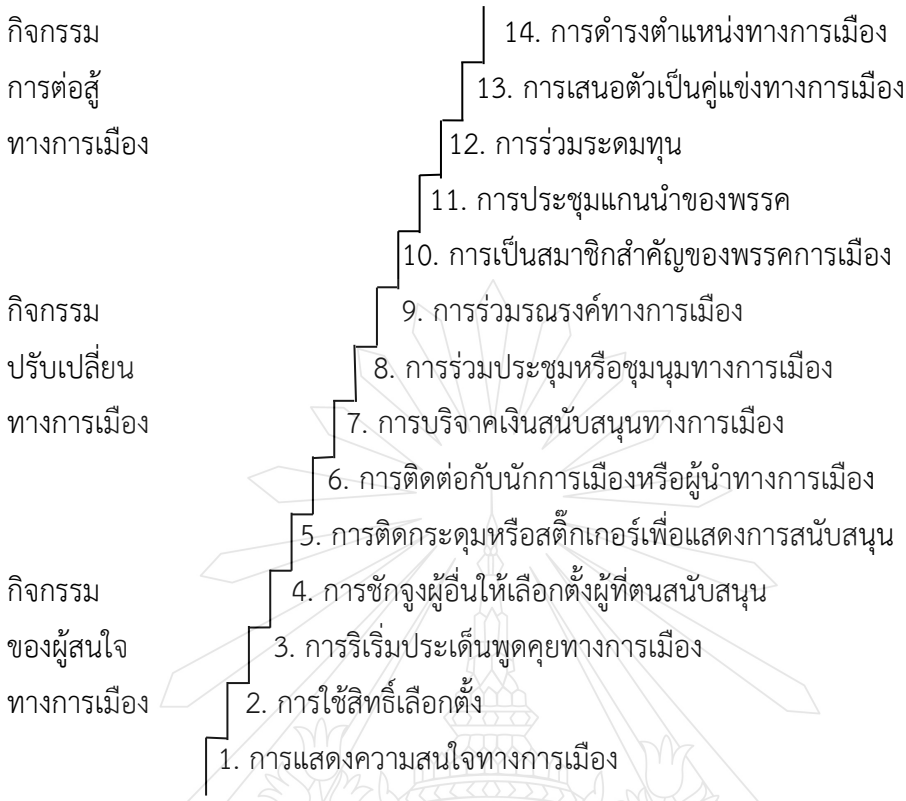
1. รับฟังข่าวสารทางการเมือง
2. ออกไปใช้เสียงในการลงคะแนน
3. ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
4. ชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
5. ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยการติดป้ายประกาศสนับสนุนหรือประกาศสนับสนุนให้ผู้อื่นทราบโดยทั่วไป
6. ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หรือนักการเมือง
7. สนับสนุนด้วยการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
8. ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง
9. ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง
10. เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ
11. เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของแผน
12. ช่วยหาเงินให้พรรคการเมือง
13. สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง
14. เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรค หรือได้รับเลือกตั้ง

แคมเบลล์ และมิลเลอร์ (Campell & Miller) ; อ้างถึงใน (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2539, หน้า 28-29) ได้เสนอแบบการวัดหรือดัชนีการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Index of Political Participation) โดยแบ่งระดับกิจกรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับสูง ได้แก่ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นด้วย
2. ระดับกลาง ได้แก่ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น
3. ระดับต่ำ ได้แก่ ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองอื่นๆ บ้าง

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2539, หน้า 40-42) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไปของสมาชิกในสังคม จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่สนใจในการเมืองแต่ละอย่าง กับกลุ่มที่สนใจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยกลุ่มที่สนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจำแนกได้ ดังนี้ กลุ่มผู้สนใจติดตามทางการเมืองกลุ่มผู้ที่อยู่ระหว่างกลุ่มผู้สนใจติดตามทางการเมือง และกลุ่มที่ต้องการเข้าไปมีบทบาททางการเมืองกลุ่มที่ต้องการเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองโดยตรง ลักษณะเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับปัจจัยกระตุ้นที่แต่ละบุคคลได้รับบทบาทของผู้ที่สนใจทางการเมืองจะเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปผู้ที่สนใจอาจเปลี่ยนไปเป็นผู้ที่ไม่สนใจ และผู้ที่ไม่สนใจอาจเปลี่ยนผู้ที่สนใจทางการเมืองก็ได้ หรือในกลุ่มผู้สนใจเองก็อาจเปลี่ยนแปลงจากผู้ที่สนใจจะเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองมาเป็นเพียงแค่ผู้สนใจติดตามทางการเมืองเท่านั้น แต่การเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูงอาจต้องใช้ปัจจัยผลักดันจากภายนอกมาก อาทิ การได้รับการสนับสนุนการเงินจากเพื่อน หรือตนเอง มีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อประเด็นทางการเมืองที่ต้องการจะผลักดัน จึงทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมต่อสู่ทางการเมือง และเมื่อตัดสินใจเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองแล้วจะทำให้บุคคลต้องขยายบทบาททางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนออกไปอย่างกว้างขวางผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองประกอบด้วยฐานคติ สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง มีแนวโน้มที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำอื่นๆ ทางการเมือง มีลักษณะเป็นลำดับขั้น กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองเดียวกันมีแนวโน้มที่จะมีกิจกรรมทางการเมืองเหมือนกัน ผู้ที่มีลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองในลำดับสูงจะครอบคลุมกิจกรรมทางการเมืองในลำดับต่ำกว่าด้วย จากฐานคติดังกล่าว ได้นำเสนอความคิดว่าด้วยลำดับขั้นตอนการเกี่ยวพันทางการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจะเริ่มต้นจากลำดับต่ำสุด คือ การไม่สนใจทางการเมือง และในที่ส่วนของการสนใจทางการเมืองจะแบ่งเป็นลำดับ



แผนภูมิที่ 2.1 แสดงลำดับขั้นตอนของการเกี่ยวพันทางการเมือง

สรุปได้ว่า ระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังไม่มีวิธีการใดที่จะบอกถึงขอบข่ายและความเข้มข้นในรูปแบบต่างๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เป็นลำดับขึ้นได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งหมด เพราะว่าการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดพยายามที่จะทำให้เป้าหมายของพวกเขาได้ประสบผลสำเร็จนั้น ถ้าพวกเขาเห็นว่าอาจจะทำโดยวิธีการที่ไม่เป็นวิธีทางการเมือง หรือเห็นว่าวิธีการที่ไม่เป็นการเมืองดังกล่าว สามารถที่จะได้ผลดีกว่าที่วิธีทางการเมืองแล้วก็อาจทุ่มเทให้กับวิธีการที่ไม่เป็นทางการเมืองได้ แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองบางประการจำเป็นต้องใช้วิถีทางการเมืองเท่านั้น จึงจะประสบผลสำเร็จ และยังไม่มีวิธีการใดที่จะบอกถึงขอบข่ายและความเข้มข้นในลักษณะต่างๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้เป็นลำดับขั้นขึ้นได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งหมด

2.2.10 ประเภทของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จิรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ (2538, หน้า 445-446) ได้จัดออกเป็น 14 ระดับ ได้แก่

1. รับฟังหรือรับทราบข่าวสารทางการเมือง (เป็นการเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับต่ำสุดหรือน้อยที่สุดแต่มีคนเกี่ยวข้องด้วยมากที่สุด)

2. ไปออกเสียงลงคะแนน

3. ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการบ้านการเมือง

4. ชักชวนให้ผู้อื่นใช้สิทธิออกเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

5. ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการต่างๆ กัน

6. ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง

7. สนับสนุนด้วยการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

8. ติดตามการหาเสียงของนักการเมืองบางคน หรือหลายคน

9. ช่วยสมัครรับเลือกตั้งรณรงค์หาเสียง

10. เป็นสมาชิกพรรคโดยทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำเสมอ

11. เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค

12. ช่วยหาเงินเข้าเป็นกองทุนของพรรค

13. สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อตำแหน่งทางการเมือง

14. เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับการเลือกตั้ง (เป็นการเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับที่มากที่สุด แต่มีผู้เกี่ยวข้องโดยตรงน้อยที่สุด

ชัยวัฒน์ รัฐขจร (2542, หน้า 33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. การกระทำนั้นต้องหวังผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐบาล หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ฉะนั้น ผลที่หวังจึงอยู่ที่การเลือกนโยบาย หรือเลือกตัวบุคคล หรือเลือกทั้งนโยบายและตัวบุคคล

2. ผลที่หวังจากการกระทำทั้งในเรื่องนโยบาย หรือตัวบุคคลนี้จะเป็นเรื่องการเมืองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติก็ได้

3. การกระทำใดๆ ก็ตามเกิดขึ้นโดยความสมัครใจ และถือว่าความสมัครใจนี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญ นั่นคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมิใช่การกระทำที่เกิดจากการถูกบังคับ

4. การกระทำที่เกิดขึ้นนั้น ไม่เน้นผลลัพธ์ว่า ต้องประสบความสำเร็จเสมอไป

5. การกระทำจะจัดองค์กรขึ้นอย่างเป็นระบบ หรือไม่เป็นระบบก็ได้

6. การกระทำดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว หรือเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ได้

7. การกระทำนี้ใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องก็ได้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผ่านมามักเป็นแบบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน คือ การเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตน (Representative Democracy) และต่อมาเริ่มมีความนิยมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ซึ่งมีลักษณะสำคัญตรงที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการให้ความคิดเห็นกันต่างๆ นานา และมีแนวโน้มว่าการจะตัดสินใจใดๆ มักมีลักษณะฉันทานุมัติที่คนเกือบทั้งหมดเห็นพ้องต้องกัน มากกว่าการลงคะแนนเสียงชี้ขาด

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำกิจกรรมของประชาชนในสังคมที่ได้มีส่วนกระทำร่วมกันทางการเมือง พฤติกรรมที่แสดงออกโดยสมัครใจ และถูกต้องตามกฎหมายของสมาชิกในสังคมถึงการให้ความสนใจในทางการเมือง และแสดงบทบาทในฐานะที่เป็นผู้ร่วมอยู่ในกลไกทางการเมืองของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลและไม่จำเป็นจะต้องมีจุดประสงค์ที่ไปไกลถึงขนาดมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล เพียงแต่โดยการแสดงบทบาทง่าย ๆ เช่น การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง ฟังการอภิปรายทางการเมืองและการหาเสียง เข้าร่วมการรณรงค์ต่างๆ ทางการเมือง ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ให้การสนับสนุนการเมืองและพรรคการเมือง ลงสมัครเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เป็นต้น

2.2.11 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง (นวลน้อย ตรีรัตน์ และคนอื่นๆ, 2545, หน้า 380-381)

โดยทั่วไปแล้วกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการมากพอสมควร อย่างไรก็ตามข้อดีของการมีส่วนร่วม คือ ก่อให้เกิดการผลิตนโยบายและบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรของสาธารณะให้สูงขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้นๆได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้มองเห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุด

2. ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา โดยทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจโดยกลุ่มซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจนั้นๆ วิธีการนี้จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งโดยทั่วไปมักจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดทำหรือดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระยะต้น

3. การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาวและการยอมรับระหว่างกลุ่มซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะมีความเห็นขัดแย้งกันคนละทาง ก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี ลดความขัดแย้งทางการเมืองและก่อให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4. ความสำเร็จและผลในการปฏิบัติของโครงการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น ตลอดจนรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่รุนแรง ความขัดแย้งในโครงการอาจนำไปสู่การเป็นปฏิปักษ์อันยากที่จะแก้ไข กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขา และความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้อย่างไรก็ดีการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษมันไม่อาจที่จะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุก ๆ กรณีได้ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2544, หน้า 18-19) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาและการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น สามารถนำมาซึ่งประโยชน์สุขคืนสู่ประชาชน ได้แก่

1. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวการดำเนินงานทั้งด้านบุคคล แผนงานโครงการ ด้านการเงินและระเบียบ กฎหมาย

2. ทำให้การพัฒนา การแก้ไขปัญหา และการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องตามความต้องการของประชาชน เป็นไปตามความจำเป็นเร่งด่วน

3. เป็นการควบคุมการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจของคณะผู้บริหาร ข้าราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง

4. การใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

สรุปได้ว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหลักการที่ขาดเสียมิได้ของระบบประชาธิปไตย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น ซึ่งผู้ปกครองต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นได้สำคัญยิ่ง เพราะประชาธิปไตยจะอยู่ไม่ได้ ถ้าประชาชนไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง

2.3 แนวคิดเกี่ยวการเลือกตั้ง

2.3.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

กระมล ทองธรรมชาติ (2531, หน้า 1) ได้ให้ความหมายว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชน ที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ จัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่าง

หนึ่งอย่างใดในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน ดังนั้น การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัดความต้องการของเอง

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2548, หน้า 7) กล่าวว่าการเลือกตั้ง คือ การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัดความต้องการของตนเองเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองหรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทน หรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทน หรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเองการเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชนนั่นเอง

อัษฎางค์ ปาณิกบุตร (2544, หน้า 31) กล่าวว่า การเลือกตั้ง คือ จุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตยซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยอื่นๆ ไม่ว่าการเลือกรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร การออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ฯลฯ การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้คนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศเป็นการมอบอำนาจอธิปไตยของราษฎร แต่ละคนให้ให้ผู้แทนของตนนำไปใช้ในการปกครองประเทศเนื่องจากเราไม่สามารถให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศได้จึงคิดค้นวิธีการขึ้นมา เรียกว่าการเลือกตั้ง

วัชรา ไชยสาร (2544, หน้า 8-9) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันนี้เป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือการละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองหรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทน หรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทน หรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเองการเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองปกครองของประชาชน นั่นเอง

สรุปได้ว่า การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนไปทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครอง และเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตยนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาล กระบวนการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ

2.3.2 สิทธิเลือกตั้ง

สิทธิเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ สิทธิลงคะแนนเสียง และสิทธิในการรับสมัครรับเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งจะกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิดังกล่าวไว้โดยละเอียด (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531, หน้า 1)

1. สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

โดยปกติสิทธิในการลงคะแนนเสียงถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยที่พลเมืองทุกคนต้องมี จะไร้การศึกษา พิกลพิการก็จะได้รับสิทธินี้ จะเห็นได้ว่าในบัตรเลือกตั้งนอกจากตัวเลขยังมีเครื่องหมายจุดเผื่อสำหรับผู้ที่ไม่รู้จักตัวเลขได้นับเครื่องหมายแทนและมีเครื่องมือสำหรับคนตาบอดลงคะแนน เพราะในหลักการประชาธิปไตยถือว่า “คนแต่ละคนอย่างน้อยต้องมีความสามารถในการปกครองตน”

สำหรับรัฐธรรมนูญของไทย กำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561)

มาตรา 31 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

1. มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา 32 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

2. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

4. วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

หมวด 4 ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนที่ 1 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา 41 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

2. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

3. เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภาระยะเวลาเก้าสิบวันดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน

4. ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

4.1 มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

4.2 เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

4.3 เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

4.4 เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา 42 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ติดยาเสพติดให้โทษ

2. เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

3. เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใดๆ

4. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

5. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

6. วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

7. อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

8. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

9. เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

10. เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

11. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

12. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานใน

องค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานนี้เป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานนี้เป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

13. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

14. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจานอกจากข้าราชการการเมือง

15. เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

16. เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี

17. เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

18. เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

19. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

20. เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอการแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

21. เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561)

สรุปได้ว่า สิทธิเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ สิทธิลงคะแนนเสียง และสิทธิในการรับสมัครรับเลือกตั้ง ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยที่พลเมืองทุกคนต้องมี ทั้งนี้ ในรัฐธรรมนูญของไทย พลเมืองทุกคนต้องมี จะไร้การศึกษา พิกลพิการก็จะได้รับสิทธินี้ เพราะในหลักการประชาธิปไตยถือว่า “คนแต่ละคนอย่างน้อยต้องมีความสามารถในการปกครองตน”

2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

การศึกษาถึง พฤติกรรมการเลือกตั้ง (Electoral behavior) เป็นสิ่งที่นักรัฐศาสตร์ในประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้ความสนใจอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นกติกาสูงสุดที่ทุกคนยอมรับในสังคมประชาธิปไตย (The only game in town) เป็นที่มาของรัฐบาลที่มีความชอบธรรม (Legitimate government) เป็นกลไกยืนยันถึงความรับผิดชอบที่รัฐบาลต้องมีต่อประชาชน (To ensure that the government remains

accountable to the people) สิ่งเหล่านี้ปรากฏในสหรัฐอเมริกาและยุโรปตะวันตก ซึ่งมีการเลือกตั้งทั่วไปในระดับประเทศตามกรอบระยะเวลาอย่างต่อเนื่องตามที่มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศเหล่านี้ (วิเชียร ตันศิริคงคล, 2558, หน้า 10)

จิตลิ คุ้มครอง (2540, หน้า 30-32) กล่าวว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มองว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นปรากฏการณ์ของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมากเพราะพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคม เป็นผลมาจากการตัดสินใจ (Decision Making) ภายใต้สภาวะแวดล้อมบุคลิกภาพและความสนใจของแต่ละคน แนวความคิดกลุ่มนี้เป็นที่สนใจในหมู่นักวิชาการด้านสังคมวิทยา รัฐศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งให้ความสนใจอิทธิพลของสถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน นอกจากนี้ ยังให้ความสนใจต่อกิจกรรมของพรรคการเมืองเพราะเป็นตัวกระตุ้นสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แนวความคิดของทฤษฎีกลุ่มนี้ ได้แก่

1. ทฤษฎีปัจจัยกำหนด (Deterministic Theories) มีแนวความคิดพื้นฐานที่ว่าปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้ปัจจัยทางสังคมที่เป็นภูมิหลังของ บุคคลมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่าทฤษฎีปัจจัยกำหนด เน้นว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งของแต่ละบุคคลเกิดจากปัจจัยด้านภูมิหลัง ซึ่งเป็นปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก หรือสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อิทธิพลการพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจหรือสังคม ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าประชาชนหรือคนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จะตัดสินใจเลือกผู้สมัครจากเหตุผลของแต่ละบุคคลมากกว่าเกิดจากการโน้มน้าวหรือชักจูงจากคนอื่น ซึ่งความสำนึกเชิงเหตุผลนี้จะมีลักษณะของเหตุผลที่เกิดจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องต้องกันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งกับกลุ่มของประชาชนที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ การเป็นคนในพื้นที่เดียวกัน เช่น จังหวัดเดียวกัน ภาคเดียวกัน เป็นชาวนาหรือกรรมกรเหมือนกัน เป็นต้น

2. ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories) ทฤษฎีนี้มีแนวความคิดที่เน้นปฏิกิริยาของการสำนึกตรึกตรองของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมืองสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้งและค่าบริหารเลือกตั้ง ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นเหมือนกรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปลงเลือกตั้งในลักษณะเดียวกันลักษณะการตัดสินใจของผู้บริโภคทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมองว่าประชาชนจะตัดสินใจเลือกตั้งโดยอาศัยหลักเหตุผลของตนกับกิจกรรมการดำเนินนโยบายของพรรคการเมือง กล่าวคือ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนจะได้รับอิทธิพลจากนโยบายของพรรค การจัดกิจกรรมของพรรค ซึ่งประชาชนจะถูกจูงใจให้เกิดความนิยมศรัทธาจึงให้การสนับสนุนทฤษฎีนี้จะมองกิจกรรมของ พรรคการเมืองเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่มีการแข่งขันสูง

โดยจะกระตุ้นให้ผู้ไปใช้สิทธิมีความกระตือรือร้นมากขึ้น กล่าวคือ ประชาชนจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนที่คนสังกัดหรือศรัทธา

3. ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) แนวความคิดของทฤษฎีระบบเชื่อว่าความสมดุล (Homeostatic) ของระบบจะมีเสถียรภาพของความมั่นคงในระดับต่างๆ กัน การขึ้นลงของอัตราการลงคะแนนเสียงและการเลือกตั้งพรรคใดพรรคหนึ่งจะขึ้นอยู่กับส่วนผสมของพลังที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยบวกกับปัจจัยพื้นฐานของประชาชนในขณะนั้น เช่น ความสนใจตัวผู้สมัครความเห็นต่อนโยบายและปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพรรค ฯลฯ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีระบบมีความสัมพันธ์กับสองทฤษฎีข้างต้นมากพอสมควร โดยเฉพาะทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล เพราะความสำนึกเชิงเหตุผลจะทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ทางการเมือง (จิตลิ คุ้มครอง, 2540, หน้า 30-32)

สรุปได้ว่า เป็นการมองว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นปรากฏการณ์ของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมากซึ่งเป็นผลมาจากการตัดสินใจภายใต้สภาวะแวดล้อม บุคลิกภาพและความสนใจของแต่ละคน ได้แก่ ทฤษฎีปัจจัยกำหนดที่มองว่าปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเป็นทฤษฎีที่เน้นปฏิกิริยาของการสำนึกตรึกตรองของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีตอนโยบายสภาพ และค่าบริหารของพรรคการเมืองและทฤษฎีระบบที่เชื่อว่าความสมดุลของระบบจะมีเสถียรภาพของความมั่นคงในระดับต่างๆ กันซึ่งทฤษฎีระบบจะมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีปัจจัยกำหนดและทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเพราะมีส่วนทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมการเลือกตั้งเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ทางการเมือง

ทัศนคติทางการเมืองของกราเบรียล อัลมอนด์ และซิดนีย์ เวอร์บา (Grabrial Almond and Sidny Verba) สามารถแบ่งความโน้มเอียงทางการเมืองได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความโน้มเอียงด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive orientation) หมายถึง ความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับระบบทางการเมืองบทบาททางการเมืองของสถาบันต่างๆ บุคคลที่มีบทบาททางการเมืองปัจจัยนำเข้าและผลวิจัยของระบบทางการเมือง

2. ความโน้มเอียงทางด้านความรู้สึก (affective orientation) หมายถึง ความพอใจหรือไม่พอใจที่มีต่อระบบการเมืองบทบาททางการเมืองของสถาบันต่างๆ บุคคลที่มีบทบาททางการเมืองและการดำเนินงานทางการเมือง

3. ความโน้มเอียงทางด้านการประเมินค่า (evaluation orientation) หมายถึง การตัดสินใจเลือกและแสดงความคิดเห็นต่อวัตถุทางการเมืองซึ่งโดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับมาตรฐานของค่านิยม (value) เช่น การตัดสินว่าดีหรือไม่ดี เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์เป็นต้น ดังนั้น ความโน้มเอียงทางด้านการประเมินค่าซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมของ

ทัศนคติ เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกิดจากการตัดสินใจโดยอาศัยมาตรฐานทางค่านิยม อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่จะแสดงออกต่อไปในอนาคต (จิตลิ คุ้มครอง, 2540, หน้า 30-32)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ การแสดงออกของการตัดสินใจด้วยพื้นฐานทางความรู้ความเข้าใจที่เกิดจากพื้นฐานทางสังคม และสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกัน ค่านิยม ทัศนคติส่วนตัว จากการรับรู้ที่แตกต่างกันจึงแสดงพฤติกรรมในการใช้สิทธิทางการเมือง การมีส่วนรวมทางการเมืองตามแนวทางของตน

2.3.4 แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในทางรัฐศาสตร์นั้นพัฒนาขึ้นมาจากความสนใจของนักวิชาการ 2 สาขา คือ นักสังคมวิทยาและนักรัฐศาสตร์กลุ่มพฤติกรรมนิยม นักวิชาการเหล่านี้ได้ให้ความสนใจอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ที่มีต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลเป็นเรื่องแรก สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมดังกล่าวบ่งชี้จากการศึกษาอาชีพ กลุ่มชาติพันธุ์วัฒนธรรมและชนกลุ่มต่างๆ รวมทั้งแบบแผนการเข้ามามีส่วนรวมทางการเมืองด้วย ต่อมาได้ให้ความสนใจอิทธิพลของปัจจัยด้านจิตวิทยาหรือความรู้สึกทางการเมือง เช่น ความสนใจที่มีต่อการเมืองการสังกัดกลุ่มหรือการสังกัดพรรคการเมืองบางพรรค เป็นต้น การศึกษาดังกล่าวน่านำมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป้าหมายแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทยที่เป็นระบบต่อไป (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527, หน้า 196-197)

1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดระบุว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกำหนดโดยปัจจัยทางสังคม ทฤษฎีดังกล่าวเสนอว่า ปัจจัยทางสังคมอันเป็นภูมิหลังของ บุคคลทั้งในระดับกว้างทั่วไปและแคบลงมาจนถึงช่วงที่จะมีการตัดสินใจที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แนวความคิดที่เป็นพื้นฐานทางทฤษฎี ได้แก่ ตัวแบบพลังทางสังคมของพอลลา ซาเฟลต์ “ทฤษฎีสนาม” ของนักจิตวิทยา เคร์ต เลวิน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบ (Pattern) ของพฤติกรรม ซึ่งไม่ได้มุ่งที่จะสรุปเชิงนิรนัย (Deductive Generalization) หรือทำนายพฤติกรรมในอนาคตที่เกี่ยวข้องกันให้เป็นระเบียบ

2. ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกิริยาความสำนึกตรึกตรองของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรคและสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้งลักษณะดังกล่าวคล้ายกับความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเสมือนการตัดสินใจของผู้บริโภคทางเศรษฐศาสตร์ งานที่สำคัญ ได้แก่ Economic Theory of Democracy ของดาวน์ (Downs) และของ เคย์ (Key) ในเรื่อง The Responsibility Electorate

3. ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีระบบนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดดุลภาวะขึ้นในการเลือกตั้งนั้นคือ ผู้พิจารณาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดและความสำนึกเชิงเหตุผลที่เกิดขึ้นจากปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัยการใช้ทฤษฎีดังกล่าวจึงลักษณะเป็นตัวแทนเชิงการทำนาย (Predictive Model)

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (Patron-Client) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่ายซึ่งต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ได้เท่าเทียมกัน กล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์จะอยู่ในฐานะที่สูงกว่าในเชิงสัมพันธ์และผู้รับอุปถัมภ์จะอยู่ในฐานะต่ำกว่า ความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่ายอาจจะเป็นไปได้ตั้งแต่เชิงเศรษฐกิจการช่วยเหลือต่างๆ ตลอดจนให้ถึงความคุ้มครองและที่สำคัญคือความสัมพันธ์แบบนี้จะอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ซึ่งแต่ละฝ่ายในสังคมจะมีอิสระที่จะเลือกผู้อุปถัมภ์และยังมีอิสระในการกำหนดบุคคลที่เขามีความสัมพันธ์ด้วยและความสัมพันธ์ในรูปแบบนี้อาจสิ้นสุดลงเมื่อใดก็ได้หากมีการตอบแทนที่แต่ละฝ่ายได้รับไม่คุ้มค่าเขาจะเป็นผู้อุปถัมภ์หรือผู้รู้อุปถัมภ์ผู้ได้อุปถัมภ์อาจจะไปหาผู้อุปถัมภ์คนใหม่และผู้รับอุปถัมภ์ก็เลือกให้ผลประโยชน์แก่ผู้อุปถัมภ์

สรุปได้ว่า การเลือกตั้ง คือ การใช้สิทธิของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย โดยการใช้อำนาจในการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ตัวแทนมาทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตนเอง รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นตัวแทนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลให้มีธรรมาภิบาล การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น มักจะเชื่อมโยงกับผู้มีหน้าที่ทางการเมืองจะให้ความช่วยเหลือประชาชน หัวคะแนน เพื่อหวังผลทางการเมืองในอนาคต ทั้งในระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศ

2.4 แนวคิดเกี่ยวการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดในการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งหลักในการกระจายอำนาจการปกครองนี้ มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่ง ในการที่จะดำเนินกิจกรรมบริหารตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้น รัฐบาลกลางยังคงเอกสิทธิ์ในการควบคุมไว้ ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติ

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2542, หน้า 347) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นไทย เป็นกระจกสะท้อนภาพหลายด้านในสังคมไทย กล่าวคือ ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศพัฒนามากไป เช่นเดียวกับกระแสโลกาภิวัฒน์ที่ผลักดันเศรษฐกิจให้ก้าวไปข้างหน้า ระบบการเมืองการปกครองกลับประสบปัญหาอย่างหนัก ระบบราชการซึ่งเป็นกลไกของรัฐมีหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อภารกิจของรัฐ แต่กลับหาผลประโยชน์กับประชาชน ส่วนการปกครองท้องถิ่นซึ่งดูแลส่งเสริมท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่มีอำนาจเท่าที่ควรและถูกระบบการเมืองกับระบบราชการครอบงำ

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2546, หน้า 8) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้โดยได้กล่าวถึงในหนังสือเรื่อง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดทางการบริหารของเฮนรี่ ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติการ(Operational management theory) หรือบางทางก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่า การบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่างคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา(Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) หรือ POCC พบว่า พนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การตระหนักในมิตรภาพและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2546, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร (2544, หน้า 10) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เป็นแนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหาร การพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคโลกาภิวัตน์ ว่าเป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับรากหญ้า มีบทบาทที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันนี้

อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2543, หน้า 3-4) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การเมืองการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นระบบเปิด ไม่ใช่ระบบปิด เป็นระบบที่พัวพันกับการเมืองระดับชาติ มิอาจแยกมันออกจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ คนไทยส่วนใหญ่ต้องการการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น แต่เมื่อไม่มีการปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจหรือบทบาทเพียงพอ พวกเขาจึง

เอาการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไประดมทรัพยากรท้องถิ่นมากขึ้น ในประเทศไทยแม้การปกครองท้องถิ่นแท้หรือการปกครองโดยท้องถิ่นจะไม่สำคัญ แต่การปกครองที่ท้องถิ่นหรือการปกครองให้ท้องถิ่นนับวันจะเป็นที่สนใจของประชาชนขึ้นทุกปี

อุทัย หิรัญโต (2546, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์การปกครองที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้ มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2546, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง (2547, หน้า 3-9) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาพท้องถิ่นที่สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชน เป็นหน่วยการปกครองที่มีอำนาจอิสระตามความเหมาะสม มีขอบเขตพอสมควรเป็นหน่วยการปกครองที่มีสิทธิตามกฎหมายโดยปกครองตนเองโดยจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค เพื่อไม่ให้อำนาจกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเมืองหลวง อันทำให้เกิดองค์กรที่ทำหน้าที่ในการครองส่วนท้องถิ่นโดยคนในพื้นที่นั้นๆ ทำให้สามารถเข้าถึงปัญหาของแต่ละท้องถิ่นได้โดยตรงตามความเป็นจริง อย่างไรก็ดีองค์กรส่วนท้องถิ่นนี้ยังคงต้องอยู่ในความควบคุมของส่วนกลางหรือภาครัฐอยู่ แต่ก็เป็นองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นบ้าน

2.4.2 ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง

ภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ มีดังนี้ (การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540)

1. มีสถานะตามกฎหมาย หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย

2. มีพื้นที่และระดับ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารงาน รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์จัดตั้งยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนจำนวนประชากรและขนาดพื้น

3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองที่สำคัญ

4. มีความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การ นิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดาเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

5. มีการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

6. มีอำนาจอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2547, หน้า 90-95) ได้ประมวลความรู้แนวทางการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย (พ.ศ. 2540) ไว้ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) ได้วางหลักเกณฑ์ใหม่สำหรับใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีสาระสำคัญเป็นการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและมีอิสระในการดำเนินงาน บทบัญญัติที่ถือว่าเป็น “หลักสำคัญ” ในการกระจายอำนาจคือ มาตรา 78 ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมีใจความสำคัญ คือ

“มาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น”

ธีรวุฒิ โศภิษฐิกุล (2550, หน้า 21) กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศหลายประการ กล่าวคือ

1. การปกครองท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลาง เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรกระจัดกระจายไปทั่วพื้นที่ของประเทศ มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นจึงสามารถทำหน้าที่แทนรัฐบาลกลางได้ดี

2. การปกครองท้องถิ่นช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่ารัฐบาลกลาง

3. การปกครองท้องถิ่นช่วยให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้ฝึกฝนเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกรวมทั้งวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในระบอบการปกครอง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

4. การปกครองท้องถิ่นช่วยเป็นแหล่งฝึก และสร้างผู้นำทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักการเมืองได้ฝึกทักษะในการบริหารและการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นก่อนจะไปทำหน้าที่ในระดับชาติ

5. การปกครองท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทเพื่อการพึ่งพาตนเอง แทนที่จะคอยพึ่งพิงการช่วยเหลือจากส่วนกลาง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2546, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณลักษณะเฉพาะหรือองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุลคล

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้มาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ความมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎ ข้อบังคับทั้งปวง ย่อมขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม

สรุปได้ว่า ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีองค์ประกอบที่มีฐานะตามกฎหมาย มีพื้นที่และระดับ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ มีความเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้ง มีอำนาจอิสระ มีงบประมาณของตนเอง อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ

2.4.3 ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2540, หน้า 144) ได้แบ่งประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ตามบทบัญญัติในหมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 285-288 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กล่าวถึงที่มาขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิก

สภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติตามวรรคสอง วรรคสาม วรรคหก มาบังคับใช้ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ต่อมาในปี 2537 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีก 1 รูปแบบ คือองค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากนั้นได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลใน พ.ศ. 2542 ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมี 4 รูปแบบ คือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. การปกครองรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
4. องค์การบริหารส่วนตำบล

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2535, หน้า 138) ได้กล่าวไว้ว่าสำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

2) เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

2. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และนิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่ง คือ

1) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต

2) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้ การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางด้านการบริหารบุคคล การเงิน และการคลังของท้องถิ่นเหล่านั้นประกอบกันด้วย

สรุปได้ว่า ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นแบบทั่วไปมี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

2.4.4 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและตาราวิชาการของนักวิชาการหลายท่านได้ประมวลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ไว้มีรายละเอียด ดังนี้

จิรศักดิ์ เกษียณบุตร (2536, หน้า 31) ; อ้างอิงถึงใน (สาธิต ธรรมประดิษฐ์ (2547, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหรือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นการจัดรูปแบบการปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจการปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นโรงเรียนประชาธิปไตย (School of Deocracy) เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

2. เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง (Local Self Government) เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง

3. เป็นการให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ดำเนินจัดบริการสาธารณะ (Public Service) และงานที่รัฐบาลกลางกำหนดแทนรัฐบาลกลาง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 27-28) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจากัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเอง เพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

2. เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถานที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบบประชาธิปไตยในประดับชาติได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจในท้องถิ่น เพื่อให้มีบทบาทในการปกครองตนเอง ทั้งนี้ รัฐบาลมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และบังเกิดผลดีแก่ประชาชน โดยส่วนรวมจะเห็นได้ว่า การจัดให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และทำให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอนาคตของตนเองในท้องถิ่นนั้นๆ ได้สอดคล้องกับสถานการณ์การปกครองในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา

1. สภาพทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ดเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตาบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยได้รับการประกาศจัดตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2540 มีฐานะเป็น นิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น จัดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กที่ทำการ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 2 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี โดยมีระยะทางห่างจากอำเภอไชยาประมาณ 3 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลตลาดและตาบลเวียง
ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอท่าฉาง
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโมถ่าย

องค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด มีเนื้อที่ประมาณ 98.00 ตารางกิโลเมตร

2. ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด สามารถแยกได้ 3 ส่วนลักษณะ คือ เป็นที่ราบสูงทางทิศตะวันตกในพื้นที่หมู่ที่ 6 เป็นที่ราบลุ่มในพื้นที่หมู่ที่ 2,3,5 และหมู่ที่ 6,7 บางส่วน เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลอยู่ทางทิศตะวันออกซึ่งเป็นพื้นที่ของหมู่ที่ 1,4,7

สภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย ฤดูร้อนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์–พฤษภาคม และฤดูฝนในช่วงเดือนมิถุนายน–มกราคม โดยทั่วไปสภาพภูมิอากาศของตำบลเลม็ด มีสภาพอากาศร้อนชื้น

จากข้อมูลประชากรของสำนักบริการทะเบียนกรมการปกครอง ตำบลเลม็ด ณ เดือน มีนาคม 2564 มีจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 4,802 คน แบ่งเป็นชาย 2,347 คน หญิง 2,455 คน ครัวเรือน จำนวน 972 ครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1.	บ้านท่าใหญ่	130	294	322	616
2.	บ้านวัดแก้ว	170	397	427	824
3.	บ้านนาหลวง	105	251	272	523
4.	บ้านปากท่อ	206	549	483	1,032
5.	บ้านเลม็ด	28	59	77	136
6.	บ้านปากด่าน	203	462	546	1,008
7.	บ้านไทรงาม	130	305	328	663
รวม		**972**	**2,347**	**2,455**	**4,802**

วิสัยทัศน์

"แหล่งธรรมะคู่เมือง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เศรษฐกิจมั่นคง ชุมชนเข้มแข็ง มุ่งเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง"

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สาธารณูปโภค

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เป้าประสงค์

1. เส้นทางคมนาคมได้มาตรฐาน
2. มีน้ำประปามีเพียงพอแก่การอุปโภค บริโภค
3. ติดตั้ง/ซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะให้ใช้งานได้ดีทุกแห่ง
4. การบริหารจัดการน้ำมีคุณภาพ
5. ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรทุกอาชีพ
6 .ประชาชนมีอาชีพเสริมและมีการพัฒนารายได้ลดรายจ่าย
7. ประชาชนสามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
8. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
9. ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
10. ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ
11. ส่งเสริมสุขอนามัย การสังคมสงเคราะห์และการให้ความช่วยเหลือด้านสังคมเป็นไปอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
12. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
13. พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
14. การอนุรักษ์ ส่งเสริม ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
15. การกำจัดขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนอย่างถูกวิธี
16. การบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
17. ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่และเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่างๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในการปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1) โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่พบว่ายังคงมีช่องว่าที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

2) สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างความร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมการทุจริตมากยิ่งขึ้น

3) การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

4) การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของรัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

5) การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

6) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบันพบว่า คนมีความละอายต่อบาปและ

เกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

7) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่า การทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื่อเป็นคนเซ่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบังเกิดผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส สร้างค่านิยม วัฒนธรรมสุจริตให้เกิดในสังคมอย่างยั่งยืนจึงได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านโครงการ/กิจกรรม/มาตรการต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติติอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างแท้จริง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิรันดร์ พันธ์ศักดิ์ และคณะ (2563, หน้า 390-402) ได้ทำวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราชผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วน ด้านการลงคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ดังนี้ พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

สุพัฒพงศ์ แย้มอิ่ม และคณะ (2562, หน้า 92-100) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทัศนคติของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลขุนทะเลอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากผลการศึกษาทัศนคติของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่น ทั้งหมด 20 คน โดยการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 2 คน จาก 10 หมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า มีประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทัศนคติของประชาชนในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องที่สำคัญต่อประชาชนและการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง รวมไปถึงความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของประชาชน ด้านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าประชาชนทุกคน มีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน ซึ่งการเลือกตั้งในแต่ละครั้งจะต้องมีประชาชนที่เข้าไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งด้านการตัดสินใจในการเลือกตั้งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรที่จะต้องเลือกบุคคลผู้ที่ที่มีความรู้ความสามารถ มากกว่าที่จะเลือกญาติพี่น้องของตนเอง ด้านแนวทางการส่งเสริมการเลือกตั้ง ประชาสัมพันธ์ให้คนในครอบครัวออกไปใช้สิทธิของตัวเองในการเลือกตั้ง

วรรณพงษ์ ขจรศักดิ์สิริกุล (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การทุจริตการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เช่น ปลัดเทศบาลตำบล ในฐานะผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบล นายกเทศมนตรีตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การค้นหาปัญหา รูปแบบ สาเหตุและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลและนายกเทศมนตรีตำบล ผลการวิจัยพบว่า การทุจริตในการเลือกตั้ง ได้แก่ การหลอกลวงให้เข้าใจผิด การซื้อเสียง การสัญญาว่าจะให้ประโยชน์ การย้ายคนเข้ามาในเขตเลือกตั้ง การใช้ระบบอุปถัมภ์ เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขในระยะยาว การศึกษาครั้งนี้เสนอแนะให้มีมาตรการที่จะสร้างจิตสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งและกิจกรรมต่างๆ ที่จะเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นและผลเสียของการทุจริตในการเลือกตั้งแบบต่างๆ

ชไมพร กิติ (2564, หน้า 47-57) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ท้องถิ่นของเยาวชนในเทศบาลตำบลสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นตามทัศนคติที่ตนเองอยากที่จะนำเสนอ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่จะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร จะเป็นการช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีความรอบคอบขึ้น มีการสอดรับกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการควบคุมการบริหารของหน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบต่อประชาชน อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การดำเนินการในกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จะช่วยในการส่งเสริมในการตัดสินใจให้กับหน่วยงานภาครัฐในทุกขั้นตอนและทุกโครงการพัฒนา ถือว่าเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในการตรวจสอบอำนาจรัฐ ส่งเสริมให้ประชาชนมีมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหารในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้

สัมพันธ์ รอดพึ่งครุฑ (2564, หน้า 153-165) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า จิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่ประกอบด้วยการยึดมั่นในสิ่งถูกต้องดีงาม การให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม การนำหลักการประชาธิปไตยมาใช้อย่างเคร่งครัด และการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสำนึก ซึ่งคุณลักษณะสำคัญต่างๆ เหล่านี้สามารถที่จะจัดให้มีกระบวนการและแนวทางในการสร้างและส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลและสามารถแสดงออกด้วยการประพฤติปฏิบัติได้ตลอดเวลา

จารุกัญญา อุดานนท์ และคณะ (2564, หน้า 173-188) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านเคารพกติกาและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเคารพหลักความเสมอภาค ด้านการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และด้านรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ หน่วยงาน อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และประเภทของบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีหน่วยงาน รายได้ ต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่สำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนบุคลากรที่มีเพศ อายุ การศึกษา

และประเภทของบุคลากรที่ต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสถิติที่สำคัญที่ระดับ 0.05

เอกราช มะลิวรรณ์ และคณะ (2563, หน้า 1082-1092) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดสงขลา : กรณีศึกษาประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ ผลการวิจัยพบว่าระดับความเป็นพลเมืองของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่ำนั้น ผู้วิจัยพบว่า อยู่ในระดับสูง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ 1) ด้านการเคารพกติกา 2) ด้านเคารพผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค 3) มีส่วนร่วมในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถพึ่งตนเองได้ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า มีระดับความเป็นพลเมืองด้านการเคารพกติกา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ ยอมรับว่าทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กติกาทางสังคม/กฎหมาย ความเคารพกติกาทางสังคม/กฎหมาย และยอมรับผลของการละเมิดกติกาทางสังคม/กฎหมาย แก้ไขปัญหาโดยใช้วิถีทางประชาธิปไตย และยอมรับในสิทธิและอานาจทางกฎหมาย ระดับความเป็นพลเมืองด้านเคารพผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพผู้อื่น และแสดงออกโดยสันติวิธีต่อผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากตน ระดับความเป็นพลเมืองด้านมีส่วนร่วมในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถพึ่งตนเองได้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ รับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลอานาจหรือระบบอุปถัมภ์ของผู้ใด ตระหนักว่าการกระทำใดๆ ของตนมีผลต่อสังคม และช่วยเหลือผู้อื่นหรือส่วนรวมด้วยการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมมีความสุข

การวิเคราะห์เหตุที่มีผลต่อระดับความเป็นพลเมือง พบว่า เหตุที่มีผลต่อระดับความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนนั้น ได้แก่ พื้นที่ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ในส่วนของเพศนั้นเป็นเหตุที่ไม่ส่งผลต่อระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

อัจฉรา อยุทธศิริกุล (2561, หน้า 92-100) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษามีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบเป็นลำดับหนึ่ง ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วมเป็นล้าดับสอง และด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมเป็นล้าดับสาม สามารถแสดงรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

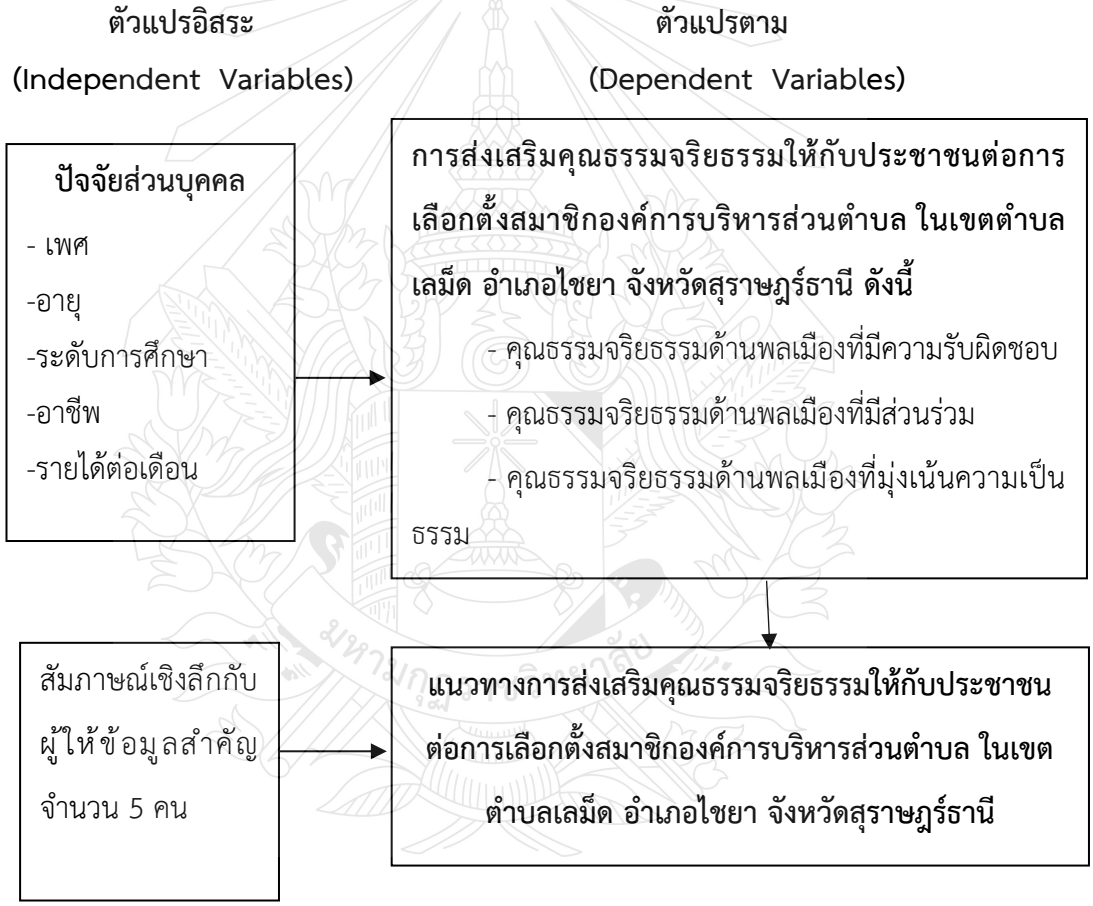
1. นักเรียนส่วนใหญ่มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบในรายคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฉันไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดเพื่อรักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล

2. นักเรียนมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วมในรายคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฉันใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในกิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนของโรงเรีย๐

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมอยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฉันจะปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องถึงแม้บุคคลอื่นจะไม่เห็นด้วยก็ตามและนักเรียนมีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 พฤติกรรม คือ ฉันติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน เพื่อสอบถามปัญหาความไม่เป็นธรรมทางสังคม และฉันเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการปัญหาความไม่เป็นธรรมทางสังคมในชุมชน

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมหรือคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยได้นำเสนอคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับการยึดถือปฏิบัติในสังคมประชาธิปไตยซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบของพลเมืองตามแนวคิด Westheimer and Kahne (2004) โดยผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม 3) พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ซึ่งมีตัวแปรที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อแสดงเป็นแผนภูมิ ดังนี้



แผนภูมิที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้การวิจัยได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการ ผู้วิจัยดำเนินการโดยศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนประชากรทั้งหมด 4,802 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พ.ศ. 2564)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนประชากรทั้งหมด 4,802 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 355 คน (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2559, หน้า 113)

3.1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย หรือเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random sampling) คำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ออกเป็นหมู่บ้านได้ทั้งหมด 7 หมู่บ้านใช้การสุ่มแบบเป็นสัดส่วน แล้วเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อหา

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 355 คน ซึ่งมีวิธี คือ นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้หาขนาดไว้แล้ว 355 คน คูณกับจำนวนประชากรซึ่งแบ่งตามหมู่บ้าน และทำการหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมด ตามตาราง 3.1 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 355 คนแล้ว จึงทำการสุ่มอย่างมีระบบ โดยการสุ่มหลังคาเรือน คือ หาช่วงการสุ่มของหลังเรือนในแต่ละหมู่บ้าน การหาช่วงห่าง คือ จำนวนหลังคาเรือนหารด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกเพื่อหาช่วงห่างการสุ่มหลังคาเรือนในแต่หมู่บ้าน จากนั้นสุ่มหาหมายเลขเริ่มต้น โดยการสุ่มเลขตั้งแต่ 1 ถึง เลขที่เป็นช่วงห่างที่หาไว้โดยการจับฉลาก จากนั้นใช้ตัวเลขเริ่มต้นบวกด้วยตัวเลขที่เป็นช่วงห่าง สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกในแต่ละหมู่บ้านทำอย่างนี้จนครบทุกหมู่บ้านจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการตามตารางดังต่อไปนี้

การหาช่วงห่าง คือ จำนวนหลังคาเรือนหารด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกเลขช่วงห่างเท่ากับ 13 หมายเลขเริ่มต้นเท่ากับ 5 ดังนั้นการสุ่มหลังคาเรือน 18 หลัง เลือกกลุ่มตัวอย่าง 1 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตตำบลเลม็ด

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร			กลุ่มตัวอย่าง
			ชาย	หญิง	รวม	
1.	บ้านท่าใหญ่	130	294	322	616	46
2.	บ้านวัดแก้ว	170	397	427	824	61
3.	บ้านนาหลวง	105	251	272	523	39
4.	บ้านปากท่อ	206	549	483	1,032	76
5.	บ้านเลม็ด	28	59	77	136	10
6.	บ้านปากด่าน	203	462	546	1,008	75
7.	บ้านไทรงาม	130	305	328	663	49
รวม		**972**	**2,347**	**2,455**	**4,802**	**355**

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 5 คนเป็นผู้ที่ตรงตามเกณฑ์คัดเข้าของงานวิจัย เป็นผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ กับศาสตร์ของความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการกับงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของงานวิจัยรวมถึงเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของงานวิจัย และท่านสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนางานวิชาการฉบับนี้ให้เกิดผลลัพธ์เพื่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้อย่างเหมาะสม

ชื่อ	ตำแหน่ง	ที่อยู่
1) นายประหยัด เพ็ชรรัตน์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด	องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2) นายบัญชา คุ้มสุวรรณ	กำนันตำบลเลม็ด	ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3) นายมณฑล ทองพรหม	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ 1 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี
4) นายสายัณห์ แสงเดช	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ 2 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี
5) นายบัญชา ไชยวารินทร์	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ 5 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed–ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open–ended) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 คน ตรวจสอบความครอบคลุมตามขอบข่ายของเนื้อหา โดยการหาดัชนี IOC ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.66

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.883

. 6. นำเครื่องมือที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มาปรับปรุงแก้ไข พร้อมด้วยแนบงานวิจัยในบทที่ 1 - 3 เข้าสู่กระบวนการขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

7. นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และ สัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏิราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช ถึง ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.5.2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 355 ชุด ด้วยตัวเอง ใช้เวลาเก็บข้อมูลภายใน 2 สัปดาห์ และสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับแบบสอบถามกลับมาทุกชุด

3.5.3 ตรวจข้อมูลและตรวจความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการ พร้อมนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์แปลความหมายของลิเคิร์ท (Likert) โดยการจัดระดับเป็น 5 ระดับ (ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์, 2539, หน้า 15) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 แปลความว่า มีการส่งเสริมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์การให้คะแนนของลิเคิร์ท แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายของลิเคิร์ท (Likert) เช่นเดียวกับตอนที่ 2

ตอนที่ 4 รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากคำถามปลายเปิดนำเสนอเชิงพรรณนาสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ก. หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2559, หน้า 31) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ข. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์เอลฟา (a - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2559, หน้า 69)

$$a = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right\}$$

a แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

ก หาค่าร้อยละ (Percentage) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2559, หน้า 70) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหา} \times 100}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$$

ข ค่าเฉลี่ย (Mean) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2547, หน้า 70) โดยใช้สูตร

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากร

ค ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2559, หน้า 74) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง“การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methods) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 355 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้ คือ

$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 355 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยนำมาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	133	37.46
2. หญิง	222	62.54
อายุ		
1. 18-30 ปี	83	23.38
2. 31-45 ปี	102	28.73
3. 46-60 ปี	111	31.27
4. 61 ปีขึ้นไป	59	16.62
ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	101	28.45
2. มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	115	32.39
3. อนุปริญญา/ปวส.	81	22.82
4. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	58	16.34
อาชีพ		
1. อาชีพเกษตรกรรม	93	26.20
2. อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	57	16.06
3. อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	86	24.23
4. อาชีพรับจ้างทั่วไป	119	33.52
รายได้ต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 8,000 บาท	114	32.11
2. 8,000–10,000 บาท	86	24.23
3. 10,001-15,000 บาท	96	27.04
4. 15,001 บาทขึ้นไป	59	16.62
โดยรวม	**355**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 62.54 และเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.46

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 46-60 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 รองลงมาอายุระหว่าง 31-45 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.73 อายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.62

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาทางโลกในระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 28.45 ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.82 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.34

4. อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 33.52 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.06 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.23 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.06

5. รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.04 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 8,000–10,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.23 และรายได้ต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.62

4. 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	*S.D.*	แปลผล
ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ	4.38	0.25	มาก
ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม	4.32	0.36	มาก
ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม	4.25	0.31	มาก
รวม	**4.32**	**0.27**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.27) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.38, S.D = 0.25) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.36) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.25, S.D = 0.27) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ

ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้ประชาชน	4.42	0.59	มาก
2. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายของบ้านเมือง	4.46	0.55	มาก
3. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตน	4.34	0.57	มาก
4. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนผู้อื่น	4.43	0.51	มาก
5. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเป็นการสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น	4.32	0.58	มาก
6. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองให้กับเยาวชน	4.42	0.51	มาก
7. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน	4.47	0.50	มาก
8. ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้องตามแนวคิดของประชาธิปไตย	4.31	0.67	มาก
9. มีการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง การชุมชนประท้วง รวมถึงการเคลื่อนไหวเรียกร้องต่างๆ ตามสิทธิที่พึงกระทำ	4.27	0.45	มาก
รวม	**4.38**	**0.25**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.38, S.D = 0.25) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.47, S.D = 0.50) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อที่ 2 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายของบ้านเมือง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.46, S.D = 0.55) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 9 ที่ว่าการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง ตามสิทธิที่พึงกระทำ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.27, S.D = 0.45) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม

ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาระบบประชาธิปไตย	4.34	0.57	มาก
2. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	4.29	0.59	มาก
3. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประชุม คัดค้าน การดำเนินการนโยบาย ของรัฐหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น	4.35	0.58	มาก
4. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่น	4.23	0.64	มาก
5. มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมืองในสถานที่ต่างๆ	4.36	0.59	มาก
6. มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	4.42	0.54	มาก
7. การส่งเสริมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในการเสวนา ระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนเพื่อร่วมกำหนด นโยบายของตำบล	4.30	0.67	มาก
8. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการข้าร่วมสัมมนาทางการเมืองเพื่อการเรียนรู้	4.32	0.59	มาก
9. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	4.25	0.64	มาก
รวม	**4.32**	**0.36**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.36) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 6 ที่ว่ามีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.42, S.D = 0.54) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อที่ 5 ที่ว่ามีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมือง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.36, S.D = 0.59) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.23, S.D = 0.64) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 **แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม**

ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย	4.24	0.64	มาก
2. มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	4.19	0.42	มาก
3. มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเคารพสิทธิของตนเองและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง	4.21	0.45	มาก
4. มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎกติกาในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	4.25	0.64	มาก
5. มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	4.23	0.64	มาก
6. มีการส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการปลูกฝังหน้าที่ของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย	4.26	0.63	มาก
7. มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค	4.31	0.59	มาก
8. มีการรณรงค์สนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมืองในระดับท้องถิ่น	4.27	0.45	มาก
รวม	**4.25**	**0.31**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.25, S.D = 0.31) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 ที่ว่ามีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.31, S.D = 0.59) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อที่ 8 ที่ว่ามีการรณรงค์สนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมืองในระดับท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.27, S.D = 0.45) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 ที่ว่ามีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.19, S.D = 0.42) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. 3 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ

1. ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการ เมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มีสิทธิ

2. ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจัดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องของการส่งเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

4. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรเผยแพร่วิชาการ ให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนรวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้งให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนรวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม

1. ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

2. รณรงค์เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองและการเลือกตั้งแก่ประชาชน รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชน คณะบุคคล องค์การเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองและการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

3. ควรมีการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง ผ่านสื่อ และกิจกรรมรูปแบบต่างๆ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

สรุปได้ว่า รณรงค์เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองและการเลือกตั้งแก่ประชาชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองและการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมืองโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม

1. ควรศึกษาปัญหาและส่งเสริมพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้องตามแนวคิดของประชาธิปไตย

2. ประชาสัมพันธ์ความสำคัญและส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

3. ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

สรุปได้ว่า ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นที่ 1 ตามทัศนะของท่านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ควรเป็นอย่างไร

ประหยัด เพ็ชรรัตน์ (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการส่งเสริมจริยธรรมให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเลม็ดของเรา ให้เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง สิทธิที่ประชาชนควรรู้ หน้าที่ที่พึงมี ประชาชนก็จะให้ความร่วมมือและเข้ามีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ”

บัญชา คุ้มสุวรรณ (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการรณรงค์ให้ประชาชนในเขตตำบลออกมาปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยการใช้สิทธิตามกฎหมาย ตามสิทธิของตนเอง ทุกคนที่สามารถหรือที่มีสิทธิในการเลือกตั้งได้ และส่งเสริมไม่ให้ทำการละเลยสิทธิและหน้าที่ของตน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนปฏิบัติตามกติกา และไปใช้สิทธิ์เมื่อมีการเลือกตั้ง โดยการพิจารณาศึกษาผู้ที่ทำหน้าที่แทนตัวเอง ทั้งคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถของตัวแทน”

มณฑล ทองพรหม (เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการส่งเสริมและให้ความรู้ในการใช้สิทธิใช้เสียงเพื่อไปเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ชาวบ้านทราบถึงสิทธิของตนเองในการเลือกตั้งทุกครั้ง เพราะบุคคลที่เราเลือกไปก็คือตัวแทนของเราเอง มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มีสิทธิ”

สายัณห์ แสงเดช (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “ส่งเสริมให้ชาวบ้านไปใช้ในการใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้ง ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยประชาธิปไตย และให้ความรู้ในด้านการมีความรับผิดชอบใช้สิทธิของตน ให้นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเลือกให้ตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนชาวบ้าน การเลือกตั้งจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการรณรงค์การเลือกตั้ง และสร้างวินัยประชาธิปไตย ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง”

บัญชา ไชยวารินทร์ (เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “รณรงค์ให้ประชาชนมีความรับผิดชอบ โดยการออกมาใช้สิทธิตามความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามกฎหมาย รวมถึงให้เคารพสิทธิในการตัดสินเลือกตัวแทนของผู้อื่นด้วยเช่นกัน”

สรุปได้ว่า มีการส่งเสริมจริยธรรมให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเลม็ดของเรา ให้เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมไม่ให้ทำการละเลยสิทธิและหน้าที่ของตน

ประเด็นที่ 2 ตามทัศนะของท่านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม ควรเป็นอย่างไร

ประหยัด เพ็ชรรัตน์ (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการส่งเสริมให้มีการสามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และในบางครั้งบางโอกาสก็มีการจัดสัมมนาทางการเมือง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมไปถึงนโยบายของรัฐบาล การใช้สิทธิในการเลือกตั้งตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนไปถึงระดับชาติ”

บัญชา คุ้มสุวรรณ (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแล ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปัญหาทางการเมือง มีการประชาสัมพันธ์ความสำคัญและส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในระดับชาติและระดับท้องถิ่น”

มณฑล ทองพรหม (เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและหน่วยงาน และดูความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุนชนของตน และสามารถติดตามการทำงานของภาครัฐในการดูแลและพัฒนาในชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ”

สายัณห์ แสงเดช (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองและหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมให้ของประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันดูแลและเข้าร่วมแสดงความต้องการหรือความคิดเห็น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุนชนของตน รวมทั้งส่งเสริมให้ติดตามข่าวสารจากภาครัฐด้วย”

บัญชา ไชยวารินทร์ (เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นร่วมกับผู้นำชุมชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของคนในหมู่บ้าน และส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นโยบายของตำบล”

สรุปได้ว่า ส่งเสริมให้มีการสามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และในบางครั้งบางโอกาสก็มีการจัดสัมมนาทางการเมือง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผน ส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็นที่ 3 ตามทัศนะของท่านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ควรเป็นอย่างไร

ประหยัด เพ็ชรรัตน์ (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมไปถึงยังสนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐหรือนักการเมืองในระดับท้องถิ่น”

บัญชา คุ้มสุวรรณ (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้มีการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล”

มณฑล ทองพรหม (เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “รณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความรู้ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติในความดีและเคารพสิทธิของผู้อื่น เพื่อจะได้ปลูกฝังหน้าที่ของพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยให้กับเด็กๆ รุ่นหลังต่อไปอีกด้วย”

สายัณห์ แสงเดช (เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “ชาวบ้านทั่วไปมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนและเคารพในสิทธิของผู้อื่นอยู่แล้ว แต่ก็มีการสนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมือง ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมาย มีการส่งเสริม

เกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น”

บัญชา ไชยวารินทร์ (เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎกติกาในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ชาวบ้านในหมู่บ้าน รณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง ต่อต้านทุจริตคอรัปชั่น และสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย”

สรุปได้ว่า มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมาย มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

ตารางที่ 4.6 สรุปผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	รายชื่อ	สรุปบทสัมภาษณ์
1	ประหยัด เพ็ชรรัตน์	- มีการส่งเสริมจริยธรรมให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเลม็ดของเรา ให้เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย - ส่งเสริมให้มีการสามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และในบางครั้งบางโอกาสก็มีการจัดสัมมนาทางการเมือง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย - มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น

ลำดับ	รายชื่อ	สรุปบทสัมภาษณ์
2	บัญชา คุ้มสุวรรณ	- ส่งเสริมไม่ให้ทำการละเลยสิทธิและหน้าที่ของตน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนปฏิบัติตามกติกา และไปใช้สิทธิ์เมื่อมีการเลือกตั้ง โดยการพิจารณาศึกษาผู้ที่ทำหน้าที่แทนตัวเอง ทั้งคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถของตัวแทน - ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในระดับชาติและระดับท้องถิ่น - ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้มีการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
3	มณฑล ทองพรหม	- มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกาในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มีสิทธิ - ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและหน่วยงาน และดูความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุนชนของตน - รณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความรู้ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติในความดีและเคารพสิทธิของผู้อื่น
4	สายัณห์ แสงเดช	- การเลือกตั้งจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการรณรงค์การเลือกตั้ง และสร้างวินัยประชาธิปไตย ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง - ส่งเสริมให้ของประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันดูแลและเข้าร่วมแสดงความต้องการหรือความคิดเห็น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุนชนของตน รวมทั้งส่งเสริมให้ติดตามข่าวสารจากภาครัฐด้วย

ลำดับ	รายชื่อ	สรุปบทสัมภาษณ์
		- ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมาย มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
5	บัญชา ไชยวารินทร์	- รณรงค์ให้ประชาชนมีความรับผิดชอบ โดยการออกมาใช้สิทธิตามความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามกฎหมาย รวมถึงให้เคารพสิทธิในการตัดสินเลือกตัวแทนของผู้อื่นด้วยเช่นกัน - ส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นโยบายของตำบล - มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎกติกาในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ชาวบ้านในหมู่บ้าน รณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง ต่อต้านทุจริตคอรัปชั่น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมจริยธรรมให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเลม็ดของเรา ให้เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมไม่ให้ทำการละเลยสิทธิและหน้าที่ของตนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผน ส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมาย มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยขอนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,802 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,802 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 355 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย หรือเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ “แบบสอบถาม” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาตามกรอบแนวความคิดที่ตั้งไว้ ซึ่งจะเป็นลักษณะคำถามแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนและแบบปลายเปิด มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 62.54และเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.46

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 46-60 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 รองลงมาอายุระหว่าง 31-45 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.73 อายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.62

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาทางโลกในระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 28.45 ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.82 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.34

4. อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 33.52 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.06 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.23 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.06

5. รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.04 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 8,000–10,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.23 และรายได้ต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.62

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.27) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.38, S.D = 0.25) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.36) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.25, S.D = 0.27) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

1. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี **ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ** ซึ่งมีค่าแปล

ผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.38, S.D = 0.25) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.47, S.D = 0.50) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อที่ 2 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายของบ้านเมือง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.46, S.D = 0.55) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 9 ที่ว่าการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง ตามสิทธิที่พึ่งกระทำ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.27, S.D = 0.45) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี **ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม** ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = 0.36) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 6 ที่ว่ามีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครอง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.42, S.D = 0.54) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อที่ 5 ที่ว่ามีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมือง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.36, S.D = 0.59) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.23, S.D = 0.64) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี **ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม** ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.25, S.D = 0.31) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 7 ที่ว่ามีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.31, S.D = 0.59) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ คือ ข้อที่ 8 ที่ว่ามีการรณรงค์สนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมืองในระดับท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.27, S.D = 0.45) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 2 ที่ว่ามีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.19, S.D = 0.42) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5.1.3 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ

1. ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มีสิทธิ

2. ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจัดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องของการส่งเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

4. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรเผยแพร่วิชาการ ให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนรวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม

1. ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

2. รณรงค์เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองและการเลือกตั้งแก่ประชาชน รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชน คณะบุคคล องค์การเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองและการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

3. ควรมีการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง ผ่านสื่อ และกิจกรรมรูปแบบต่างๆ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม

1. ควรศึกษาปัญหาและส่งเสริมพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้องตามแนวคิดของประชาธิปไตย

2. ประชาสัมพันธ์ความสำคัญและส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

3. ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

5.1.4 บทสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สรุปได้ว่า มีการส่งเสริมจริยธรรมให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเลม็ดของเรา ให้เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมไม่ให้ทำการละเลยสิทธิและหน้าที่ของตน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนปฏิบัติตามกติกา และไปใช้สิทธิ์เมื่อมีการเลือกตั้ง มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ประเด็นที่ 2 ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม สรุปได้ว่า ส่งเสริมให้มีการสามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และในบางครั้งบางโอกาสก็มีการจัดสัมมนาทางการเมือง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผน ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและหน่วยงานและดูความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุนชนของตน ส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นโยบายของตำบล

ประเด็นที่ 3 ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม สรุปได้ว่า มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และ ปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้มีการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมาย มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม ตามลำดับ อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองแก่ประชาชนตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจใน

สิทธิ์ที่พึงมี หน้าที่ที่พึงกระทำ เสรีภาพที่ควรได้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **เอกราช มะลิวรรณ์ และ คณะ** (2563, หน้า 1082-1092) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดสงขลา : กรณีศึกษาประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ ผลการวิจัยพบว่าระดับความเป็นพลเมืองของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่ำนั้น ผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับสูง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ 1) ด้านการเคารพกติกา 2) ด้านเคารพผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค 3) มีส่วนร่วมในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถพึ่งตนเองได้เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่ามีระดับความเป็นพลเมืองด้านการเคารพกติกา.ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ ยอมรับว่าทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กติกาทางสังคม/กฎหมาย ความเคารพกติกาทางสังคม/กฎหมาย และยอมรับผลของการละเมิดกติกาทางสังคม/กฎหมาย แก้ไขปัญหาโดยใช้วิถีทางประชาธิปไตย และยอมรับในสิทธิและอานาจทางกฎหมาย ระดับความเป็นพลเมืองด้านเคารพผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น.เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด.คือ คานึงถึงสิทธิเสรีภาพผู้อื่น และแสดงออกโดยสันติวิธีต่อผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากตน ระดับความเป็นพลเมืองด้านมีส่วนร่วมในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม.และสามารถพึ่งตนเองได้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ รับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลอานาจหรือระบบอุปถัมภ์ของผู้ใด ตระหนักว่าการกระทำใดๆ ของตนมีผลต่อสังคม และช่วยเหลือผู้อื่นหรือส่วนรวมด้วยการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมมีความสุข

1) ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชน มีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวคือ มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายของบ้านเมือง มีการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง ตามสิทธิที่พึ่งกระทำสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จารุกัญญา อุดานนท์ และคณะ** (2564, หน้า 173-188) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านเคารพกติกาและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเคารพหลักความเสมอภาค ด้านการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และด้านรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น ตามลำดับ

1.1) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 7 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.47, S.D = 0.50) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์

ธานี ได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองแก่ประชาชนมีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **บัญชา ไชยวารินทร์** กล่าวว่า ส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นโยบายของตำบล และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **บัญชา คุ้มสุวรรณ** กล่าวว่า ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

1.2) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 9 ที่ว่าการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง ตามสิทธิที่พึงกระทำ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.27, S.D = 0.45) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองแก่ประชาชนมีการส่งเสริมเกี่ยวกับรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง ตามสิทธิที่พึงกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **มณฑล ทองพรหม** กล่าว ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มีสิทธิ

2) ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชน มีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวคือ มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครอง มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมือง มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชไมพร กิติ** (2564, หน้า 47-57) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของเยาวชนในเทศบาลตำบลสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ตามทัศนคติที่ตนเองอยากที่จะนำเสนอ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่จะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร จะเป็นการช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีความรอบคอบขึ้น มีการสอดรับกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการควบคุมการบริหารของหน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบต่อประชาชน อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 ที่ว่ามีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครอง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.42, S.D = 0.54) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ผู้นำเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีการกำหนดแผนพัฒนาเพื่อแก้ไข้ปัญหาที่จะเกิดในอนาคตไว้อย่างเป็นระบบมีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **ประหยัด เพ็ชรรัตน์** กล่าวว่า ผู้นำมีการส่งเสริมให้มีการสามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และในบางครั้งบางโอกาสก็มีการจัดสัมมนาทางการเมือง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมไปถึงนโยบายของรัฐบาล การใช้สิทธิในการเลือกตั้งตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนไปถึงระดับชาติ

2.2) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ที่ว่ามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4..23, S.D = 0.64) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **บัญชา คุ้มสุวรรณ** กล่าวว่า ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแล ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปัญหาทางการเมือง มีการประชาสัมพันธ์ความสำคัญและส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

3) ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวคือ มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย มีการรณรงค์สนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมืองในระดับท้องถิ่น มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สัมพันธ์ รอดพึ่งครุฑ** (2564, หน้า 153-165) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า จิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่ประกอบด้วยการยึดมั่นในสิ่งถูกต้องดีงาม การให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม การนำหลักการประชาธิปไตยมาใช้อย่างเคร่งครัด และการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสำนึก ซึ่งคุณลักษณะสำคัญต่างๆ เหล่านี้สามารถที่จะจัดให้มี

กระบวนการและแนวทางในการสร้างและส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลและสามารถแสดงออกด้วยการประพฤติปฏิบัติได้ตลอดเวลา

3.1) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 7 ที่ว่ามีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.31, S.D = 0.59) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมเกี่ยวกับการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้มีการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **ประหยัด เพ็ชรรัตน์** กล่าวว่า ผู้นำ มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีเพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมไปถึงยังสนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐหรือนักการเมืองในระดับท้องถิ่น และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **สายัณห์ แสงเดช** กล่าวว่า ชาวบ้านทั่วไปมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนและเคารพในสิทธิของผู้อื่นอยู่แล้ว แต่ก็มีการสนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมือง ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมายมีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

3.2) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ที่ว่ามีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.19, S.D = 0.42) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ผู้นำ มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง รณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **บัญชา คุ้มสุวรรณ** กล่าวว่า ผู้นำส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้มีการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ **มณฑล ทองพรหม** กล่าวว่า รณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความรู้ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติในความดีและเคารพสิทธิของผู้อื่น เพื่อจะได้ปลูกฝังหน้าที่ของพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยให้กับเด็กๆ รุ่นหลังต่อไปอีกด้วย

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า **ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ** ควรประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นกลาง ประชาชนเคารพกฎ กติกา ในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มีสิทธิ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจัดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องของการส่งเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตน ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน **ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม** ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริตและเที่ยงธรรม รณรงค์เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองและการเลือกตั้งแก่ประชาชน รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชน คณะบุคคล องค์การเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองและการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ควรมีการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง ผ่านสื่อ และกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ **ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม** ควรศึกษาปัญหาและส่งเสริมพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้องตามแนวคิดของประชาธิปไตย ประชาสัมพันธ์ความสำคัญและส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเทียงธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เอกราช มะลิวรรณ์ และคณะ** (2563, หน้า 1082-1092) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดสงขลา : กรณีศึกษาประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ ผลการวิจัยพบว่าระดับความเป็นพลเมืองของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่านั้น ผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับสูง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน คือ 1) ด้านการเคารพกติกา 2) ด้านเคารพผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค 3) มีส่วนร่วมในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถพึ่งตนเองได้เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า มีระดับความเป็นพลเมืองด้านการเคารพกติกา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ ยอมรับว่าทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กติกาทางสังคม/กฎหมาย ความเคารพกติกาทางสังคม/กฎหมาย และยอมรับผลของการละเมิดกติกาทางสังคม/กฎหมาย แก้ไขปัญหาโดยใช้วิถีทางประชาธิปไตย และยอมรับในสิทธิและอานาจทางกฎหมาย ระดับความเป็นพลเมืองด้านเคารพผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพผู้อื่น และแสดงออกโดยสันติวิธีต่อผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากตน ระดับความเป็นพลเมืองด้านมีส่วนร่วมในสังคม มีความรับผิดชอบต่อ

สังคม.และสามารถพึ่งตนเองได้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด คือ รับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลอานาจหรือระบบอุปถัมภ์ของผู้ใด ตระหนักว่าการกระทำใดๆ ของตนมีผลต่อสังคม และช่วยเหลือผู้อื่นหรือส่วนรวมด้วยการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมมีความสุข และสอดคล้องกับงานวิจัย**ชไมพร กิติ** (2564, หน้า 47-57) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของเยาวชนในเทศบาลตำบลสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ตามทัศนคติที่ตนเองอยากที่จะนำเสนอ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่จะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร จะเป็นการช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีความรอบคอบขึ้น มีการสอดรับกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการควบคุมการบริหารของหน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและมีความรับผิดชอบต่อประชาชน อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อภิปรายผลเชิงคุณภาพ

ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ พบว่า มีการส่งเสริมจริยธรรมให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเลม็ดของเรา ให้เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และรักษาสิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมไม่ให้ทำการละเลยสิทธิและหน้าที่ของตนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนปฏิบัติตามกติกา และไปใช้สิทธิ์เมื่อมีการเลือกตั้ง มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **Weeks** (1998, pp. 12-15) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นการลงมือปฏิบัติและการมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างพันธะของประชาชนที่มีต่อชุมชนและการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองของชาติ และสร้างทัศนคติเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบสาธารณะโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการปฏิบัติต่อผู้อื่น การมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น

ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม พบว่า มีการส่งเสริมให้มีการสามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และในบางครั้งบางโอกาสก็มีการจัดสัมมนาทางการเมือง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผน ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและหน่วยงาน และดูความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุนชนของตน ส่งเสริมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นโยบาย

ของตำบล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**สถาบันพระปกเกล้า** (2556, หน้า 73) ได้นิยามความหมายของค้าว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า เป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหาร เกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

ด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม พบว่า มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่าให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง และปลูกฝังให้ประชาชนมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อรักษาสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงผลเสียของการกระทำทุจริตคอรัปชั่นในการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกติกาในการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้มีการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ความรู้ทางกฎหมาย มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ชาวบ้านปฏิบัติและยึดถือความดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**ชัยอนันต์ สมุทวณิช** (2545, หน้า 10) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรมในสังคม รู้จักรวบรวมข้อมูลตัดสินใจอย่างมีเหตุผลทั้งในเรื่องชุมชนและสาธารณะ รู้จักสำรวจค่านิยม ความเชื่อ และความเห็นของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งเคารพในความเชื่อและค่านิยมของผู้อื่น มีส่วนร่วมในชุมชนและกิจกรรมอาสาสมัครในฐานะสมาชิกหรือผู้น้าที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินชีวิตด้วยความห่วงใยต่อสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความรับผิดชอบ หลีกเลี่ยงการเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่ไม่ซื่อสัตย์ ช่วยแก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งโดยสันติวิธีและมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตนกับบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี”ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง สิทธิที่ประชาชนควรรู้ หน้าที่ที่พึงมี ประชาชนก็จะให้ความร่วมมือและเข้ามีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีกิจกรรมให้ประชาชนเรียนรู้และยอมรับความคิดต่าง เคารพระเบียบของสังคม มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ซื่อสัตย์สุจริต มีอุดมการณ์ที่ดีต่อประเทศชาติ

3. ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนปฏิบัติตามกติกา และไปใช้สิทธิ์เมื่อมีการเลือกตั้ง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้ที่สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

2. ควรทำการศึกษาวิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ควรทำการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามตรวจสอบ ผลการเลือกตั้ง และกิจกรรมอื่นๆ ทางการเมือง

บรรณานุกรม

(1) หนังสือ

กรมการปกครอง. (2543). *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล.* กรุงเทพมหานคร: อาสารักษาดินแดน.

กรมวิชาการ กลุ่มวิจัยพัฒนาการเรียนรู้. (2540). *การศึกษาศักยภาพของเด็กไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2540).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ข้อมูลสถิติพื้นฐานการศึกษาโดยรวมของแต่ปีละการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

เกษม วัฒนชัย. (2559). *โรงเรียนคุณธรรมช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง*. กรุงเทพฯ: พ.ศ. พัฒนา.

จิดาภา มีเพชร. (2554). *การปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ. (2542). *รัฐศาสตร์ทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 12)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จรูญ สุภาพ. (2514). *หลักรัฐศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2545). *คู่มือการเรียนการสอนพลเมือง-พลโลก : การบูรณาการการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตามแนวทางรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.* กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: พิฆเณศพริ้นติ้ง.

ณรงค์ สินสวัสดิ์. (2539). *จิตวิทยาการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถวิลวดี บุรีกุล เออเจนี เมริโอ และ รัชวดี แสงมหะหมัด. (2557). *พลเมืองไทย : การสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.

ทิพย์พาพร ตันติสุนทร. (2554). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง.* กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายการศึกษา.

ทิพาพร พิมพิสุทธิ์. (2521). *พัฒนาทางการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2550). *คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร.* กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2548). *แนวคิดว่าด้วยความเป็นพลเมือง.* นนทบุรี: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.

นวลน้อย ตรีรัตน์ และคนอื่น ๆ. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมดาเพรส จำกัด.

นาถอนงค์ วิริยา. (2556). *การจัดการการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จิ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิตวดา อ่อนเทศ. (2556). *การพัฒนาคู่มือการจัดส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามจิตตารมณ์คณะภคนีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ สำรับครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นันทนา วรรธนะภูติ. (2539). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานสาธารณะสุข จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เนตร์พัณณา ยาวิราช. (2553). *Modern Management การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2553). *รากฐานประชาธิปไตย.* ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

บุญประคอง ไม้เขียว. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน IDAR เพื่อพัฒนาคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บำรุง โพธิ์ศรี. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง : พัฒนาการเมืองไทยโดยสร้างประชาธิปไตยที่คน*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.พับลิเคชั่นส์ จำกัด.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษาการ. (2553) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.* พัฒนาบริหารศาสตร์. 30(2). 1-43.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2520) *การปกครอง*. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประไพ ธนะคำดี. (2554). *การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ในโรงเรียนเครือข่ายหนองบ่อก้านเหลือคำพี้ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2553). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระเรืองฤทธิ์ ญาณเมธี (คิดข้างบน). (2558). *คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : กรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พนมพร พะวะ. (2557). *สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*.การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร. (2552). *แนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคโลกาภิวัฒน์*. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2554). *CCPR กรอบคิดใหม่ทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก และคณะ. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.

ยุทธพล ฤๅชา. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน โรงเรียนผึ่งแดดวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

รัตนวดี โชติกพนิช. (2554). *จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เรืองรวิศ พายุหะธำรงรัตน์. (2557). *การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโดยโครงการความดีโรงเรียนบ้านบุโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วิริยา ทัพวัฒนะ. (2557). *การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิชัย ตันศิริ. (2556). *ความเป็นพลเมืองเพื่อสังคมธรรมาธิปไตย*. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.

วลัย พานิช. (2542). *ความเป็นพลเมืองดีในวิชาสังคมศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษาประมวลบทความการเรียนการสอนและการวิจัยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วไลพรรณ อาจารีวัฒนา. (2558). *การศึกษาองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประเมินและการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เวสาลี ชาติสุทธิพันธุ์. (2550). "*การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบริการเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบสาธารณะของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจระดับปริญญาบัณฑิต.*". วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรัณยุ หมั้นทรัพย์. (2550). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง : ฐานรากของการเมืองภาคพลเมือง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565 เข้าถึงได้จาก http://gg.gg/egqbn

ศิริพร สุขสบาย. (2554). *บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ศิริวรรณ กันศิริ. (2559). *การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์. (2558). *การสร้างสำนึกพลเมือง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

สวนา พรพัฒน์กุล. (2520). *ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันพระปกเกล้า. (2544). "*ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมือง (Civic Education).*" *ใน การประชุมวิชาการ สถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชน ความยั่งยืนของประชาธิปไตย*, 87-120. นนทบุรี : หจก.ธรรกมลการพิมพ์.

_____. (2556). *คู่มือการมีส่วนร่วมในการจัดทาแผนพัฒนาและงบประมาณสาหรับท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.

สมปอง ใจดีเฉย และคณะ. (2557). *การศึกษากระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2539). *การเมือง แนวคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนนทบุรี.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรศักดิ์ สีลูกวัด. (2558). *ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วมสำนักงานสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สัมพันธ์ ภุ่มมาลา. (2549) *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2558). คู่มือพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตย สำหรับครูสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหายบล็อกและการพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). *พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย.* กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุวิมล จุลวานิช. (2548). *"ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคล. " ใน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม*. 35-74. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2554). *การเมืองภาคพลเมือง.* กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

อ้อมเดือน สดมณี และฐาศุกร์ จันประเสริฐ. (2554). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม : จากแนวคิดสู่แนวทางปฏิบัติ*. วารสารพฤติกรรมมศาสตร์. 17(1) : 27 - 28.

อัจฉรา ขจรศักดิ์สิริกุล. (2556). *ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อันเด ไชยเผือก. (2551). *คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนโรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี.* สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

(2) บทความ

จารุกัญญา อุดานนท์ มุทุดา แก่นสุวรรณ และจีราพร รัตนโกสุม. (2564). *ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนมในศตวรรษที่ 21.* วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น *:* ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (2564): มกราคม-เมษายน.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2551). *การวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือวัดลักษณะจิตพอเพียงแบบพหุระดับ*. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ : ระบบพฤติกรรมไทย. 5(1): 122 - 154.

ธีระพงษ์ วงษ์นา. (2557). "*ความเป็นธรรม หลากมิติ หลายมุมมอง สู่ดัชนีชี้วัดทางสังคม.*". วารสารธรรมศาสตร์ 33. 2: 131-150.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษาการ. (2553) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.* พัฒนาบริหารศาสตร์. 30(2). 1-43.

สัมพันธ์ รอดพึ่งครุฑ. (2564). จิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2564.* มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

อ้อมเดือน สดมณี และฐาศุกร์ จันประเสริฐ. (2554). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม : จากแนวคิดสู่แนวทางปฏิบัติ*. วารสารพฤติกรมมศาสตร์. 17(1): 27-28.

(3) วิทยานิพนธ์/สานิพนธ์/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชไมพร กิติ. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล.* วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564). สถาบันพัฒนาพระวิทยากร ศาลาสันติวัคคีย์บริเวณบรมบรรพต (ภูเขาทอง) กรุงเทพมหานคร.

ชัยรัตน์ คำลี. (2560). *การศึกษารูปแบบการปลูกฝังและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชัยวัฒน์ รัฐขจร. (2522). *ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพ ฯ.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2545). *คู่มือการเรียนการสอนพลเมือง-พลโลก: การบูรณาการการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตามแนวทางรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.* กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

ชุติมา ไชยสิทธิ์. (2554). "*การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย* ". วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุติเทพ ทองเรือง. (2559). *สภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ไชยพร เรืองแหล้. (2556). *บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธวัช ศรีรักษา. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมกับคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.

ธวัชชัย เพ็ญสุริยะ. (2554). *การสร้างแบบวัดพฤติกรรมความสามัคคี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวัดผลการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธีรพร กุลนานันท์. (2552). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะความคิดโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการดำเนินชีวิตสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

นาถอนงค์ วิริยา. (2556). *การจัดการการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จิ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิตวดา อ่อนเทศ. (2556). *การพัฒนาคู่มือการจัดส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามจิตตารมณ์คณะภคนีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ สำรับครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นันทนา วรรธนะภูติ. (2539). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานสาธารณะสุข จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญประคอง ไม้เขียว. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน IDAR เพื่อพัฒนาคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บำรุง โพธิ์ศรี. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ประไพ ธนะคำดี. (2554). *การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ในโรงเรียนเครือข่ายหนองบ่อก้านเหลือคำพี้ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.

พระเรืองฤทธิ์ ญาณเมธี (คิดข้างบน). (2558). *คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : กรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พนมพร พะวะ. (2557). *สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*.การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก และคณะ. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.

ยุทธพล ฤๅชา. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน โรงเรียนผึ่งแดดวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เรืองรวิศ พายุหะธำรงรัตน์. (2557). *การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโดยโครงการความดีโรงเรียนบ้านบุโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วิริยา ทัพวัฒนะ. (2557). *การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วไลพรรณ อาจารีวัฒนา. (2558). *การศึกษาองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประเมินและการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เวสาลี ชาติสุทธิพันธุ์. (2550). "*การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบริการเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบสาธารณะของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจระดับปริญญาบัณฑิต.*". วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้น้าทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร สุขสบาย. (2554). *บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ศิริวรรณ กันศิริ. (2559). *การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สาธิต ธรรมประดิษฐ์. (2547). *การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนนทบุรี.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรศักดิ์ สีลูกวัด. (2558). *ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วมสำนักงานสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สัมพันธ์ ภุ่มมาลา. (2549) *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.

อันเด ไชยเผือก. (2551). *คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนโรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี.* สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา อยุทธศิริกุล. (2561). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา. *หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอกราช มะลิวรรณ์ และคณะ. (2563). ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดสงขลา: กรณีศึกษาประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ. *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11.* มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

(4) อินเตอร์เน็ต:

กรมการศาสนา. (2551). *โครงการเมืองไทยคนดี [Online*]. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565 เข้าถึงได้จาก http://www.khondee/net/home/index.php.

เชวง เตชะโกศยะ. (2553). *การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม [Online].* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565 เข้าถึงได้จาก http://erportgo.blogspot.com.

ศรัณยุ หมั้นทรัพย์. (2550). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง: ฐานรากของการเมืองภาคพลเมือง.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565 เข้าถึงได้จาก http://gg.gg/egqbn.

(5) ภาษาอังกฤษ:

Brown. C. G. (1965). *Social Psychology*. New York: Free Press.

Cogan. J. J. (1997). *Multidimensional citizenship: educational policy for the 21st century: An executive summary of the citizenship education policy study project*: University of Minnesota.

Davies. I. Gregory. I. & Riley. S. (2002). *Good citizenship and educational provision:* Routledge.

Galston. W. A. (1991). *Liberal purposes: Goods. Virtues. and diversity in the liberal state:* Cambridge University Press.

Good. C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.

Karen L. Hinton. (2010). Self-Responsibility and Social Responsibility. Accessed May 5. 2017. Available from http://www.unce.unr.edu/publications/files/cy/other/fs9396.pdf

Kohlberg. L. (1976). *Moral Stages and Moralization: The Cognitive DevelopmentalApproach: moral Development and Behavior*. New York: Holt Rinehart and Winston.

McClosky. H. and the others. (1968). "*Political participation*." International Encylopedia of the Social Science 12: 252-265.

Milbrath. L. W. (1965). *Political participation: How and why do people get involved in politics*? Chicaco: Rand Mc. Nally&Company.

Weeks. D. C. (1998). *Cultivating a caring community*. NSEE Quarterly.

Westheimer. J. & Kahne. J. (2004). "*What kind of citizen? The politics of educating fordemocracy*. American Educating Research Journal 41. 2: 237-269.

บุคลานุกรม
ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลม็ด

1. นายประหยัด เพ็ชรรัตน์



ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด

สัมภาษณ์เชิงลึก 14 กุมภาพันธ์ 2566

2. นายบัญชา คุ้มสุวรรณ



ตำแหน่ง กำนันตำบลเลม็ด

สัมภาษณ์เชิงลึก 14 กุมภาพันธ์ 2566

3. นายมณฑล ทองพรหม



ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สัมภาษณ์เชิงลึก 15 กุมภาพันธ์ 2566

4. นายสายัณห์ แสงเดช



ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สัมภาษณ์เชิงลึก 14 กุมภาพันธ์ 2566

5. นายบัญชา ไชยวารินทร์



ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สัมภาษณ์เชิงลึก 17 กุมภาพันธ์ 2566

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
และหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.	ปร.ด. (รัฐศาสตร์) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
ดร.วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์	ปร.ด. (อาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
นายชวลิต โรจนรัตน์	ร.ม. (รัฐศาสตร์) นายอำเภอไชยา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๓๖(๒)/ว ๐๖๙๕ **วันที่** ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.

ด้วย พระณัฐพงษ์ ศิกขวิริโย (ศิลปศร)นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลมึด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูศรีธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๖(๒)/ว ๐๖๙๕

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายอำเภอไชยา

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปคร) นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดตัวเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายชวลิต โรจนรัตน์)
นายอำเภอไชยา

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ **วันที่** ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. วชิรวิชญ์ อิทธิธนาคุภวิชญ์ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปคร) นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลมิด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- ตรวจ
- ให้อาจารย์เซ็นรับเรื่องแล้ว

ดร.วชิรวิชญ์ อิทธิธนาคุภวิชญ์
๒๘/๑๑/๒๕๖๕

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ที่ว่าการอำเภอไชยา
เลขที่รับ ๓๗๑๓
วันที่ ๒๘ มิ.ย. ๒๕๖๕
เวลา



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอไชยา
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๔-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๗๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอำเภอไชยา

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสีรีธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ทราบ/ประสาน/ดำเนินการต่อไป

(นายชวลิต โรจนรัตน์)
นายอำเภอไชยา

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๒๒๙-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๓๖(๒)/ว ๐๖๙๕

๓๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร นายสมัย แดงลาด นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง

ด้วย พระเมัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) นักศึกษาบริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลมืด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำสารนิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) บุคคลากรในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๒๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๓๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นายประหยัด เพ็ชรรัตน์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุบรีชา ข้านาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิวัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- รับทราบ
- ดำเนินการประสานให้
14 กุมภาพันธ์ 2566

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๓๖(๒)/ว

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายบัญชา คุ้มสุวรรณ กำนันตำบลเสม็ด

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

14/02/66

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๔-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๒๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายมณฑล ทองพรหม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปคร) นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุบรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปคร) ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ร่ยทราย
ยินดีให้ความร่วมมือ
นายมณฑล ทองพรหม
15/02/66

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสายัณห์ แสงเดช ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปคร) นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization in Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปคร) ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

14/02/66

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๒๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายบัญชา ไชยวาจินทร์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย พระมัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) นักศึกษาบริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Promotion of Ethics and Moral for the People in Election of Member of Sub-District Administrative Organization In Tambol Lamed Administrative Organization, Chiya District, Surat Thani Province)" โดยมี ดร.สุบรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระมัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร) ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รับทราบ
สมศรี ไม้ตายร่องมือ
นายบัญชา ไชยวาจินทร์
17/02/66

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๒๒๘



เลขที่ 1610640389

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มอบวุฒิบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

พระณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย ศิลปศร

ได้ผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (รูปแบบ) ออนไลน์
หลักสูตรการฝึกอบรม ๑ วัน
เรื่อง หลักจริยธรรมพื้นฐาน และการทบทวนพิจารณาโครงการวิจัยด้านสังคมศาสตร์
สำหรับอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษา
ประกอบด้วย ๙ ประเด็นความรู้

ประเด็นความรู้ที่ ๑	วิวัฒนาการของจริยธรรมการวิจัย (History of Research Ethics)
ประเด็นความรู้ที่ ๒	หลักจริยธรรมการวิจัยพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Principles of Research Ethics, Laws, and Regulations)
ประเด็นความรู้ที่ ๓	กระบวนการขอความยินยอม (Informed Consent Process)
ประเด็นความรู้ที่ ๔	การวิจัยในกลุ่มอ่อนแอ/เปราะบาง (Research among Vulnerable Population)
ประเด็นความรู้ที่ ๕	การรักษาความลับ (Confidentiality)
ประเด็นความรู้ที่ ๖	การประเมินคุณประโยชน์และความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)
ประเด็นความรู้ที่ ๗	จริยธรรมการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ (Ethical Consideration in Social Studies)
ประเด็นความรู้ที่ ๘	หน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยทั้งก่อนและหลังได้รับการรับรอง (Responsibility of Investigators including Pre and Post Review Process)
ประเด็นความรู้ที่ ๙	ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

จัดโดยวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วุฒิบัตรนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖
ขอให้เจริญในธรรมและหน้าที่การงานเป็นนิตย์เทอญ
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๔

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
ดร.พญ.จันทรา เหล่าถาวร กาญวัง
ประธานมูลนิธิ SIDCER-FERCAP

พระเทพศาสนาภิบาล
เจ้าคณะภาค ๑๔
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, ศ.ดร.
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี



ที่ จว. ๒๒๕/๒๕๖๖

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลเลมืด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

TITLE : THE PROMOTION OF ETHICS AND MORAL FOR THE PEOPLE IN ELECTION OF MEMBER OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN LAMED SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHIYA DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

พระณัฐพงษ์ ติกขวิริโย (ศิลปศร)

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๑๑๖/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภยันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหามงวินทร์ บุริสุตโม, ผศ.ดร.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และ ค่า IOC

แบบสอบถาม

เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อทราบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการวิจัยเพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอเจริญพร

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)
นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ	☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
2. อายุ	☐ 1. 18- 30 ปี	☐ 2. 31-45 ปี
	☐ 3. 46-60 ปี	☐ 4. 61 ปีขึ้นไป
3.ระดับการศึกษา	☐ 1. ประถมศึกษา	☐ 2. มัธยมศึกษา/เทียบเท่า
	☐ 3. อนุปริญญา/ปวส.	☐ 4. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
4. อาชีพ	☐ 1. เกษตรกร	☐ 2. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
	☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	☐ 4. รับจ้างทั่วไป
	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
4. รายได้ต่อเดือน	☐ 1. ต่ำกว่า 8,000 บาท	☐ 2. 8,000 – 10,000 บาท
	☐ 3. 10,001 -15,000บาท	☐ 4. 15,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องวางที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่าน

ข้อ	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	ระดับการส่งเสริม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	**คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ** มีการส่งเสริมเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้ประชาชน เพียงใด					
2	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายของบ้านเมืองเพียงใด					
3	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตนเพียงใด					
4	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนผู้อื่นเพียงใด					
5	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเป็นการสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นเพียงใด					
6	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองให้กับเยาวชนเพียงใด					
7	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนเพียงใด					
8	ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้องตามแนวคิดของประชาธิปไตยเพียงใด					
9	มีการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง การชุมชนประท้วง รวมถึงการเคลื่อนไหวเรียกร้องต่างๆ ตามสิทธิที่พึงกระทำเพียงใด					
10	**คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม** มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาระบบประชาธิปไตยเพียงใด					
11	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด					

ข้อ	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	ระดับการส่งเสริม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประชุม คัดค้านการดำเนินการนโยบาย ของรัฐหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงใด					
13	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่นเพียงใด					
14	มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมืองในสถานที่ ต่าง ๆ ที่มีการจัดสัมมนาขึ้นเพียงใด					
15	มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด					
16	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในการเสวนาระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนเพื่อร่วมกำหนด นโยบายของตำบลเพียงใด					
17	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการข้าร่วมสัมมนาทางการเมืองเพื่อการเรียนรู้เพียงใด					
18	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด					
19	**คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม** มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตยเพียงใด					
20	มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด					
21	มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเคารพสิทธิของตนเองและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างเพียงใด					
22	มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายกฎกติกาในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด					
23	มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด					

ข้อ	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	ระดับการส่งเสริม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24	มีการส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการปลูกฝังหน้าที่ของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเพียงใด					
25	มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค เคารพกฎหมายยอมรับความแตกต่าง และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเพียงใด					
26	มีการรณรงค์สนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมืองในระดับท้องถิ่นเพียงใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โปรดเขียนปัญหาและแนวทางแก้ไขลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ

.....
.....
.....
.....

2. คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม

.....
.....
.....
.....

3. คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

สารนิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย เรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี”แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. โปรดตอบคำถามตามสภาพที่เป็นจริง คำตอบของท่านมีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัย เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงอันจะนำไปสู่การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด หากท่านรู้สึกไม่สบายใจสามารถไม่ตอบคำถามได้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้นและจะดำเนินการให้สอดคล้องภายใต้เงื่อนไขจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ทุกประการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)
นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....หมู่ที่ .....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์ .....

วันและเวลาที่สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ตำแหน่งงาน.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้เคารพสิทธิของผู้อื่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) ประชาชนได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อไม่สนับสนุนการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) ประชาชนควรได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

สารนิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

คำชี้แจง

จากคำถามในแบบสอบถามในแต่ละข้อของการวิจัยนี้ โปรดพิจารณาว่าตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยหรือและโปรดแสดงความคิดเห็น/หรือพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามตามเกณฑ์การประเมิน

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์/เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์/เหมาะสม

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์/ไม่เหมาะสม

โดยเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่อง “ความคิดเห็น” ว่าข้อความมีความเหมาะสมหรือถูกต้องเพียงใด พร้อมข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1.	**เพศ** O ชาย O หญิง	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2.	**อายุ** O 18-30 ปี O 31-45 ปี O 46-60 ปี O 61 ปีขึ้นไป	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
3.	**ระดับการศึกษา** O ประถมศึกษา O มัธยมศึกษา/เทียบเท่า O อนุปริญญา/ปวส. O ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
4.	**อาชีพ** O เกษตรกรรม O รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ O ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย O อาชีพรับจ้างทั่วไป O อื่นๆ (โปรดระบุ).....	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
5.	**รายได้ต่อเดือน** O ต่ำกว่า 8,000 บาท O 8,000 – 10,000 บาท O 10,001 -15,000 บาท O 15,001 บาทขึ้นไป	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1	**คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ** มีการส่งเสริมเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้ประชาชนเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายของบ้านเมืองเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
3	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตนเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
4	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนผู้อื่นเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
5	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเป็นการสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
6	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองให้กับเยาวชนเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
7	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
8	ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้องตามแนวคิดของประชาธิปไตยเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
9	มีการส่งเสริมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การฟังปราศรัยของนักการเมือง การไปเลือกตั้ง การชุมชนประท้วง รวมถึงการเคลื่อนไหวเรียกร้องต่างๆ ตามสิทธิที่พึงกระทำเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
10	**คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม** มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายพัฒนาระบบประชาธิปไตยเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
11	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
12	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประชุม คัดค้านการดำเนินการนโยบาย ของรัฐหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
13	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านตัวแทนส่วนท้องถิ่นเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
14	มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมืองในสถานที่ต่างๆ ที่มีการจัดสัมมนาขึ้นเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
15	มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
16	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในการเสวนาระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนเพื่อร่วมกำหนด นโยบายของตำบลเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
17	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการข้าร่วมสัมมนาทางการเมืองเพื่อการเรียนรู้เพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
18	มีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเข้าเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
19	**คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม** มีการส่งเสริมเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกต้องตามระบบประชาธิปไตยเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
20	มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
21	มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการเคารพสิทธิของตนเองและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
22	มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎกติกาในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
23	มีการส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
24	มีการส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการปลูกฝังหน้าที่ของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
25	มีการส่งเสริมและรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค เคารพกฎหมายยอมรับความแตกต่าง และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
26	มีการรณรงค์สนับสนุนไม่ให้มีการกระทำทุจริตคอรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมืองในระดับท้องถิ่นเพียงใด	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้ในการวิจัย

สารนิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

คำชี้แจง

จากคำถามของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในแต่ละข้อของการวิจัยนี้ โปรดพิจารณาว่าตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยหรือและโปรดแสดงความคิดเห็น/หรือพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามตามเกณฑ์การประเมิน

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์/เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์/เหมาะสม

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์/ไม่เหมาะสม

โดยเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่อง “ความคิดเห็น” ว่าข้อความมีความเหมาะสมหรือถูกต้องเพียงใด พร้อมข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1.	**ชื่อ/ฉายา/นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์**	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2.	**ที่อยู่ปัจจุบัน**	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3.	**วันและเวลาที่ให้สัมภาษณ์**	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4.	**ตำแหน่ง**	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1.	ท่านเห็นว่าการส่งเสริมให้บุคคลเคารพในสิทธิของผู้อื่นดำรงตนเป็นผู้ยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ละเลยสิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตน ควรเป็นอย่างไร	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2.	ท่านเห็นว่าการส่งเสริมให้บุคคลมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการดูแล พัฒนาชุมชนและสังคม และเอาใจใส่ในการติดตามกระบวนการทำงานของภาครัฐในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ควรเป็นอย่างไร	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
3.	ท่านเห็นว่าการส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการบ้านเมืองในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม แนวทางเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

สรุปการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence)

สารนิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ							
1	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
3	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
4	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
5	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
6	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
7	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
8	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
9	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม							
10	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
11	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
12	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
13	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
14	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
15	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
16	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
17	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
18	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
คุณธรรมจริยธรรมด้านพลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม							
19	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
20	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
21	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
22	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
23	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
24	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
25	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
26	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

สรุปการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence)

สารนิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (∑x)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
1	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	
3	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้	

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้ในการวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีแต่ละข้อมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร

อาจารย์ที่ปรึกษา

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.883	.880	26

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .883

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.27	.583	30
a2	4.33	.547	30
a3	4.37	.615	30
a4	4.50	.572	30
a5	4.57	.504	30
a6	4.50	.509	30
a7	4.73	.450	30
b8	4.30	.651	30
b9	4.33	.758	30
b10	4.33	.661	30

	Mean	Std. Deviation	N
b11	4.43	.568	30
b12	4.37	.718	30
b13	4.30	.651	30
b14	4.37	.669	30
b15	4.43	.728	30
b16	4.23	.679	30
b17	4.53	.629	30
b18	4.43	.626	30
c19	4.40	.675	30
c20	4.50	.630	30
c21	4.40	.675	30
c22	4.43	.568	30
c23	4.40	.621	30
c24	4.53	.571	30
c25	4.47	.629	30
c26	4.33	.758	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	4.415	4.233	4.733	.500	1.118	.012	26

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	110.53	64.326	.396	.	.880
a2	110.47	63.154	.566	.	.877
a3	110.43	63.495	.459	.	.879
a4	110.30	66.493	.166	.	.885
a5	110.23	66.530	.193	.	.884
a6	110.30	65.941	.263	.	.883
a7	110.07	64.478	.511	.	.879
b8	110.50	62.259	.554	.	.876
b9	110.47	59.637	.697	.	.872
b10	110.47	60.809	.691	.	.873
b11	110.37	63.826	.465	.	.879
b12	110.43	61.151	.597	.	.875
b13	110.50	63.431	.435	.	.880
b14	110.43	63.840	.382	.	.881
b15	110.37	63.068	.413	.	.880
b16	110.57	62.254	.528	.	.877
b17	110.27	64.685	.325	.	.882
b18	110.37	66.033	.191	.	.885
c19	110.40	63.421	.418	.	.880
c20	110.30	62.700	.529	.	.877
c21	110.40	63.007	.458	.	.879
c22	110.37	64.033	.442	.	.879
c23	110.40	63.903	.411	.	.880

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c24	110.27	64.616	.373	.	.881
c25	110.33	64.506	.344	.	.882
c26	110.47	59.637	.697	.	.872

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
114.80	68.372	8.269	26

ภาคผนวก ง
ภาพถ่ายการสัมภาษณ์





นายประหยัด เพชรรัตน์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด



นายบัญชา คุ้มสุวรรณ
กำนันตำบลเลม็ด



นายมณฑล ทองพรหม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1



นายสายัณห์ แสงเดช ผู้ใหญ่บ้านหมูที่ 2



นายบัญชา ไชยวารินทร์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ฉายา (สกุล) : พระมหาณัฐพงษ์ ติกฺขวิริโย (ศิลปศร)

วันเดือนปีเกิด : วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2534

ชาติภูมิ : ประจวบคีรีขันธ์

ประวัติการศึกษา : นักธรรมเอก

: เปรียญธรรม 3 ประโยค

: น.บ. (นิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดพระประสพ 120 หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ 84110